memoriam illam conſtitucionem ut oſtendat q laicus non habeat po
teſtatem ſuo iure ↄſtituendi aliquid de reb eccie. bn̄ pn̄t tamen laici
rogati ↄcilijs intereſſe et de reb eccliaſticis ↄſtituere non tn̄ vt vale
at illoꝝ ↄſtitutō. qꝛ ipi ↄſtituerūt ſꝫ quia ratū habeat eccīa vt dicit
gratianus.ij.di.xx.q.i. Leo. ieronimus in pmo libro contra io-
Bene quidē. cū i mauſo- uinianū dic q arecuſā uxor mauſolei
regis in ſignis pu
dicicie fuiſſe per-
hibetur q defun-
cto mire magnitu
dinis et pulcritu-
dinis ei ſepulcrum
conſtruxit. vnde
etiam hodie om-
nia ſepulcra ſpeci
oſa et nomine ei-
us dicuntur mau-
ſolea.
Bene. C. ſima
chus papa labora
bat in extremis ꝛ
timuit ne in electi
one ſui ſucceſſoris
propter ſtrepitus
hereticorum q ſci
ſma interueniret
rogauit patriciū
baſilium qui gere
bat vice odoacris
regis q ipe inter
eſſet electioni ſui
ſucceſſoris baſili9
ſtatim ſimacho vi
uente fecit quan-
dam conſtitutōez
ſcꝫ q ſine eius cō
ſultatōne non fie
ret electio ſummi
pontificis prete-
rea q non licꝫ ali
cui predium eccle
ſie ipius alienare
que conſtitutō re-
tractatur hic. tum
quia quedam ibi
conſtituta ſunt q̄
a laico nō pn̄t cō-
ſtitui. tū quia res
exēpli mali eſſet.
.lxiij.di.§.verū
e Plenitudo. ij.
.vi.q.i.ſi omnia
b Maxime. bn̄
diffiniuit ſupple
s Memorie. g
iam deceſſerat ba
ſilius tpe huius ſi
nodi.
f Subſcripſit.
ar. in cōtractibus
rerū eccīaſticarū
nō ſufficē ↄſenſūz
clericorum. nec in
alienatōnibus niſi
ſpecialiter ſubſcri-
bant. ar. x. q. ij. ca
ſellas. xij. q. ij. ab
batibus. et. c. ſine
exceptione
g Inde diſpu-
tem. non eſt diſpu
tandum de eo de
quo ſtatim ↄſtare
pt. ſi g vxor pe-
tat ſibi reſtitui vi
rum ꝛ vir parat9
ē incōtinenti pba
re de conſanguini
tate non eſt audi-
endus. ff. vt in poſ.

abſentes hij fuerint et ad dandam
orōnem vocētur ſoli dare debent.

Illud aūt D XCVI
honorij auguſtini quod de
electione ſummi pontificis
ſupra conſtituiſſe legitur nullius eſ
ſe momenti pbatur cum non ſolum
de ordinibus ſꝫ nec etiā de reb ec-
cleſiaſticis laicis legat aliqn̄ attri-
buta diſponēdi facultas. Vnde que
cunq a pncipib in ordinib vel in
eccleſiaſticis reb9 decreta inueniūt
auctatis nullius eſſe monſtrantur.
Vnde ſimachus epus catholice
eccie vrbis rome in ſinodo reſidens
dixit De reb9 eccīaſticis diſponen
dis laicis nulla facultas relinquit.

Bene quidē fraternitas veſtra
eccīaſticis legib9 aſſueta ſub
diuini timore iudicij que erant ſta-
tuēda diffiniuit ꝛ ad iuſticie cumu-
lū pueīt cū oīa ſufficient āplectitur
nec adiectōe indiget plenitudo ma
xime de clericis quos amoꝛ dn̄atō-
nis inuaſit et iugū diſcipline eccleſi
aſtice fecit reſpuere. quoꝝ exceſſuſ
enarrare difficile eſt. vnū tn̄ qd oc
currit venerando ordini veſtro inti-
mare nō differo inter alia ſcptură
quandā illuſtris memorie baſilium
q̄ſi p eccīaſtice amore ſbe ↄſcpſiſſe
refero in qua nullus romane eccl'ie
interfuit vel ſubſcripſit antiſtes per
quē potuiſſꝫ firmitatē legitimā ſor
tiri ne ego inde diſputem vn̄ poteſt
veſtrū iudicare ↄciliū reqratur ꝛ re
feratur in medium vt ex lectōne a
gnoſcatis cuiuſmodi poſſit habere
ſubſtātiam. Sancta ſinodus rn̄dit
deferatur i mediū vt cuiuſmodi ſit
poſſit agnoſci. hoc cum diceret hor-
miſda diacon9 recitauit cū in mau
ſoleo qd eſt apd beatū paulū apl'm
reſideret ſublimis ꝛ eminentiſſimus
vir prefectus ptorio atq patrici9
agēs etiā vices pcellētiſſimi regis
odoacris baſili9 dixit. quāq ſtudij
veſtri et religionis interſit vt in e-
piſcopatus electōne cōcordia prin
cipaliter ſeruetur eccleſie. ne tn̄ per
electōnis occaſionem ſtatus ciuita
tis reuocet in dubiū āmonitōne be
atiſſimi viri pape nr̄i ſimachi ſimpli
cij quem ante oculos ſemp habere

debem9. hꝰ nobis ſb obteſtatō e me
miniſtis fuiſſe mādatū ut pp̄t illum
ſtrepitum ꝛ venerabilis eccie detri
mētū ſi eū de hac luce trāſire ↄtige
rit nō ſine nr̄a ↄſultatōe cuiuſlibet
celebret electio. hec cū legerentur
creſconi9 tudertine eccie epus ſur-
gens de conſeſſu dixit. hꝰ perpendat
ſcā ſinodus vtrū ptermiſſis religi-
oſis pſonis quib maxime cura eſt
de tāto pontifice laici elecōez eius i
ſuā poſſint redigere ptātez. qd cō-
tra canōes eē manifeſtiſſimū ē Itē
hormiſda dyaconus legitur dixiſſe
ac ne ↄfuſionis atq diſpēdij aliqd
venerabilis eccl'ia ſuſtineat. mirami
ptermiſſis nobis quicq de rebus ec
cleſie fuiſſe temptatū cū ſacerdote
nr̄o ſupſtite nichil debuiſſet aſſumi
quare ſi āplitudini vr̄e vel ſanctita-
ti placꝫ incolumia oīa que ad fu-
turi antiſtitis elecōnē reſpiciūt reli
gioſa veneratōe huemus. hāc legez
ſpeāliter pferētes quā nobis hēdi-
buſq nr̄is xpiane mētis deuotione
ſancimus. ne vnq pdiū ſiue ruſti-
cū ſiue vrbanū vel ornamēta à mi
niſteria eccīaſtica que nūc ſūt vel q̄
ex quibuſlibet titulis ad eccīarum
iura puenerit ab eo qui nūc ātiſtes
ſb electōe ↄmuni fuerit ordinādus
et illis qui futuris ſeculis ſequūtur
quocunq titulo atq comento alie
nari liceat. et quicunq hoc facē vo
luerit inefficax atq irritum iudice
tur. ſitq facienti ꝛ conſentiēti dāti
accipientiq anathema. Maximus
epiſcopus blerane eccie dixit. mo-
do ſancta ſinodus dignetur edice-
re ſi licuit laico homini anathema i
ordinez eccīaſticū dictare. aut ſi po
tuit laic9 ſacerdoti anathema dice
re et cōtra canones qd ei non com
petebat conſtituere. dicite quid vo
bis videtur de me. licuit laico legez
dare. Sancta ſinodus dixit. non li-
cuit et adiecit lege ſequentia. hor-
miſda dyaconus legit. et eis qui p
dium ſeu ruſticū vel vrbanum iuris
eccleſiaſtici fuerit conſecutus noue
rit ſe nulla lege vel pſcriptōne mu-
nitū. ſed ſiue is qui elienauerit ſiue
qui eū ſequēs volūtate ↄtraria pre-
dium huiuſmodi alienatū retinere

le. ſi is a quo. ar. ↄtra extra de reſti. ſpoli. litteras
h Sinodus. verba notarij -toris. manſoleum pprie eſt ſepulcrum
i In mauſoleo. vba ſcrip- et dicit a mauſoleo rege cui vxor cō
ſtruxit ſepulcrum mire pulcritudinis. vnde et alia ſepulcra ſic ſunt
k Mādatū. non tamē vt inde aliquid conſtitueres appellata.
et ita exceſſiſti fines mandati baſilij.
l Ac nec ↄfuſi
onis. proſecutio
legis. et cōtinuan
tur verba ſic. non
celebretur pp̄ter.
et cetera.
m Nichil debu
iſſet. ſed hoc ideo
dicit pp̄ter quoſ-
dam qui viuente
pore ſimacho tē-
ptauer ūt aliū eli-
gē. vt. di. lxxix.
ſi quis papa. ꝛ. c.
nullus
n Preferētes.
et primo ſtatuen
tes.
o Ruſticum.
quid ſit ruſticum
predium et qd vr
banum habemus
.ff. de ſer. ruſtico.
pdi. et. ff. d ſerui.
vrba. predi. per
totum.
p Titulis. ſiue
donatōis ſiue em
ptōnis.
q Maximus.
ſic ꝛ iuriſperiti di
cunt quid ſentiāt
.ff. de hijs q̄ in te
ſta. del'. pxime
r Laico. non li
cuit laico iure ſuo
ſed ex delegatōne
pape bene. ar. x-
xij. di. §. verum.
.c. ad hoc. x. q. iij.
.c. vlti. ſed vtrū
epiſcopus laico
poſſit cōmittere
iā dicemus. ij. e. c.
q nō. M. tn̄ dicit
ↄtra. qꝛ mucro eſt
epi. imo nec pſbi-
ter hoc poteſt

s Munitum. nā
ſi quis emit rez ec
cleſie vel aliā rez
in caſu illicito nō
pt pſcribere. nā di
cit lex q non eſt
dubium male fidi
illum poſſeſſorem
eſſe qui ↄtra legiſ
interdicta merca-
tur. C. de agrico.
quēadmodum. nā
nec iuris ignoran
tia poteſt eū excu
ſare. ff. de iur. et
fact. ig. l. iuris. ꝛ
hꝰ benigne ſtatue
rat ſecus tamen ē
de iure. quia bene
pſcribit laicus rē
eccleſie.

a ¶ Cum fructibus·etiā p̄cipiēdis cū ſit male fidei poſſeſſor·extra de reſti·ſpo·grauis· b ¶·Perlegatur·ff·de leg·et ꝯſul·in ciuile·
c ¶ heredes·turpia enim lucra ab heredibꝫ ſūt extorquēda·extra de vſur·c·tua·ff·ꝺ calū·l·in herede·ſed ⁊ alienator poſſet ꝯueniri·vt notaui·xij·q·ij·monemus
d ¶ Relictꝗ·i·morte·reli⸗quendi nāqꝫ verbum et cetera·ff·de tabul·exib·l·i·§·vltimo

e ¶ Vendantur·ar·C·de admi·tu·
f ¶ Profi⸗ lex ciant·hic termi⸗natur lex iſta
g ¶ Mediolanenſis·ar·mediolanē·p̄rogatiuaꝫ ſedis habē ante rauennatem cū ante eū reſpōdit·ſicut in alia ſinodo an̄ euꝫ ſcripſiſſe legitur·s·di·xvij·§·huic et·§·illꝺ·G·tamē hoc aliter ſoluit·di·xvij·§·verū
h ¶ Laicis·ſ·xvi·q·vi·placuit
i ¶ Preter romanu·i·p̄ter auctātē ⁊ aſſenſum eius·ſꝫ contra·xvi·q·vi·in nona
k ¶ Preter romanum papam·ſed ꝯtra·xvi·q·vlti·in nona·ſed ibi prohibetur epiſcopo ne laico poſſit cōmittere officium ad tempus et ne iuriſdictionem ei largiatur in perpetuum·⁊ eſt ar·papam quālibꝫ cauſam eccleſiaſticaꝫ poſſe committere laico·ar·xxiij·di·mulier ⁊·xciij·di·valde·v·q·iij·qui ep̄s ꝯtra·s·lxxix·di·ſi duo·ſ·e·deniqꝫ·contra ſꝫ illud intelligendum eſt non ſua auctāte·ſed nunq̄d auctoritate ep̄i poteſt laicus aliq̄d ꝯſtituē in ecc̄ia·qꝺ videt̄ predicare p̄t inuitatus a clericis·xxiij·di·mulier·ar·extra de fo·cō pe·nullus iudicū·dic cū hug·q nō poteſt ex delegatōne ep̄i cāos ſpiritua les tractare nec excōmūicare·vnde nichil faciūt qui per pueros excōmunicant et p̄ſeruiētes·cām autem ciuilē p̄t ep̄s laicis ꝯmittere·⁊ ita intellige dcāꝫ dec·et quod dicit̄ ꝺ p̄dicatōne ſpeciale eſt·quid ḡ dices de templarijs nōne ipſi pn̄t excōmunicare ſuum fratrem·p̄t dici q

temptauerit id cū fructibꝫ reſtituat quos illic ꝯſecutus fuerit·hec cū legeret ſtephanus venuſine eccleſie epūs ſurgens e conſenſu dixit·perlegatur·hormiſda dyaconus legit qua etiam pena placuit accipientis etiā heredes afficere·in qua re ciuilibet clericoꝝ nulla contradicendi libera ſit facultas·iniquū eſt enim ⁊ ſacrilegij inſtar vt que p̄ ſalute et requie animaꝝ ſuaꝝ vnuſq̄ſqꝫ venerabili eccleſie paupeꝝ cauſa ꝯtulerit·aut certe reliq̄rit ab hijs quos maxime ſuare cōuenerat in alterū trāſferat·Plane quecunqꝫ in gemmis vel auro atqꝫ in argēto necnon et veſtibꝫ minus apta vſibꝫ vel ornatui videbunt̄ ecc̄ie que ſuari ac diu manere nō pn̄t ſub iuſta extimatione vendantur et erogatio religioni p̄ficiat·Cunqꝫ lecta eēt laurentius epūs mediolanenſis ecc̄ie dixit·iſta ſcriptura nullum romane ciuitatis potuit obligare pōtificem·q2 non licuit laicis ſtatuēdi i eccleſia preter romanū papā habē aliquā p̄tātem quos obſequendi manet neceſſitas nō auctas impandi·maxime cū nec papa romanus ſubſcripſerit nec alicuius ſm canones metropolitani legatur aſſenſus·petrus epūs rauennatis ecc̄ie dixit·ſcriptura que i noſtra congregatōne vulgata eſt nullas vires habē manifeſtum ē·quia nec canonibꝫ ꝯuenit ⁊ a laicali pſona concepta vid̄r·maxime q2 in ea nullus ap̄lice ſedis p̄ſul interfuiſſe vel p̄pria ſubſcriptōne eam firmaſſe mōſtrat̄·Eulaſius epūs ſiracuſane ecc̄ie dixit·ſcripturā que in ſacrōtali ꝯcilio recitata ē euidētiſſimis documētis ꝯſtat eſſe inualidā·p̄mū qꝺ cōtra patrū regulas a laicis q̄uis religioſis quibꝫ nulla de ecc̄iaſticis facultatibus aliud diſponendi legit̄ vnq̄ attributa facultas facta videatur·deinde q nullius preſulis apoſtolice ſedis ſubſcriptōne firmata doceatur·q ſi cuiuſlibet prouīcie ſacerdotes intra ſuos terminos concilio habito quiq̄d ſine metropolitani ſui auctāte tractauerit irritū eſſe debere ſci p̄res ſanxerūt·quantomagis qꝺ in ap̄lica ſede nūc extante p̄ſule qui merito beati petri apoſtoli p̄ vniūſum orbem p̄matū obtinens ſacerdotij ſtatutis ſinodalibus conſueuit tribuere firmitatem a laicis licꝫ ꝯſentiētibꝫ aliquātis ep̄is q̄ tn̄ pōtifici a quo ꝯſecrati p̄batur p̄iudiciū inferre nō potuerūt p̄ſumptū fuiſſe ꝯgnoſcitur viribꝫ carere non dubium ē·nec poſſe intra ecc̄iaſtica vllo mō ſtatuta cenſeri·Sancta ſinodus dixit·licꝫ ſcd̄m p̄ſecutōnem venerabiliū fratrum laurentij·petri eulaſij·creſconij·maximi vel ſteffani·necꝫ apud nos incertū habeatur hanc ipſam ſcripturam nullius eſſe momenti·verū etiam ſi aliqua poſſit ratione ſubſiſtē modis omnibus in ſinodali ꝯuētu p̄uiſa beatitudinis veſtre ſententia eneruari ꝯueniebat et in irritū deduci·ne in exemplū remaneret p̄ſumendi quibuſlibet laicis q̄uis religioſis vel potētibꝫ in q̄cunqꝫ ciuitate quolibet mō aliquid decernere de ecc̄iaſticis facultatibꝫ quaꝝ ſolū ſacerdotibꝫ diſponendi·indiſcuſſe a ꝺo cura cōmiſſa docetur

¶ Itē in ſeptima actōne calcedonēſis ꝯcilij martian9 impator dixit inter cetera **Impator ad fidē ꝯfirmādā nō ad potētiā ſinodo oſtendē dā debꝫ intēſſe**

Nos ad fidem ꝯfirmādam nō ad potentiam oſtendendam exemplo religioſiſſimi principis conſtantini ſinodo intereſſe volumus·vt veritate inuēta nō vltra multitudo prauis doctrinis attracta diſcordet ¶ Item in eadem **De eodē**

Quedam capitula ſunt q̄ ad honorē veſtre reuerētie vobis obſeruauim9 decorū eſſe iudicātes a vobis hec regulariter potius firmari p̄ ſinodum q̄ noſtra lege ſanciri ¶ Item nicolaus papa **Sinodali ꝯuētui impatores intereſſe non ꝯuenit niſi vbi de fide agitur**

Vbi nā legiſtis impatores anteceſſores nr̄os ſinodalibꝫ ꝯuētibꝫ interfuiſſe n̄ forſitā in q̄buſdā vbi de fide tractatū ē q̄ vniūſalis ē·q̄ omniū ꝯūis·q̄ non ſolū ad clericos veꝝ etiā ad laicos et ad oēs oino p̄tinet xp̄ianos ¶ Itē **De p̄ſulibꝫ diuinaꝝ reꝝ q̄ hūanis rebus p̄ſunt iudicare non poſſunt**

ſic·quia ipi nō ſūt laici ar·xij·q·i·duo·credo tamē q non pn̄t niſi ſint preſbri extra de ſen·ex·canonica·Johannes·
l ¶ Legitur·verū eſt q non legitur aſſenſius metropolitanoꝝ ſecundum canones·id eſt legittimus·bene tn̄ legitur ꝯſenſus epiſcoporum ar·ſ·e·c·i·illa autem determinatio que preceſſit ſecundum canones ſoluit contra

m ¶ Nec canonibus·ꝯiuncta accipe hec duo non diuiſa
n ¶ Religioſis·ſ·xvi·q·vi·c·laicis et·c·quamuis
o ¶ Debere·ſ·ix·q·iij·c·ij·
p ¶ Qui merito·s·xl·di·nō vos
q ¶ Primatuꝫ·ſ·q·iij·nemo·et·c·antiquis
r ¶ Tribuere·s·di·xvij·c·i·et·ij·
s ¶ Carere·s·di·xxi·intantum
t ¶ Vel ſteffani·iſte tn̄ ſteffanus n̄ dixit niſi perlegatur·et ſic per tale verbū intelligit̄ aliquis conſentire ut notaui·s·lxiij·di·cū adrianus
u ¶ Ratōne·ar·rōne auctoris aliq̄ q̄ repelli licet ſint bona·ar·xvi·di·c·i·ſ·i·q·i·p̄nci patus·ff·de re mili·l·i·§·i bello·ar·contra·i·q·dn̄s declarauit·ar·contra·i·q·i·nōne ſodomite
x ¶ Actōne·dicit̄ p̄ma actio·q̄a fiebat die prima in ſinodo·xvi·q·vij·in nona·
Nos intereſſe·ſimiliter ſolebat intereſſe electioni pape propter hereticorum ſcandalum·ar·di·lxiij·quia ſcā·
z ¶ Inuēta·⁊ ita vid̄r q poſſit ꝺ ſide catholica diſputare·ar·contra·C·de ſūma trini·l·nemo·xxiiij·q·iij·cū quibꝫ·ſꝫ in dubitādo nō licet diſputare de ea q̄ dubius in ſide hereticus eſt·extra de here·dubius·alias diſputatur·ſ·e·ſatis·xxiij·q·iij·vides·C·de epiſco·et cle·quoniam·lau·
Vbi nam·hec quatuor capitula loquūtur de materia ignacij de quo dr·xxi·di·ſūmittitur·ar·omiſſum intelligi quod ſcriptum nō inuenit̄

ar·x q·i·hāc ꝯsuetudinē·de cō·di·iiij·cū ita d·et·c·sequēti·ff·d·d·obli·quiquid a ¶ Interfuisse·nisi rogatus·lxiij·di·adrianus
b ¶ Ad clericos·dic h̄ q nomē clericos stricte accipitur·vn̄ p finē et ad omnes·zc̄·comprehēdit deo deuotos et tales personas·vel dic
c ¶ Pertinet·ar·qd̄ oīes tāgit ab oībꝰ debet ꝓut sonat· tractari z approbari·ar·di·lxvi·c·i·C·de auctoritate prestā·veterē·

gebantur·cristus autē nos humilitate sua sursum erexit·sed si habe rent oēs omnia officia supbirent ita q iterū demergerentur in infernum·
n ¶ Pro eterna·ij̄·de pe·di·i·multiplex
o ¶ Temporalium·ar·q in causis spūalibꝰ vt in matrimonio nō sit vtendū legibus impialibꝰ·ar·xxxiij·q·ij·inter h̄·xi·q·i·cōtinua·ar·de con·di·iij·celebritatē·sed in alijs licet eis vti si nō obuiāt canonibus ar·di·x·si in adiutoriū·ar·di·liiij·ex antiquis·

Denique·ar·q ep̄s in causis ecciasticis laicum non possit p̄ficere·ar·ꝯtra·s·e·bene quidē·
¶ Iudicare·ij̄·xvij·q·iiij·diffiniunt·cōtra·in fi·s3 ibi dic principis id est principalis persone·vel id est epi·xxxv·di·ecclesie
f ¶ Presumant·ar·q clericos diffinit ōnibꝰ principum z laicoꝝ nō debē supponi nisi p reconuentōnem
Cum ad verum·hoc capitulū expositū ē·s·x·di·qm̄ idē
h ¶ Verum·i·ad discussionem veri·vel·i·ad tps xpi·
i ¶ Vsurpauit·ar·q cū iste potestates sint diuise q impator nō h3 gladiū a papa ij̄·e·in scripturis et·c·duo·et·c·si imperator·et·xciij·di·legimus·et q̄a imperiū a solo deo ē·xxiij·q·iiij·quesitū ar·ꝯtra·lxiij·di·tibi dño·Item q: petro date sūt claues celestis et terreni imperij·xxij·di·c·i·Item q̄a deponit impatorem·xv·q·vi·alius·z·c·iuratos·i·q·iiij·q̄a presulatus·q̄re de hac materia·s·di·x·quoniam idem·
k ¶ Proprijs·id est imperij z sacerdotij·vel ꝓprie q̄ ad cristum quedā enim gessit tanq̄ imperator puta cum eiecit d tēplo zc̄·ij·q·vij·accusatio·et cum corona de spinis portauit quod si signum regni·xij·q·i·duo quedā gessit vt sacdos quādo seipsum obtulit in ara pro sacrificio

Denique hij quib9 tm̄ hūanis rebus non diuinis p̄esse pmissum est·quomodo de hijs p quos diuina ministrantur iudicare presumant penitus ignoramus ¶ Idem

Nec impator iura pontificis nec pōtifex iura regia vsurpet· Ru

Cum ad verū ventū ē vltra sibi nec impator iura pōtificatus arripiat·nec pōtifex nomē impatoriū vsurpet·qm̄ idem mediator dei et hominum homo cristus ihs actib9 pprijs et dignitatibus distinctis officia potestatis vtriusq discreuit ppria volens medicinali humilitate sursum efferri·nō humana superbia rursus i inferno demergi· et vt xpiani impatores p eterna vita pōtificibus indigerent·et pontifices pro cursu tpaliū tantūmodo rerū imperialib9 legibus vterenter·quatin9 spiritualis actio a carnalib9 distaret incursibus·et deo militās minime se negocijs secularibus implicaret ac vicissim non ille rebus diuinis pōsidere videretur q̄ esset secularib9 negocijs implicatus ¶ Item

A seculari ptāte pōtifex ꝓrsus nec solui nec ligari valet

Satis euidenter ostendit a seculari ptāte nec solui ꝓrsus nec ligari pōtificē quē ꝯstat a pio pncipe cōstātino quē longe supius memorauimus deū appellatum· cū nec posse deū ab omnib9 hominibus iudicari manifestum sit· Sed et theodosius minor sancte sinodo scribēs ephesine prime dixit·deputatus est igit candidianus magnificentissim9 comes strenuorum domesticorum transire vsq ad sanctissimā sinodū vestram· et in nullo quidē que faciende sunt de pijs dogmatibus questiones seu potius expositōnes ꝯmūicare·Illicitum nanq est eū q̄ nō sit in ordine sanctissimoꝝ epōrum ecciasticis intermisceri tractatib9·z post pauca Hijs itaq manifeste reptis appareret ꝯministrū nostrū ignaciū p imperiale tm̄modo sniam nullo mō potuisse prorsus expelli·in cuius dampnatōne q psulū q̄ assensus est subsecut9·apparet id cā patratū fuisse adulatōnis nō legitime sanctōnis· ¶ Itē lodoico impatori· Facta

pōtificū impatori iudicare nō deb3

In scripturis narratur ꝯstātinus impator dixisse·vere si pprijs oculis vidissem sacdotē dei aut aliquē eoꝝ q̄ in mōchali hitu circūamicti sunt peccātē clamidē meam expoliarē et cooperirē eū ne ab aliquo videret· In quibus igit desideratissime fili ncerio cōmonemini vt queadmodū fide z religione ac honoris parilitate ei adequari videmini·ita q humilitate ac deuotione equipari nichilominus anhelētis ita vt in nullo inferior eo sed pocio: inueniamini post illius exempla qui talem se exhibuit ante talia ꝓrsus exempla·sed h̄ quidē diximus cautos vos reddere cupientes vt si de dominis sacerdotib9 q̄ iure patres animaꝝ dicūtur aliqd ꝯtigēit vos audire q cōfusionē pijs metibus ingerat nō infrunitū s3 pudoratos filios noe imitātes·patriam de reliquo verecūdia cōtegatis vt affluēti queadmodum z illi bndictōne repleri moderante dño mereammi ¶ Itē ex epistola gregorij ad hermanū metēsem epm Regū z principū magistri et patres sacerdotes censentur·

Quis dubitet sacerdotes xpi regū et principū omniūq fideliū patres et magistros censeri· Nonne miserabilis insanie esse cognoscitur si filius patrem discipulus magistrum sibi conetur subiugare et iniquis obligatōnibus illum sue ptāti subicē·a quo

p ¶ Tātūmodo·hoc aduerbium d terminat tm̄ illud adiectiuū temporalium nō illd verbum vterentur·z sic est falsū h̄ notatū ab hug·ar·q in causis spiritualibꝰ·zc̄·nā hn̄ licet leges allegare in spiritualibus·xxxv·q·v·ad sedē·xv·q·iij·§·cū autem·vel dic tātūmodo id ē maxime·sic ecōtra·xi·q·iij·si quis episcopus
Satis·ostenditur·in alia pte capituli que nōn ē hic·
q ¶ Appellatū·legitur enim omnes clericos deos appellasse·vt·xi·q·i·sacerdotibꝰ·xij·q·i·futurā·z bm hanc ratōnē nec ab epo pn̄t iudicari clerici·s3 h̄ dicit vt ostenderet quāti sunt habendi·simile de iudi·notuit·
r ¶ Prime·quia secūda non est recepta in auctoritate·
s ¶ Seu potius·optime corrigit·q: questiones non debent fieri sup fide dubitando·ar·extra de here·dubius·dogma autē p·G·est doctrina in fide·sine·g·est angulus·vn̄ illud sedebat domate domus·xxv·q·ij·si quis·
In scriptis·xi·q·i·sacerdotibus
t ¶ Et coepirē·ff·de iniurijs·eū q̄ nocetē·cōtra·s3 h̄ ē de occulto qd̄ nō poss3 ꝓbare q: talia nō habēt vindictā·et sic soluc ꝯtrariū illd di·lxxxiij·c·iij·illud in manifestis in quibus etiā nō debent eū ꝓdere·vt no·ij·q·i·si peccauerit·

l ¶ Discreuit·imo videtur ꝯtra quia nō discreuit sed ꝯfudit cū ipe vnus et idem vtrūq officiū gesserit·sed dic q ideo vtrūq officium gessit p se vt notaret q ex eodē fonte ꝓcesserūt·xxi·di·cleros·nam dicit lex q sūma dona a deo nobis cōcessa sunt·scilicet sacerdotium z impium·in auten·quō oportet epos·in pn̄·colla·i·
m ¶ Rursus·p̄mus p supbiā cecidit vnde homines in infernum mer

x ¶ Cōtegatis·et tn̄ corripiatis·ij·q·i·si peccauerit·hoc de occultis intelligitur·nā de manifestis cogimur accusare id est denūciare p̄miss
Quia tamen admonitōne·ij̄·ij·q·vij·qua ꝓpter·ar·ꝯtra·v·q·v·c·i·
Quis dubitet·si filius·xxi·di·nolite·z·vi·q·i·oues·sic in auten·de incest·nup·§·si vero·ibi dicit q erubescit lex filios esse correctores

patrum ſi tamen pater caderet in furorē filius daretur tutor vt eū regeret · ff · de tu · et cura · datis ab hijs · l · hijs qui in eadē · et · vi · q · i ·

a D ¶ Uo ſunt · in aut · quō optet epos · in pnci · ſʒ oues paſtorē · cōtra · s · di · c · i · ſunt alia duo quibus aut per que regitur · ut · s · di · i · humanum

b ¶ Quibꝫ · vt ab eis

c ¶ Principaliter · ergo neuter pendet ex reliquo · ⁊ ita ē ar · ꝓ imperatore quia diuinitus imperiū ꝯſecutus ē · ꝗ · c · ꝓx ·

b ¶ Quibꝫ · id eſt ꝑ quos · nam dicit lex ꝙ parū eſt ius eſſe in ciuitate niſi ſint ꝑ quos ius reddaē · ff · ꝺ orig · iuris · l · ij · § · poſt originem

e ¶ Ratōnem ꝗ · xviij · q · ij · ꝯgnouimus

f ¶ Te pendere · quod ad ſpiritualia ꝗ · ꝺ pe · di · i · multiplex ·

g ¶ Iudicio · zacharias ꝗʒ papa regem francorū depoſuit et in loco eius pipinum ſubſtituit · ꝗ · xv · q · vi · alius ·

h ¶ Cōſenſit · ar · cōſentientem maiora pena aſtringi ꝙ̄ facientē · ar · xxiiij · q · iij · qui aliorum · ar · s · lxxxvi · di · tanta nequicia ·

i ¶ Excōmunicauit · nota ṗncipeʒ poſſe excōmunicari etiam a quouis epō · di · lxiij · valētinianus · ar · ꝗ · xi · q · iij · ſi autem vō bis · videtur tamē ꝙ hoc fecerit ex delegatōne ſinodi · quod innuitur ex illo · ꝓ culpa q̄ alijs ſacerdotibus ⁊ cetera · ſed ṗmū eſt verum

k ¶ Videbatur · ſʒ male · qꝛ licet alias dicat canon ꝙ ꝓ minimis cauſis non ſit aliqs excōmunicandꝰ vt · xi · q · iij · epi · tamen quelibet cōtūacia digna ē excōmunicatōne · imo tanto maior vidꝛ cōtumacia quanto ex re minori conſurgit · ij · q · vij · nō poteſt

l ¶ Fulgorē · et quāta ē differētia inter ſolē et lunaʒ tanta eſt inter impium et ſacerdotiū · ex̄ de ma · ⁊ obedi · ſolite

S ¶ Iimpator · filius ē ꝗ · xxiij · q · vl · ꝯuenior · ṗlatī tū dūr vt · xi · q · iij ·

credit non ſolum in terra ſʒ etiā in celis ſe ligari poſſe et ſolui ¶ Iteʒ gelaſius papa anaſtaſio impatori ·

Auctoritas ſacra pontificū et regalis ptās huius mundi gubernacula regūt

D Uo ſunt quippe impator auguſte quibus principaliter hic mundus regitur · auctoritas ſacra pontificū et regalis poteſtas · in quibus tanto grauius eſt pondus ſacerdotum quāto etiā pro ipis regibꝫ vel legibꝰ hominū in diuino ſunt reddituri examine rōneʒ et poſt pauca · noſti itaqʒ inter hec ex illoꝝ te pēdere iudicio non illos ad tuaʒ poſſe redigi volūtatem · talibus igitur inſtitutis talibuſqʒ fulti auctatibꝫ pleriqʒ pōtificū alij reges alij impatores excōmunicauerunt · Nam ſi ſpeciale aliquod de perſonis ṗncipū requiratur exemplū beatus innocentiꝰ papa archadiū impatorem qꝛ cōſenſit vt ſcūs iohēs criſoſtimus a ſua ſede pelleretur excommunicauit · beatus etiā ambroſiꝰ licet ſanctus nō tñ vniuerſalis eccleſie epus ꝓ culpa que ab alijs ſacerdotibus nō adeo grauis videbatur · theodoſiū magnū impatorem excōmūicans ab eccīa excluſit · qui etiaʒ in ſuis ſcriptis oſtēdit ꝙ aurum nō tam ṗcioſius ſit plūbo ꝙ̄ regia poteſtate ſit altior ordo ſacerdotalis · hoc mō circa principiū ſui paſtoralis ſcribēs · honor fratres et ſublimitas epālis nullis poterit ꝯpatōnibꝫ adequari · ſi regū fulgori ꝯpares et principū diademati longe erit inferius ꝙ̄ ſi plūbi metallū ad auri fulgorem cōpares · Quippe cū videas regū colla ⁊ principū ſūmitti genibus ſacerdotū et oſculata eoꝝ dextra oratōnibꝫ eoꝝ credāt ſe ꝯmunicari vel cōmuniri ¶ Itē iohs pp̄

Impatores pōtificibꝫ debēt ſubeſſe et non preeſſe

S I impator catholicus ē ꝙ ſalua pace ipius dicimus · filius eſt nō ṗſul eccīe qꝺ ad religionem ꝯpetit · diſcere ei conuenit nō docere · habet ṗuilegia ſue ptātis que in adminiſtrandis legibus publicis diuinitus ꝯſecutus ē · ⁊ eius bñficijs nō ingratus contra diſpoſitōnem celeſtis ordinis nichil vſurpet · ad ſacerdotes enim deus voluit que eccleſie diſponēda ſunt ꝑtinere nō ad ſeculi ptātes · quas ſi fideles ſunt eccīe ſue ſacerdotibus voluit eſſe ſubiectas · nō ſibi vēdicē alienū ius et miniſteriū qꝺ alteri deputatū eſt · neqʒ ꝯtra eū ꝯtendat abrumpi a quo omnia ꝯſtituta ſunt · ⁊ cōtra illius bñficia pugnare videatur a quo ꝓpriā cōſecutus ē ptāteʒ nō a legibꝰ publicis nō a poteſtatibus ſeculi ſʒ a pōtificibꝰ ⁊ ſacerdotibus omipotēs deus xp̄iane religionis clericos ⁊ ſacerdotes voluit ordinari et diſcuti et recipi de errore remeātes · impatores xp̄iani ſubdē debent executōnes ſuas eccīaſticis ṗſulibꝰ nō ṗferre ¶ Idē De eodē

N Unqꝫ de pōtificibus niſi eccleſiam iudicare debere · non eſſe humanarum legum de talibꝰ ferre ſententiā abſqʒ eccīe principaliter ꝯſtitutis pontificibꝰ obſequi ſolere ṗncipes xp̄ianos decretis eccl̄ie nō ſuam preponere ptāteʒ · epis caput ſubdere ṗncipē ſolitū eſt nō de eorū capitibꝰ iudicare ¶ Itē ꝯſtātinus impator coronā ⁊ omnē regiam dignitatem in vrbe romana in italia et in ꝑtibus occidētalibꝰ apl̄ico cōceſſit · Nam in geſtis beati silueſtri que beatus papa gelaſius in ꝯcilio · lxx · epoꝝ a catholicis legi ꝯmemorat · ⁊ ꝓ ātiquo vſu mltas h̄ imitari dicit eccīas ita legiē

De pōtificibꝫ nō iudicet impator

C Onſtantinus impator quāta die ſui baptiſmi ṗuilegiū romane eccīe pōtifi ꝯtulit · vt in toto orbe romano pōtifices vel ſacꝺotes ita hūc caput habeāt ſicut iudices regē in eo ṗuilegio ita inter cetera legitur

U Tile iudicamꝰ vna cū omībꝫ ſatrapris noſtris et vniūſo ſenatu optimatibꝰ ⁊ cūcto populo imperio romane eccīe ſubiacēti · vt ſic beatus petrus in terris vicarius filij dei videtur eſſe ꝯſtitutus ita ⁊ pōtifices ipius ṗncipis aplorum vicē ṗncipatus ptātem amplius ꝙ̄ terrene impialis nr̄e ſerenitatis manſuetudo habē videtur ꝯceſſam a nobis nr̄oqʒ impio obtineāt Eligētes nobis ipm principeʒ aploꝝ vel eius

precipue n ¶ Non docere · xvi · q · i · adicimus ·

o ¶ Diuinitus · non ḡ a papa · nā impiū a ſolo deo eſt · vt · xxiij · q · iiij · queſitū · nam a celeſti maieſtate habet gladij poteſtatem · ¶ · de vere · iur · enucl · l · i · in ṗn · quod ꝯcedo de vero impatore · Sed quis eſt verus impator · dicunt quidam ꝙ ꝯſtantinopolitanus · ſed iſte alius ꝓcurator eſt ſiue defenſor eccleſie romane · ar · de cō · di · v · in die · ⁊ huic romana eccleſia cōcedit poteſtatem gladij et coronā · ſed ꝯtra · extra de elec · venerabileʒ · dicitur ibi ꝙ romana eccīa trāſtulit impiuʒ in occidentem a grecis et ita iſte romanꝰ eſt verus imperator ·

p ¶ Quas · ḡ debet dici bona poteſtas ē iſta · Iohānes ·

q ¶ Ius · di · x · impium · et · c · certū eſt · xi · q · i · ſi tributum ·

r ¶ Beneficia · ar · clericum ſtantem ꝯtra eccīam vnde habet beneficium debere illo priuari niſi forte pro talibus perſonis pro quibus licituʒ eſt ei ꝯtra quemlibet agere · quas habeſ · ff · ꝺ poſtul · hij q̄ et · iij · q · vij · § · verum · in fine · id eſt in ꝓpria cauſa vel parentum ſuorū vel pupillorum ſuoꝝ · ſimile eſt inter vaſallum dominum · vt ꝗ · xxij · q · vl · de forma · ſimile · ¶ · de aduo · diuer · iudic · l · ij · ¶ · ꝺ reuoca · dona · l · i · ⁊ · vij · q · i · quia frater noſter · et dixi ꝺ iſ · iij · q · i · nulli · hoc tamen exaudio de eccīa ad quaʒ intitulatus ē pro qua ſtare poteſt cōtra quēlibet · etiam in qua habet beneficium · qꝛ ſaluū ius fuit prime · imo ſi aliqꝺ onus iniungitur ei ab eccīa excuſatōeʒ nullaʒ poteſt pretendere · ¶ · de excu · tu · libertos · xxiij · q · i · in ſumma

s ¶ Et diſcuti · ḡ antequā eſſet aliq̄ cōſtitutō etiaʒ clerici nō erant de iuriſdictōne ſeculari vnde omnes conſtitutiones que emanauerūt ꝙ clerici non ſunt iudicandi niſi ab epiſcopis non ſunt niſi iuris declaratio Iohannes

a ¶ Preſulibus · hic bene dicit · nam dicit lex ꝙ ſi iudex ſecularis iudicauerit clericū eſſe cōdēnandū primo debet exui priuilegio clericali · vt · x · xi · q · i · ſi ꝗſ · i auten · vt clerici apd ꝓprios · §. illd colla · · vī · licet illud hodie nō teneat · ut extra d' iudici · at ſi clerici

vicarios firmos apd deum eſſe patronos
et ſicut noſtra eſt terrena imperialis potē-
tia · ita vt eius ſacroſanctam romanam ec
cleſiam decernimus veneranter honorare
et amplius ꝙ noſtrū imperiū terrenumq̃
tronū ſedem ſacratiſſimā beati petri glori-
oſe exaltari tribuentes ei poteſtatē ⁊ glo
riam et dignitatē atq̃ vigorē et honorifi
centiam imꝑialē · atq̃ decernentes ſancti-
mus vt ꝑncipatum teneat tā ſuper q̄tuor
ſedes alexandrinā anthiocenam ieroſolimi
mitanā · ꝯſtātinopolitanam · ꝙ etiam ſuper
oēs in vniuerſo orbe terraꝝ ecc̄ias dei ⁊
pontifex qui ꝑ tꝑa ipius ſancte romane ec
cleſie extiterit celſior et princeps cunctis
ſacerdotibus ⁊ totius mūdi exiſtat · et ei9
iudicio que ad cultū dei vel fidē xp̄ianoruꝫ
vel ſtabilitatē ꝓcurāda fuerit diſponātur
et infra ¶ Eccleſijs beatoꝝ apl̄orū petri
et pauli ꝓ ꝯtinuatōe lumīariorum poſſeſſi
onū p̄dia cōtulimus ⁊ rebus diuerſis eas
ditauimus · et ꝑ nr̄am imꝑialē iuſſionē ſa-
cram tam in oriente ꝙ in occidēte vel etiā
a ſeptētrionali et meridiana plaga · videli
cet in iudea grecia aſia tracia africa ⁊ ita
lia · vel diuerſis inſulis noſtra largitate eis
cōceſſimus ea ꝓrſus ratione vt per man9
beatiſſimi patris noſtri ſiluestri ſummi pon
tificis ſucceſſorūq̃ eius omnia diſponant ·
et infra · Beato ſiluestro et omnibus ſuc-
ceſſoribus eius de p̄nti tradimus palaciuꝫ
imperij lateranenſe · deinde dyadema videli
cet coronā capitis noſtri ſimulq̃ frigium
necnon et ſuphumerale · videlicet lorū qd
imꝑiale circumdare aſſolet collū · veꝝ etiā
clamidē purpureā atq̃ tunicam coccineā
ac oīa imperialia indumēta ſeu etiā dig
nitatē imꝑialiū p̄ſidentiū ⁊ p̄cedentium e-
quitū · ꝯferentes ei etiā imꝑialia ſceptra ſi
mulq̃ cūcta ſigna atꝫ banna ⁊ diuerſa or
namēta imꝑialia et omnē ꝓceſſionē impe-
rialis culminis et gloriā ꝑtātis noſtre · vi
ris etiā diuerſi ordinis reuentiſſimis cleri
cis ſcē romane ecc̄ie ſuiētibus illud culmē
ſingularis potētie et p̄cellētie habere ſan-
ctimus · cuius ampliſſimus noſter ſenatus
videtur gloria adornari id eſt patricios ⁊
conſules effici · necnon et ceteris dignita-
tibus imꝑialib9 eos ꝓmulgam9 decorari
et ſicut imperialib9 extat decorata militia
ita clerū ſancte romane eccleſie adornari
decreuimus · et quemadmodū imꝑialis po
tētia diuerſis officijs cubiculorioꝝ nempe
et oſtiarioꝝ atq̃ omnium ꝯcubitoꝝ ordi
natur · ita et ſanctā romanā eccleſiaꝫ deco
rari volumus · et vt ampliſſime pontificale
decus prefulgeat decernimus · ⁊ vt clerici
eiuſdē romane ecc̄ie mappulis et lintiami-
nibus a candidiſſimo colore decoratos e-
quos equitēt · et ſicut noſter ſenatus calci
amentis vtitur cū vdonibus · id ē candido

linteamine illuſtretur · et ita celeſtia ſicͭ ter
rena ad laudem dei decorētur ¶ Pre om
nibus aūt licētiam tribuimus beato ſilue-
ſtro et ſucceſſorib9 eius ex nr̄o indicto · ut
quē placatus ꝓprio cōcilio clericare volue
rit et in religioſoꝝ clericoꝝ numero con-
numerare nullus ex oībus p̄ſumat ſupbe
agere ¶ Decernimus itaq̃ et hoc vt ip̄e
et ſucceſſores eius dyademate videlicꝫ co
rona quā ex capite nr̄o illi conceſſimus ex
auro puriſſimo et gēmis p̄cioſis vti debe-
at ꝓ honore beati petri · ip̄e vo beatiſſim9
papa ſuꝑ corona clericatus queꝫ gerit ad
gloriā beatiſſimi petri ipſa ex auro nō eſt
paſſus vti corona · frigium vero cādido ni-
tore ſplendidū reſurrectionēꝫ dn̄icam deſi
gnans · eius ſacratiſſimo vertici manibus
nr̄is impoſuim9 · et tenētes frenū equi ipi9
ꝓ reuerētia beati petri ſtratoris officiū illi
exhibuimus · ſtatuētes eodē frigio omnes
eius ſucceſſores ſingulariter vti in proceſ
ſionibus ad imitatōneꝫ imꝑij noſtri · vnde
⁊ pontificalis apex nō vileſcat ſꝫ magis ꝙ
terreni imꝑij dignitas gloria ⁊ potētia de
coretur · Ecce taꝫ palaciū noſtrū ꝙ roma
nam vrbem et omnes ytalie ſiue occidenta
lium regionum ꝓuincias loca ciuitates be
atiſſimo pontifici et vniuerſali pape ſilue-
ſtro ꝯcedimus atq̃ relinquimus · et ab eo
et a ſucceſſoribus eius ꝑ pragmaticū con
ſtitutum decernimus diſponenda atq̃ iuri
ſancte romane eccleſie concedimus ꝑma-
nenda · Vnde cōgruū ꝓſpeximus noſtrum
imperiū ⁊ regni poteſtatē oriētalib9 trāſ-
ferri regionib9 · et in bizantie ꝓuicie opti-
mo loco nomini noſtro ciuitateꝫ edificari
et noſtrum illuc imperiū conſtitui · qm̄ vbi
principatus ſacerdotum et xp̄iane religio
nis caput ab imꝑatore celeſti conſtitutū
eſt · iuſtum nō eſt vt illic imꝑator terren9
habeat poteſtateꝫ · hec omnia vero que per
hanc imꝑialē ſacrā et ꝑ alia diualia decre
ta ſtatuimus ⁊ cōfirmamus vſq̃ in fineꝫ
mundi illibata et incōcuſſa permanere de
creuimus · Vnde coram te deo viuo q̄ nos
regnare precepit et coram terribili ei9 iu
dicio obteſtamur omnes noſtros ſucceſſo
res imperatores vel cūctos optimates ſa-
trapas etiaꝫ ampliſſimumq̃ ſenatū et vni
uerſum populū in toto orbe terrarum nūc
et in poſterū nulli eoꝝ quoquo modo lice-
re hec aut confringere vel in quoquam cō
uelli · Si quis autem quod non credimus
i hoc aut temerator aut ꝯtēptor extiterit
eternis ꝯdemnatōibus ſubiaceat innoda
tus · et ſanctos dei principes apoſtolorum
petrum et paulum ſibi in p̄ſenti et in futa
vita ſentiat contrarios · atq̃ in inferno in
feriori cōcrematus cū dyabolo et omnib9
deficiat imꝑijs · huius vero imꝑialis decre-
ti paginam proprijs manib9 roborantes

¶ Sicut. Senſus eſt. ſicut pua ciuitas nō pt regnū impugnare. ita nec imperium ſacerdotiū. vel ſic licz epus ſit in ciuitate pua rex tn̄ non pt iudicare de clericis eius. ſcdm h̄ dic diſpenſatōnis religioſe. i. epi conſtituti in paruis ciuitatibus

b ¶ Nō tn̄ cōtra religionē. nam in eo caſu poſſet a q̄cunqz redargui. xl di. ſi papa vel etiā ſi ſciſma faceret. vt. xxiij. q. v. de liguribus. et plures caſus in quibus laici hn̄t iuriſdictionem ſuper clericos di xi. xxiij. q. v. principes.

c ¶ Solla ꝯenus. s. lxiij. di. valentinianus.

Boni. contritas ꝭ. xxv. q. i. diuinis.

e ¶ Reſtaurare. ꝭ. xvij. q. iiij. differunt. xvi. q. i. ſtatuimus Di. xcvij.

Hoc capitulo. reſpicit in hac di. xvij. illud capitulum bene quidem. in. xcvi. di. ⁊ aſſignat in hoc. §.

ſup venerandum corpus beati petri poſuimus. Data rome tercio kalendas aprilis a conſtantino auguſto quarto conſule. et gallicano. iiij. ꝯcilio ¶ Item gregorius.

Imperialis auctoritas religioſe diſpenſationis menſuram non mutat.

Sicut queuis parua ciuitas p̄rogatiuam preſentis regni nō minuit. ſic imperialis p̄ſentia menſuram diſpenſationis religioſe non mutat. et infra. ſemp eſt effectum in ſacerdotali concilio de ſacerdotibus iudicia prouenire. Nam qualeſcunqz pōtifices ſint et ſi errore humanitus accedente non tamen ꝯtra religionem vllatenus excedentes nullatenus videntur a ſeculari poteſtate poſſe percelli ¶ Itē marcellus papa maxentio

Eccleſias reſtaurare cōtritas non pontifices perſequi principis eſt

Boni principis eſt ac religioſi eccl'ias cōtritas atqz concuſſas reſtaurare nouaſqz edificare et dei ſacerdotes honorare atqz tueri Vnde ſanctos apoſtolos eorumqz ſucceſſores ſub diuina conteſtatione conſtitutos precepiſſe legimus. non debere fieri perſecutōnes nec inferri fluctuatōnes nec inuidere laborātibus i agro dn̄ico nec expelli eterni regis diſpenſatores

Hoc capitulo D XCVII

patenter oſtenditur ꝙ nec imperatori nec cuilibet laico licet decernere vel de electione ſummi pontificis vel de rebus eccleſiaſticis. quecunqz autez ab eis conſtituta fuerint pro infectis habenda ſunt niſi ſubſcriptione romani pontificis fuerint roborata. Vnde illud honorij auguſti vt ſupra dictum eſt vanum eſſe videtur quod contra auctoritatem ſacrorū canonum de electione ſummi pontificis decernere temptauit. ſed ſicut ex eodem capitulo habetur eccleſie precibus imperator in preſumptores valet decernere. ſicut pro defenſione fidei quondam decreuiſſe leguntur. ne heretici aliquid nomine eccleſie poſſiderent. ab ea autem non inuitati de rebus eccleſiaſticis aliquid diſponendi non habent facultatem. honorius vero auguſtus nō ſua auctoritate ſed beato bonifacio ſupplicante eccleſiaſtice quieti cōſulere et concertantium ambitionem punire curauit ¶ Vnde idem bonifacius epiſcopus ſupplicatōis epiſtolam honorio auguſto deſtinauit dicens

Epiſtola bonifacij ad honoriū auguſtum.

Eccleſie mee cui deus noſter meum ſacerdotium vobis res humanas regentibus deputauit nos cura conſtringit ne cauſis eius quamuis adhuc corporis incomoditate detinear propter conuentus qui a ſacerdotibus vniuerſis et clericis et laicis criſtiane plebis perturbatōnibꝰ agitantur apḋ aures criſtianiſſimi principis exiſtimemur deeſſe. ſi enim. ſecus ꝙ oportz eueniat non vos id facere que cūcta equa moderatōe componitis. ſed nos per noſtrā tacentem deſidiam videbimur ꝙ ciuitatis quietem et eccleſie pacem peruertere valeat admiſiſſe. cum enim humanis rebus diuine cultor religionis domino fauente preſidias noſtra culpa erit ſi non id ſub veſtra gloria quam certum eſt diuinis rebꝰ ſemper animo promptiore fauiſſe firmo ⁊ ſtabili iure cuſtodiatur. quod per tot annorum ſeriem ſub illis etiam principibus obtinuit quos nulla noſtre religionis cura conſtrinxit. id eſt vt licita ſeruentur et ſub veſtre imperio clementie minime que ſunt licita formidentur. Ipſa enim eccleſia deuotionem tuam xp̄ianiſſime impator nō meo quidem ſermone ſed ſuo quidem venerabili affectu appellat. quā xp̄us dn̄s noſter vere fidei rector et veſtri gubernator imperij ſibi vni deſponſatam et intactā virginem ſeruat. ne in ea aliquos patiamini inſidiantiū ꝓcellaꝝ fluctus illidi et quietam faciem tempeſtatis inſolito timore turbari. Glorioſiſſime ⁊ tranquilliſſime imperator ſemp auguſte. ip̄a vero q̄ vni deſponſata ē veſtra tamē mater eſt eccl'ia pietatem veſtram legatōne quam ſuis ſacerdotibus ꝯmiſit appellat preterita pn̄tia qz auxilia repetit vobis inquit religioſiſſime impantibꝫ mō tutus eſt populus tam fidelis deo ꝙ tibi principi criſtiano. Ecce enim inter miſteria inter p̄ces ſuas quas eccleſia ꝓ felicitate veſtri dependit imperij teſte apud quem et ḋ cuius ſede agitur ſancto petro ſollicitis ꝓ religiōis obſeruātia vocibꝰ clamat ad vos. cū ſolicita obſecrātis petitōe miſceṫ oro ne hos i variaſ res ſolito temptatore occulte ſollicitante ſemel euulſa diſcordia diſtrahat. angeretur pluribus princeps criſtianiſſime mater eccleſia niſi apud te ſuarum eſſet cura cauſaꝝ. et in oppreſſionibus ꝓdolorum et in hereticorum correctōnibꝰ fides tua diuino pariter cultu cū imperio noſtro ſemper florente viciſſet. habet refugiū pium tue manſuetudinis animū cum ſue religionis veneratione cōiunctum cum quicquid huic ꝓficiat eccleſie vos agatis et conferatis fratribus et conſacerdotibus meis ꝓbatiſſimis viris a me et ab omnibus qui eccleſiam faciunt legatis quibꝫ proſequētibus precamur ſacre cauſa religionis vt in vrbe veſtre māſuetudinis h̄ animo quo poſtulatis et ānuitis in perpetuum ſtatui vniuerſalis eccleſie conſulatis

Reſcriptū honorij ad bonifacium papam.

Victor honorius inclitus triumphator ſemp auguſtus ſancto ac venerabili bonifacio pape vrb rome. Scripta

quandā cōtrietatē et poſtea dat ſolutōnez.

g ¶ Honorij. s. di. lxxix. ſi duo

h ¶ Ne heretici. s. di. viij. quo iure. ꝭ. xxiij. q. vij. c. i. ⁊. ij. et. xxiij. q. iiij. nimium.

i ¶ Inuiti. s. di. lxiij. adrianꝰ et. c. in ſi.

Ecce noto Eccleſie. ꝭ. c. ꝓx. ꝯtra. §. vt ibi dicitur iaz erat in cōualeſcentia adhuc tn̄ erat debilis vt h.

l ¶ Cōuētus. i. ꝯuēticulas.

m ¶ Facere. id eſt videamini

n ¶ Tacē tem. extra ḋ teſta. q̄a ingredientibus. ⁊. lxiij. di. c. i.

o ¶ Sbilis. ꝭ. xi. q. i. ſacerdotibus

p ¶ Fōmidentur. a xp̄ianis

q ¶ Virginē. xxvij. q. i. nuptiarū. in fi.

r ¶ ꝓcellarum. id ē hereticoꝝ

s ¶ Faciē. eccleſie

t ¶ Preterita. ſcilicz beneficia.

u ¶ Pre/terita. ſic itelligiṫ de con. di. ij. panis. q̄d ſcz ꝓ omi munere debemus deo grās referre pn̄ti ſcz et p̄terito et nō futuro q: deus nō pccm̄ futurū indulgz ꝭ. ḋ pe. di. iij. ſane cauendum. nec valet pactum ſi

fiat q̄ non agam de futura iniuria·ff·de pact·ſi vnus·§·pacta
a ¶ Repetit·i·recolit et ad memoriā reducit tibi ne ſis ingratus
b ¶ Euulſa·per effectum·id eſt euelles
c ¶ Proſequētib⁹·legatōnem nr̄am·ar· ad queſtionem magiſtri·p·
q̄ archiepiſcopus bracarenſis potuit eum ſpoliare

b ¶ Poſtulatis·datiui caſus

Victor·ſ q̄re premiſit hic imperator nomen ſuum·forte hec conſuetudo olim erat vt·C· de ſumma trinita·inter claras· papa tamen alios ſibi prepo=nit·xij· q· i·dile=ctiſſimis·vel fōte tūc nouella ēat eccleſia et adhuc optinebat illud q̄re fre·gen·zc̄· poſtea imperator ſb iecit ſe pape·vt· ·xxiij·q·iiij·diſpli cet·

c ¶ Sua ſtudia· id eſt conſpirati=nes·ſimile·lxi·di· obitum· alias in bonam partem ·ſ· ·e·ſtudij·

Nobiliſſimus vir·ar·q̄ ſine litteris non eſt adhibenda fides legatis·ix·q·ij·lugdunenſis

b ¶ Signatis·ergo oportet q̄ legat⁹ exhibeat litteras legatōis ſue ad hoc vt credatur ei·vt hic·z·lxiij·di·lectis·z·C· de manda·princi· ·l·vnica·ſed quid ſi pdit lr̄as z vult probare amiſſio=nem dico q̄ poteſt·tamē nō ſuffi cit pbare tenorē littere niſi etiam pbet q̄ littera illa fuerit ſine vicio vt extra de ꝑuile· cum olim·in fine· et·C·d̄ fide inſtr· ·l·vlti·ſed nunq̄d ſufficit mandatuz ſine litteris· dico q̄ legato nō ſuffi=cit pbare mādatum vt·C·de man·prin·l·vnica·q̄a legati nō ſine periculo recipiunt vnde maior eſt facienda in eis examinatō·vt·xlij·di· quieſcam⁹·ſed delegatus poteſt probare mandatum ſine litteris·vt in autent·de litig·§·omnem·ar·extra de offici·deleg·prudentiam·et extra de ſcrip· ex parte·Jo·Tancre·et quidam alij dicunt q̄ in iudice delegato nō ſufficit probare amiſſionem reſcripti niſi oſtendat autenticum·vt extra de offici·delega·cum in iure·et·xxv·q·ij·ſanctimus· et extra de fide inſtrumen·c·i· ita notauit ſuper decretalem illam·cum olim·ſed pone q̄ ptes viderunt et approbauerunt reſcriptuz· poſtea redactum fuit in publicam formam per tabellionem·nunquid poſtea amiſſo reſcripto iudex procedere potuit·ſatis credo q̄ ſic·Jo·vt notaui in q̄ſtionibus meis·barth·Sed cum hic indiſtincte dicat q̄ littere debe=

beatitudinis tue debita reuerentie congratulatione ſuſcepim⁹· quib⁹ recenſitis egimus omnipotenti deo maximas gratias q̄ ſanctimoniam tuam poſt longum incommodum optate redditam didicimus ſanitati et ideo reuertentibus venerabilibus viris gaudium noſtrum ſanctorum apicum atteſtatōne ſignamus ac petim⁹ vt quotidianis orationibus apoſtolatus tuus ſtudium ac votum ſuum circa ſalutez atz imperium noſtrum impendere dignetur·Illud autez pietati veſtre ſatis placuiſſe cognoſce· q̄ ſanctimonia tua de eccleſiarum ac populi perturbatione ſollicita eſt que vt aliqua ratione non poſſit euenire ſatis clementia noſtra credidit eſſe prouiſum·denicq̄ predicante beatitudine tua id ad clericorum cūctorum noticiam volum⁹ peruenire·vt ſi quid forte religioni tue quod non optamus humana ſorte cōtigerit ſciant omnes ab ambitōnibus eſſe ceſſandum·ac ſi duo contra fas et cetera vt ſupra et infra·Vnde id obſeruandum eſt vt omnes tranquillaz mentem et pacificos animos ex ſerenitatis noſtre admonitione cuſtodiant·nec aliquid ſeditionis conſpirationibus temptare conentur cuz certum ſit nulli partium ſua ſtudia profutura ¶ Sine ſignatis apicibus nō eſt mos romane eccleſie vndecūq̄ legationē ſuſcipere neq̄ mittere ¶ Vnde nicolaus papa ait·

ant eſſe ſignate·videtur q̄ a quocūq̄ ſignate ſunt q̄ ſufficiat ad hoc vt ſcriptura dicatur autentica·vt extra de ap·pſonas·et extra de fideiuſſo·peruenit·nam et eps̄ ſigillat ſigillo ſue eccleſie·vt·lxxiij·di· in nomine·et anulo alieno poteſt q̄s ſigillare teſta·vt inſti·d̄ teſta·§· poſſunt autem·et alienum ſigillum facit fidē·vt·ſ·di·xx·c·i·et·ij·ſ hic q̄ alienū ſigillum facit fidem ſi nō habet⁊ ꝓprium alias nō· vt extra de ap·ſignificauit et ·lxv·di· epiſcopus· Item littere non dicuntur ſignate ſi legi non poſſunt caracteres·vt extra d̄ fide inſtru·inter· et·ff· de teſta· ad teſtamentum·§· ſi ſigna·et·§· ſignuz Item ſi filum ruptum ſit non dicūtur ſignate·vt extra de crimine falſi· licet ſi autem filum nō eſt ex toto fractum bene dicūtur ſignate·extra de fide inſtrumē· ſicut· illud tamen nō eſt in noua cōpilatōne ſed habetur in dicto capitulo licet·vt·ff·d̄ bo·poſ· ſecundum tabu·l·i·§·ſi linum

Romana nō conſueuit eccl̄ia ſine ſignatis apicibus legationem vndecūq̄ ſuſcipere

Nobiliſſimus vir atq̄ ſtrenuus veſtre ſublimitatis legatus licet nullam epiſtolam iuxta cōſuetudinem a vobis noſtro pontificio detuliſſet·licet nūquam apoſtolice ſedis moris fuerit abſq̄ ſignatis apicibus vndecunq̄ legationem ſuſcipere· Nos tamen vos in illo honorantes eiuſq̄ grauitatem et eloquiorum illius veridicas cognoſcentes aſſertiones nichilomin⁹ eū z ſicut decuit ſuſcepim⁹ et ei ſicut honeſtū fuit credidimus·

D XCVIII

Que circa ordinandos ſint obſeruanda que in eorum electione diligenter ſunt conſideranda multorum auctoritatibus monſtrata ſunt·Sed quia veritas rei nonnunquam obſcuratur mutatione prouincie· decretum eſt ſacris canonibus vt peregrini niſi quinq̄ vel eo amplius ſuorum epiſcoporum fuerint commendati cirographis nō ordinentur ¶ Vnde ſiluester papa in generali ſinodo preſidens dixit Niſi quinq̄ epiſcoporum lr̄is deſignatus ſit tranſmarinus ad clericatū nō ſuſcipiat

Nullus aliqua ratione tranſmarinuz hominem penes nos in clericatus gradus ſuſcipiat niſi quinq̄ aut eo amplius epiſcoporum deſignatus ſit cirographis ¶ Idem anaſtaſius vrbis romane epiſcopus omib⁹ epis·

f ¶ Nichilominus g̊ et cardinali q̄ hn̄ notus ē in aliq̄ ꝓuincia credendum eſſet ſine literis maxime cū nō contingat cardinalem vnq̄ abeſſe niſi legatōnis cauſa·Jo·

a ¶ Credim⁹·ar· q̄ interdum voti et aſſertōni vnius credendum ſit ſi pſona ſit honeſta z autētica·ar· viij· ·q·iij·c·i·ar· ɔtra ·ix·di·ego·ſolis· ſic ecōuerſo ex pſona pferentis inſtrumenta minus credit⁊ inſtrumento·vt·ff·de eden· ſi q̄s·§·i·ſic ſi malus aliquid dicat non facile ei credi=tur vt·xxiiij·q· ·i·quiſquis ar·cōtra·xix·di·ſerui

Que circa·hic depingitur·xcviij·di·in cuius principio vtitur gratianus tranſitu in quo oſtendit quid dixerit hactenus et quid in hac dicturus ſit· nam quia clerici ſepe mittuntur de ꝓuincia ad ꝓuinciam·breuiter oſtendit q̄ non ſunt recipiendi in alia ꝓuincia ſine litteris epoꝝ ſuorum· Di·xcviij·

Nullus aliqua·iſta capitula introducta ſunt ad cautelam·vel leguntur de primitiua eccleſia et ſic ſecus

a ¶ Niſi quinq̄·contra·lxxi·di·c·ij·ſed hoc capitulū loquit̄ quādo ita remoti ſunt q̄ ſigilla epiſcoporū et etiam loca ignota ſunt· illud quando epiſcopus propinquus eſt et bene ſigillum eius cognoſcitur· et hoc colligitur extra d̄ cleri·pegri·tue·ſed pone q̄ non habet litteras eſt ne recipiendus·ſi pbet p teſtes ita extra de cleri·pegri·c·pnt·

nam magis credendum eſt viue voci ꝙ mortue.in auten. de fide in ſtrumen.§. ſi vero o.colla.vi.hugo intelligit hec capitula abrogata olim enim habuit locum hoc capitulum ꝓpter multitudinem hereticorum. ſed illud capitulum tue.euacuat opinionem iſtam. ſed certe non videtur recipiendus etiam ſi mille ſigilla haberet ignota quia nō plus fidei preſtant mille ignota ꝙ vnum ignotum.preterea in teſtamento ita inuenis ꝙ ſi ſigilla ſint ignota conuocantur omēs illi quorum dicuntur ſigilla vt ſciatur an cognoſcant ſigna ſua vt.ff. quemadmodum teſta. aperi.cum ab initio.et hoc conceſſo ꝙ niſi aliqua qualiſcunqȝ habeatur noticia de ſigillis vel de illis remotis epiſcopis ꝙ non ſit eis credendum. etiam ſi mille ſint. ar.extra.de fide inſtrumen.c.quod ſuper hijs

Tranſmarinos homines in clericatus honorē nemo ſuſcipiat niſi quinqȝ aut eo amplius epiſcoporum cirographis fuerint deſignati.quia per ſurreptōnem multa ſolent euenire ¶ Item gregorius romane eccleſie preſul ſquilitano epiſcopo.

Afros paſſim et ignaros peregrinos ad eccleſiaſticos ordines accedentes nulla ratione ſuſcipias. quia afrorum alij quidem manichei alij rebaptizati ſunt.peregrini vero plurimi in minoribus ordinibus cōſtituti fortiores ꝰ ſe pretendiſſe honores ſepe probati ſunt. ¶ Itez ex ex concilio elibertano

Nō ſunt ꝓmouēdi ad cleꝝ qui peregre fuerint baptizati.rub.

Omnes qui peregrinatōne fuerint baptizati eo ꝙ eoruȝ minime ſit cognita vita placuit ad clerum non eſſe promouendos in alienis ꝓuincijs

D XCIX

De primatibus autem quorum ſupra mentionem fecimus queritur quem gradum in eccleſia obtineant.an in aliquo a patriarchis differant. quam obedientiam archiepiſcopi eis debeant.Primates et patriarche diuerſorum ſunt nominum ſed eiuſdē officij. ab archiepiſcopis quotiens neceſſe fuerit epiſcopi ad primates appellant.ſed a primatibus ad archiepiſcopos appellari non licet.debent quoqȝ obedientiam primati-

Tranſmarinos.idem intelligo de quolibet ignoto qui ſigilla repreſentat ignota. Johannes.

b ¶ Cirographis. id ē litteris in quibus cōtinetur de vita de ordinibus ꝰ regūlaritate ſua

c ¶ Per ſubſcriptōem.ſic extra de ꝓcura.c.i.et.iij.q.iij.inducie

Afros. ratōe ꝓuincie preſumitꝰ aliquez. vt ar.xxiij.di.qn̄.ff.de edil. edict.l. quod ſi nolit.§.qui mancipia.

d ¶ Suſcipias. vt officient populū. alias bene.vt extra de cleri.peregri.c.penul.

e ¶ Fortires.hic eſt vna ratio quare non admittuntur.alie aſſignantur.xix.q.ij.due.

Omnes. hoc capitulū loquitur de adultis. Sed nonne baptiſmus tollit omnem peccati maculam.et vtiqȝ.ſic.ꝭ.de pe.di.vi.c.vlti. hoc ergo ideo quia forte iſti bigami vel alias irregūlares ſunt.quia ante baptiſmū forte fuerūt bigami.

Diſtinctio nonageſimanona

De primatibus. fecerat gratianus.ſ.in di.lxxx. mentionem de primatibus et patriarchis.ſed ne quis crederet propter nominum diuerſitatem aliquam eſſe realem differentiā. ideo oſtendit in iſta di.tantum eſſe differentiam in nomine. oſtendit etiā de reuerentia quam debent archiepiſcopi ſuis primatibus. oſtendit etiam ꝙ nec romanus pontifex debet vniuerſalis appellari

Prouincie.ante aduentum. ergo et ante tempus gelaſij et dioniſij diſtincte erant ꝓuincie. vnde reprobatur quedam ſolutio

que ponitur.x.q.iij. nec numerus.ꝙ ſcilicet tunc non erant prouincie limitate.ſed dic ꝙ prouincie fuerunt diuiſe vt hic. ſed dioceſes non niſi a tempore dioniſij.xiij.q.i.c.i.vel ſolue per illam literam

k ¶ Maxima ex parte.quaſi diceret non omnes.

l ¶ Quibus permiſſum nō erat.quia modica erat ſumma.ij.q.vi.anteriorum.§.illud.

bus archiepiſcopi in omibus q̄ ſibi fuerint ab eis iuſte impata ¶ Unde anacletus papa ait.

Qui obediētia exhibenda ſit ꝓmatibus ⁊ patriarchis

Prouincie multo ante criſti aduentum tempore diuiſe maxima ex pte ſunt et poſtea ab apoſtolis et beato clemente predeceſſore noſtro ipſa diuiſio eſt renouata ⁊ in capite omnium prouinciarum vbi dudum primates legis erant ſeculi ac prima iudiciaria poteſtas ad quos qui per reliquas ciuitates cōmorabantur quando eis neceſſe erat qui ad aulam imperatorum vel regum confugere non poterant vel quibus permiſſum non erat confugiebant pro oppreſſionibus eorū vel iniuſticijs ſuis ipſoſqȝ appellabāt quotiens opus erat ſicut in lege eorum preceptum erat. ipſis quoqȝ in ciuitatibus vel locis noſtros patriarchas vel primates qui vnam formam tenent licȝ diuerſa ſint nomina leges diuine et eccleſiaſtice poni ⁊ eſſe iuſſerunt.ad quos epiſcopi ſi neceſſe fuerit confugerēt eoſqȝ appellarēt et ipſi nomine primatum fruerent. Relique vero metropolitane ciuitates que minores iudices habebant licȝ maiores comitibꝫ vel comitatibus eſſent haberēt metropolitanos ſuos q̄ predcis ſuis iuſte obedirent ꝓmatibus.ſic ⁊ in legibꝫ ſeculi olim ordinatum erat.qui nō primatū ſȝ aut metropolitanorū ā archiepoꝝ

m ¶ Non erat.vt clericis qui i cauſis eccleſiaſticis ɏ poſſunt appellare ad ꝑncipem vt ꝭ.xi.q.i.placuit.ꝭ.

n ¶ Quotiens.i. bis ante ſententiam vel poſt ſentē tiam ſecundum canones. ſed tamen nō licet ſcdȝ leges appellare ad principem niſi in caſu ante ſententiam ⁊ ita eſt ad expoſitionem illius ꝭ.ij.q.vi.omnis oppreſſus.

o ¶ Ipis.repetit quod dixit

p ¶ Formaȝ.ar. otra.C.ꝰ codicil. ſi idē.quia diuerſitas nominum debet deſignare diuerſitatem rerum vt.xxi.di.cleros.

q ¶ Comitibus. id eſt comitantibus vel ſequentibus eos

r ¶ Vel comitatibus.id eſt epiſcopis.comitatus enī dicitur diſtrictus alicuius ciuitatis vbi epiſcopus eſt vel per hoc vult notare ꝙ archiepiſcopus maiorem habet poteſtatem in ꝓuincia et iuriſdictionem ꝙ primas. nam metropolitanus eſt iudex ordinarius omnium epiſcoporum prouincie.primas tantum archiepiſcopi. vnde ſecundum hoc maior ē patriarchis.

s ¶ Comitibus. id eſt ꝓpter comites. id eſt ꝓpter epiſcopos ſuffraganeos.

t ¶ Nonne.ar.ex nominibus ſemper res nominum id ē res deſignatas per nomina debere attendi

Nulli.vocentur.C.de libe.cā.iubemus.et.C.de ꝓba. nec epīs.

x ¶ Primas.ſicut romanus alexandrinus anthiocenus.ſ.xxi.di.cleros.et.c.clericos.quid de veneto.dic ꝑmas eſt reſpectu inferiorum

y ¶ Conuertatur.nam et apes excreſcentes vt.vij.q.i.in apibus.ꝰ con.di.v.nunquam.Et iuuentus romana excreſcens nouam ſibi ciuitatem edificauit.ar.C.de ſacroſanctis eccle.iubemus.ꝭ.et bene dixit conuertatur.nam alias vix poſſet cōtingere ꝙ in aliquo loco intantum excreſceret populus vt primate indigeret.

z ¶ Conſtitui.ar.in prochia alicuius non debere conſtitui eccleſiaȝ

niſi multitudo fidelium excreuerit · ſed nunquid illo inuito cuius eſt
prochia poterit hoc fieri et non requiſito · non · xvi · q · i · multis conci=
liis · ⁊ · xvi · q · i · Felix · et · c · ſe · ſed ſi requiſitus nollet conſentire non tñ
minus fieret per maiorem ſcilicet p papã · extra de eccle · edificã · c ·
· iiij · eius tamen primo conſenſu requiſito · Et nota ꝙ huiuſmodi re=
quiſitio facienda eſt cum ille locus eſſet in quo excreuit multitudo fi
delium iam depu=
tatus alicui epi=
ſcopatui · alias nõ

P Rime · id eſt
patriarcha=
lis ·

E Cce ſubtra=
bitur · ar · ꝙ
papa p ſuum man
datum non vult
derogari alicuius
iuri · ꝗ · xxv · q · ij · qđ
vero dicitis ꝗ · ix ·
· q · iij · nũc vero ꝗ ·
· xi · q · i · peruenit ·
· lxiij · di · quanto ·
· s · lxxxv · di · archi
diaconũ · in fi · ar ·
cõtra ꝗ · viij · q · iij ·
artaldus · ix · q · iij ·
conqueſtus · in fi ·
ſic extra de offici ·
delega · ſuper eo ·
vbi dicit non eſt
intentõnis noſtre
alicui derogare p
reſcriptum noſtrũ
ita ꝙ vni attribu
itur alteri ſubtra
hatur · ar · xlv · di ·
diſciplina · ff · de iu
di · cũ ꝑtor · ex̃ đ ꝑ
ſcrip · cum olim ·
in fine · lxxxv · di ·
archidyaconum ·
ar · nemini confu=
lendum cum alte
rius iectura · vt ꝗ ·
· xi · q · iij · ſiqs vẽo
· xxij · q · ij · primũ ·
· xiiij · q · v · deniq ·

¶ Prebet · nõ
enim debent plus
eſſe ſubditi ꝗ ex=
pedit · ij · q · vij · am
monendi · nec pre
lati ita humiles
vt contemnãtur ·
· lxxxvi · di · quan=
do · ff · đ offi · ꝑſid ·
obſeruandum

¶ Non negat ·
ſi · C · đ cadu · coll ·
· l · § · vl · C · đ nup ·
imperial · in ꝑnci ·
nec em̃ publice ꝑ
deſt ⁊ cetera · C · đ
ſe ꝑfect · ꝑto · l · i ·

noie fruerent ¶ Item anicius ꝑ

Nõ vocentur primates niſi qui primas ſedes tenent

N Vlli archiepiſcopi primates
vocentur niſi illi qui primas ſedes
tenent · quarum epiſcopos apoſtoli
eorumq; ſucceſſores regulariter
patriarchas vel primates eſſe con=
ſtituerũt · niſi aliqua gens deinceps
ad fidem conuertatur · cui neceſſe
ſit pre multitudine primatem con=
ſtitui · Reliqui metropolitani nomi=
nentur qui alias metropoles tenẽt ·

¶ Itez ex concilio africano **Princeps vel ſumm9 ſacerdotũ nõ appelletur niſi prime ſedis epiſcopus**

P Rime ſedis epiſcopus nõ ap=
pellatur princeps ſacerdotuz
vel ſũmus ſacerdos aut aliquid hu
iuſmodi ſed tantum prime ſedis e=
piſcopus ¶ Vniuerſalis autẽ nec
etiam romanus pontifex appelletur
¶ Vnde pelagius papa omnibus
epiſcopis

Nec etiam romanus pontifex vniuerſalis eſt appellandus

N Vllus patriarcharum vni=
uerſitatis vocabulo vnquam
vtatur quia ſi vn9 patriarcha vni=
uerſalis dicitur patriarcharum no
mẽ ceteris derogatur · ſed abſit hoc
a fidelibus hoc ſibi velle quempiam
arripere · vnde honorem fratrum
ſuorum imminuere ex quantulacũ=
q; parte videat · quapropter cari
tas veſtra neminem vnquam ſuis
in epiſtolis vniuerſalem nominet ·
ne ſibi debitum ſbtrahat cũ alteri
honorem offert indebitum ¶ Itez
gregorius eulogio patriarche alex

¶ Abſit hoc · id eſt eſſe de vniuerſitate · cum · tamen romana eccle=
ſia non ſit vniuerſa ſed ſit de vniuerſitate · Iohannes · Di · c ·
E Piſcopos · hic intitulatur · C · di · ⁊ quia fecerat mentionem đ
primatibus et archiepiſcopis et eorum dignitas videtur eſ=
ſe imperfecta ſine pallio · vt extra de elec · ſigficaſti · Ideo ſpe
cialiter tractat de pallio oſtendens ꝙ niſi habeant pallium non poſ=
ſunt epiſcopalia exercere officia · oſtendens etiam infra quod temp9
debeat peti et dari · quia etiam intra tres menſes · et quibus · quia et

bene meritis et fortiter poſtulantibus · et quo tempore ſit eo vtendũ
vt in alio tempore vti eo non poſſit · quia tantum in celebratõe miſ
ſe · niſi plus ex priuilegio alicui conceſſum ſit vt eo alio tempore vti
poſſit · et qualiter ſit dandum quia cum donatõne noui priuilegij vel
renouatõne veteris ꝗ · e · optatum
Q Voniam · fidem · id eſt fidelitatem vel etiam ſimbolũ ꝗ · e · optatũ

andrino ¶ De eodem

E Cce in prefatione epiſtole ꝗ
ad me ipſum quod probi=
bui direxiſtis ſuperbe appellatõnis
verbum vniuerſalem me papam
dicens imprimere curaſtis · Quod
peto michi dulciſſima ſanctitas ve
ſtra vltra non faciat · quia vobis ſb
trahitur quod alteri pluſquaz ratõ
exigit prebetur · Ego non verbis
quero proſperari ſed moribus · nec
honorem eſſe deputo in quo fratres
meos honorem ſuum perdere cog=
noſco · Meus nanq; eſt honor vni=
uerſalis eccleſie · meus honor ẽ fra=
trum meorum ſolidus vigor · tunc
ego honoratus ſum cum ſingulis q
buſq; honor debitus non negatur ·
Si enim me vniuerſalem papam ve
ſtra ſanctitas dicit negat ſe hoc eſ=
ſe quod me fatetur vniuerſum · ſed
abſit hoc recedant verba que vni=
tatem inflant et caritatẽ vulnerãt

D C

E Piſcopos autem ordina=
re ante pallium acceptum
nec archiepiſcopo nec pri
mati nec patriarche licet · Quod ex
auctoritate pelagij pape licz min9
euidenter datur intelligi ¶ Ait e=
nim pelagius

Infra tres mẽſes fidẽ ſuaz expone=re ⁊ palliũ poſtulare a romana ſede quiſq; metropolitan9 ſtudeat

Q Voniam quidam metropoli=
tanorum fidem ſuam ſecundum priſ
cam conſuetudinem ſancte ſedi a=
poſtolice exponẽ detractãtes vſum
pallij neq; expetunt neq; ꝑcipiunt
ac per hoc epiſcoporum conſecratio

¶ Epiſcopoꝝ ·
ſed quare differũt
p hoc ꝯſecratões
epiſcoporum cum
eccleſia vacante
comprouinciales
epiſcopi poſſunt a
liquem conſecra=
re in epiſcopum ·
vt · lxiiij · di · quia ·
extra de elect · qđ
diligentia · Item
ſi ipſe non habeat
pallium tamen a=
liis mandare po=
teſt conſecratõez
vt extra · đ electi ·
ſuffraganeis · ad
hoc poteſt dici ꝙ
illud capitulũ lo=
quitur quando e=
lectus eſt in mora
petendi pallium
ſcilicet poſt tres
menſes elapſos ·
vnde ipſe aliis nõ
poteſt committe=
re conſecratõnem
nec etiam tunc ſui
ſuffraganei poſ=
ſunt conſecrare a=
liquem vt per hoc
maior rubor incu
ciatur electo cum
viderit ſuum ſuf=
fraganeum conſe
crari ab extrane=
is quia non multũ
curaret ſi a ſuis ꝯ
ſecraretur · ſ; vſq;
ad tres menſes
anteq̃ ſit in mora
petẽdi pallium ſa
tis videtur ꝙ cõ=
prouinciales epi
poſſunt epiſcopa=
lia iura ſupplere
cum ſemper vici=
ni epiſcopi ſupple
ant defectum ali=
cuius vacantis ec
cleſie · vt · vij · q · i ·
põtifices · et · lxv ·
di · ſi forte · ſed ipſe
electus licet ſit cõ
ſecratus iura epi=
ſcopalia non po=
teſt exercere ante
receptum palliũ ·
nec virgines con=
ſecrare nec clericos ordinare nec ſinodum celebrare · vt extra đ elec ·
quod ſicut · in fi · et extra · e · c · ſignificaſti · ſed nũquid electus in archi
epiſcopum et cõfirmatus poteſt confirmare eos qui fũt electi in epi=
ſcopos · dico · ꝙ ſic · extra de electõe noſti · et · c · tranſmiſſam · ⁊ de trãſ
la · c · i · imo et capitulum poteſt confirmare quia ſupplet vicem ꝑlati
ar · extra de heret · ad abolendam · et ar · de conceſ · ꝑben · nulla · licet ſic
ar · ꝙ ſolus papa poſſit · xxiiij · di · preſbiteri · extra de cõceſ · ꝑben · qm̃
nec capitulum ſupplet in hoc defectum prelati · vt ex̃ ne ſe · vacã · illa ·

a ¶ Poſt ſecundam. dicunt quidam faciendam metropolitano infra alios duos menſes antequam deponatur. ſicut poſt ſequitur de epiſcopis. quod enim de epiſcopis dicitur infra hic exaudi de metropolitano. vnde hec determinatio poſt ſecundam ꝛc̃. determinat verbum illud careat. et ſecundum hoc eſt hic ar. ꝙ mora poteſt purgari. Alij dicũt ꝙ hec ammonitõ debet fieri tantũmodo a ſuffraganeis metropolitani ad quos vt dicunt tranſlata eſt poteſtas cum metropolitanus negligens exiſtit. ſi ergo ſuffraganei poſt ammonitõnem neglexerint vicini metropolitani conſecrabunt conſilio tamen pape. Sꝫ quare aufertur capitulo poteſtas eligendi Rñ. quia neglexit ammonere ſuum electum ad petendum palliũ. alias dico reuerti ad eos ius eligendi. ſed quare deſcendit ad metropolitanos cum ad papam tantũ deuoluuntur epiſcopatus. vt extra d' conceſ. p̄bend. et eccle. non vacan. dilectus. ſed hic nõ preciſe deſcendit ad metropolitanos ſed ad papam cum eis. vel tunc deſcendit ad papam cũ quis ẽ negligens in eligendo. ſi. lxv. di. ſi forte. Jo. hodie ſolus papa facit hoc p decretalem illã. cũ dilcũs. b.

b ¶ Viduatis. olim. nam poſt confirmatõnem electi iam eſt matrimonium inter eum et eccleſiam extra d' tranſla. inter corporalia. vel dic ꝙ vidua eſt quo ad epiſcopalia

c ¶ Cum ↄſilio. dicunt quidam ſ'gñale eſſe ꝙ vbicunqꝫ p negligentiam vnius transfertur poteſtas ad alium ille non ꝓcedet niſi pri9 requirat auctoritatem ſupioris. ſꝫ hoc nego. et ẽ hoc ſpẽale alias ſecus. ix. q. iij. cum ſimus. ar. ff. de condi. inſtit. que ſub conditõne. §. vl.

d ¶ Vltra tres. accuſatus de hoc coram papa alias nõ

e ¶ Si vltra qñqꝫ. ſed quare nõ dantur niſi tres menſes archiepiſcopo. vt. s. e. quia maius periculum eſt in metropolitano mora. xlij. di. quieſcamus. Johannes.

f ¶ Conſecratõnis. id eſt confirmatõnis ſ' ante erat epiſcopus

g ¶ Cedit. g' metropolitanus poteſt deponere electũ. cõtra. vij. q. i. mutatõnes. iij. q. vi. quamuis. extra de tranſlac. inter. ſed hoc ſpeciale eſt vt confirmatum poſſit deponere. et hoc in odium negligentie. Alius etiam caſus ẽ. xcij. di. ſi qui epiſcopi. tercius. xxiij. di. illud. ſed certe hic non deponitur ſed repellitur ab obtinendo non ab ordine quem habꝫ

viduatis eccleſijs non ſine periculo protelatur. placuit vt quiſquis metropolitanus vltra tres menſes cõſecratõnis ſue ad fidem ſuam exponendam palliumqꝫ ſuſcipiẽdum ad apoſtolicam ſedem non miſerit commiſſa ſibi careat dignitate. ſitqꝫ alijs metropolitanis licentia poſt ſecundam et terciam commonitionẽ viduatis eccleſijs cum conſilio romani pontificis ordinando epiſcopum ſubuenire. Si vero conſecrandi epiſcopi negligentia prouenerit vt vltra tres menſes eccleſia viduata conſiſtat. communione priuetur quouſqꝫ aut loco cedat ã ſe conſecrandum offerre non differat. q'd ſi vltra quinqꝫ menſes per ſuam negligentiam retinuerit viduataꝫ eccleſiam neqꝫ ibi neqꝫ alibi conſecrationis donum percipiat. imo metropolitani ſui iudicio cedat ¶ Item gregori9 papa brunichilde regine

Honor pallij non detur niſi meritis exigentibus et fortiter poſtulanti.

PRiſca conſuetudo obtinuit vt honor pallij niſi exigentibus cauſarum meritis et fortiter poſtulanti dari non debeat ¶ Item gregorius iohanni corintheorum epiſcopo.

NOuit fraternitas tua q̃a prius pallium niſi daco comodo non dabatur. quod quia incongruum erat facto concilio ante corpus beati petri apoſtolorum principis taꝫ de hoc ꝙ̃ de eorum ordinationibus aliquid accipere ſub diſtricta interdictione vetuimus. oportet ergo vt neqꝫ per comodum neqꝫ per gratiã aut quorundaꝫ ſupplicationem aliquos ad ſacros ordines conſentiatis vel permittatis adduci ¶ Cauſarum vero merita accipienda ſunt vt et is qui poſtulat mereat' accipere ꝛ fidei ſue profeſſionem prius iuramento confirmet et apoſtolicis decretis atqꝫ ſinodalibus ſtatutis ſe obediturum nichilominus caueat. Pallio autem non niſi certis dieb9 et intra eccleſiam ad miſſarum ſolẽnia cuiquaꝫ pene metropolitano vti licebit ¶ Vnde iohannes epiſcop9 giliberto agrippineñ epiſcopo

Niſi poſt conſuetam fidei promiſſionem pallium dari non debet.

OPtatum tibi pallium nũc cõferre nequiuimus quia fidei tue paginam minuſꝙ̃ oporteat continere reperimus. cũ videlicet nullã in ea ſanctarum vniuerſalium ſinodorum in quibus fidei noſtre ſimbolum continetur. nec decretalium pontificum romanorum conſtitutorum ſecundum morem feceris mentionem. ſed nec illã ꝓpria ſubſcriptione munieras nec aliqueꝫ qui hanc iureiurãdo firmaret miſeras ¶ Itẽ gregorius remigio epiſcopo francorum.

Qui pallium deſiderat accipere prius illicita a ſe amouere p mittat. rubrica

IN ea ſinodo quam contra ſimoniacam hereſim per fratrem et coepiſcopum noſtrum ſiagrium decreuimus congregari. ſanctitatem veſtram volumus intereſſe atqꝫ eidem fratri ita pallium quod tranſmiſimus tribui ſi prius ſe promiſerit illicita que ꝓhibuimus per diffinitionem ſinodi

P ¶ Riſca. fortiter. ſed ſi fortiter poſtulet nõne poteſt notari ambitio. nõ. quia cum quis iure ſuo vtitur ꝓ'eſt inſtãtia. de pe. di. i. importuna. lxxij. di. c. i. et. ij. q. vi. poſt appellationem. Jo.

O ¶ Ptatum. minus ꝙ̃ ar. totum reſcriptũ vel contractum vel inſtrumẽtum nichil valere et eſſe irritandum ſi aliqua neceſſaria deſint in eo. ar. xxxviij. di. que ipſis. iij. q. ix. pura. ꝛ idem facit plus quod minus vt. ix. di. ſi ad ſacras. ar. cõtra. q' ſupflua non viciant. vt de con. di. iiij. ſi nõ ſcificat'. ff. de reg. iur. non ſolent

h ¶ Mentõnem. de eis conſeruandis. quid autem iurare debeat qui pallium petit habes extra de iureiuran. ego. n. et de elec. ſignificaſti. ꝛ no. xxiij. di. quã quam

i ¶ Subſcriptõe. ar. donatõnem epiſcopi nichil valere niſi eius ſubſcriptõne firmet' ſicut cũ concedit aliquem locũ vel iuriſdictionem alicuius loci alicui loco vel hoſpitali ar. di. xcvi. bene. ar. ij. q. ij. ſine exceptione. et. c. cum redemptor.

m ¶ Nec aliquẽ. ar. alium per aliũ iurare. s. di. lxiij. tibi domĩo. ꝫ. xvij. q. iiij. metuentes ex' d' iura. calũ. in

Iherentes

¶ In ea ſinodo. trãſmiſim9. ar. pactõnes in donatione ſpũalium poſſe interuenire et conditõnes. ar. cõtra. i. q. ij. quam pio. ſed ibi intelligitur pactio et conditio illicita. ſꝫ h' illicita cũ ad eam nichilomin9 tenẽtur. vel ante electionem nulla debet eſſe. ſed poſt electõem et ante conſecratõnem poteſt eſſe ſaltem licita. vt de rebus et d' cõſuetudine eccleſie ꝛ de fidei articulis et huiuſmodi obſeruandis. et hoc a maiori et non a minori poteſt exigi. ar. xxviij. di. de ſiracuſane. vt notaui. viij. q. iij. i ſũma. vel dic ꝙ hec dictio ſi non notat hic conditõnem ſed quandam modificatõeꝫ. ar. ff. de tute. muto. §. ij. ſic ponit' extra de elec. ſignificaſti.

imo nec dicitur conditio cum ſubintelligatur. ff. de condi. et demon. conditiones. ar. contra q conditō eſt. nam ſi dico date illi ſi iurauerit hoc eſt dicere. ne date illi niſi iurauerit. ff. de condi. et demon. quibus diebus. §. i. Jo. ego credo q licita et honeſta conditio poteſt apponi in collatōne ſpiritualium. vt extra de elec. ſignifi caſti. extra d huis non ordinandis. eo libentius. barth.

inſtrumentum niſi aduerſarius dicat ſe velle ꝓbare falſum. tunc enī tenetur illud exhibere licet prius fuerit ei fides impoſita niſi iuret ſe illud perdidiſſe. vt. C. de fide inſtru. l. vlti. Jo. hoc hodie determinat² extra. de fide inſtru. c. vl. barth.

a ¶ Diſcurrētib⁹. id eſt cito directis.

P palliū. intra eccleſiā quā cūq3 ſue dioceſis extra d vſu pallij c. i. non autem poteſt vti pallio in alteri⁹ dioceſi. ex̄. e. ti. ad hec.

c ¶ Miſſarum. et in ſinodo etiā vti poteſt. ſed nō poſſet ſinodum congregare ante ſuſceptōnem pallij. extra d elec. ſignificaſti. tamē capitulū ꝓximū dicere videtur q tantū in eccleſia deberet vti pallio nec in ꝓceſſione vtatur eo. extra. e. c. i.

C Ontra morem patientiſſime. ar. q licet videatur iniuſtū tibi quod precipit ꝑlatus patienter tamen ferendum eſt. s. di. xxxi. ante trienniū. et di. xix. in memoriam. xxiij. q. i. qđ culpatur.

e ¶ Conſuetudines. ſed nunquid valet priuilegiū ita generale. ſic. vt. xix. di. ſi romanorum. et eſt ſimile. ix. q. ij. epiſcopi. xxiij. di. preterea. ff. delega. i. ſi quando. tamen cū hic priuilegium obſcure loquitur et facit mentionem alterius priuilegij vel conſuetudinis neceſſe ē vt illud exhibeatur. vt. lxxvi. di. ieiuniū. in prin. et extra de. ꝟ. ſignifi. abbate. vt nouati. s. di. ix. vt veterum. ad hoc dicūt quidam q ſi in hoc priuilegio inſeritur totus tenor primi non eſt neceſſe primum exhiberi. extra d iura. calum. inherentes. C. de dona. ſi donatio. ff. de dona. in hac ſcriptura. ff. de admi. tu. cirographis. ſed certe illud non ſufficit. nam adhuc poteſt eſſe falſitas in bulla vel filo. vt extra de priuileg. cum olim. in fine. Alij dicunt q ſi auctoritate iudicis eſt reſcriptum publicatum non eſt neceſſe exhiberi. ſecus ſi per tabellionem. quia publicatio facta coram iudice fidē facit licet poſtea ꝓbatur. vt. C. d teſta. publicati. et iudex diligentius ſingula conſiderat q̄ tabellio. ſed iſtis obſtat. extra de ſen. et re. iudi. cum inter. in fine. Ad hoc dico q ſufficit ſi coram iudice eſt publicatum ita vt non teneatur exhiberi ꝑus

a ſancta eccleſia remoueri de qua ſinodo omnem nobis ſubtiliter ordinem tuam fraternitatem volumus ſcriptis diſcurrentib⁹ nunciare vt ipſe cuius nobis ſanctitas valde experta eſt nos reddat de omnib⁹ certiores. ¶ Idem vigilio epō arelatenſi.

Nō niſi ad miſſarum ſolemnia archiepiſcopo pallio uti licet.

PAllium tibi tranſmimus quo fraternitas tua intra tuā eccleſiam ad ſola miſſarum ſolemnia vtatur. ¶ Item iohanni rauēnati archiepiſcopo.

NOn multum temporis interuallum eſt q quedā nobis de tua fraternitate fuerunt nūciata de q̄bus veniente illuc caſtorio notario ſancte eccleſie cui deo auctore preſidem⁹ ſubtiliter nos indicaſſe meminim⁹. Peruenerat nanq3 ad nos quedam in eccleſia veſtra cōtra vtilitatem eccleſie et ꝯſuetudinis tramitem geri que ſolū ut bene noſtis eſt officij ſacerdotalis ereptio. que ſi ſapiētia veſtra vel māſuete vel cū epiſcopali ſuſcepiſſet ſtudio non de illis accēdi debuerat ſ3 oportuerat hec eadem cum gratiarum actione corrigere ¶ Item iohanni archiepiſcopo rauennati De eodem

COntra morem quippe eccleſiaſticum eſt ſi non patientiſſime toleratur quod a nobis abſit etiā iniuſta correctio. et infra Illd frater cariſſime non putamus tibi ignotum quod pene de nullo metropolitano in quibuſlibet mūdi partibus ſit auditum extra miſſarum tēpus vſum ſibi pallij vendicaſſe. et q bene hanc conſuetudinem generalis eccleſie noueritis veſtris nob manifeſtiſſimis ſignificaſtis epiſtolis quibus preceptum beate memorie predeceſſoris noſtri iohannis pape nobis in ſubditis tranſmiſiſtis annexum continēs omnes cōſuetudines ex priuilegio predeceſſorum noſtrorum conceſſas vobis veſtreq3 eccleſie debere conſeruari. Confitemini igitur eſſe aliam generalis eccleſie conſuetudinē poſt q̄ ea que geritis vobis ex priuilegio vendicatis. nulla ergo nobis in hac re vt arbitramur poterit remanere dubietas. aut enim mos omnium metropolitanorum etiam a tua eſt fraternitate ſeruādus. aut ſi tue eccleſie aliquid ſpecialiter dicis eſſe conceſſum preceptum vel a prioribus romane vrbis pontificibus q hec rauennati eccleſie ſūt cōceſſa a vobis oportet oſtendi. quod ſi hoc non oſtenditur reſtat poſtq̄ talia agere neq3 conſuetudine generali neq3 ꝑuilegio vēdicans vſurpaſſe te comprobes quod feciſti. et infra. Decorari pallio nolumus forſan moribus indecori dum nichil in epiſcopali ceruice ſplendidius

f ¶ Omnium. vide qualiter argumentatur ex quo alie eccleſie vtuntur tali conſuetudine ergo et iſta debet vti eadem. argumentatio ſimilis eſt extra de cēſi. ex parte. ſed huic argumento poſſet reſponderi q cōſuetudo aliarum eccleſiarum non derogat conſuetudini iſtius. vt. s. xij. di. illud. ex̄ de capel. mo. dilectus. circa fi.

g ¶ Oſtendi. hoc eſt contra tres regulas. vnā q tenetur poſſeſſor dicere titulum poſſeſſionis ſue. qđ ē contra id. ij. q. v. §. i. Aliam q ab eo q ius negat nō requiritur probatio. quod eſt contra id. ff. de proba. l. ab ea. terciam qa actore non probante reus nō abſoluit̄. vt. vi. q. vlti. actor. hoc eſt ideo quia preſumptio contra ipſuz facit.

h ¶ Non oſtenditur. qui enim priuilegium allegat debet probare et oſtendere. extra de priuil. porro. et. c. ſequēti. et. c. paſtoralis. nullus tamen tenetur edere niſi illum articulum qui facit ad rem. extra d fi. de inſtru. ꝯtingit et hoc verum eſt licet nemo alias poſſet iudicare d priuilegio ſedis apoſtolice. vt ex̄ de iudi. cū veniſſz. tamen qui ſe defendit ꝑ tale priuilegium oportz vt illud exhibeat. vt extra de fide inſtru. accepimus. ſic ergo canonicus qui poſſidet duas prebendas cum de iure non poſſet eas poſſidere ſi ꝯtra eū agatur ipſe tenetur ꝓbare qualiter habeat. ſecus ſi conueniatur ſuper prima tantum. dicunt tamen quidā q canonico indiſtincte incumbit onus probandi ſcilicet inſtitutōnem ſuam. extra de ap. perſonas. extra de ꝓcura. ex inſinuatōne. ar. ij. q. i. legum

i ¶ Comprobes. nonne preſcriptōne poſſet iſte ſe tueri. Rn. nō quia nullum ius proditum eſt quo talia a talibus taliter poſſideantur. et quod de iure communi non poſſidetur nec preſcriptōne acquiritur vt hic. et. xciij. di. illud. et. c. peruenit.

k ¶ Splendidus. ſic nichil ē ſplendidius in principe q̄ recta fides. C. de ſumma trinitate. inter claras.

a ¶ Ex reſcripto .ꝫ.xxv.q.ij. inſtitutionis .s.di.i. conſuetudo
b ¶ Tueri.di.xi.catholica.ar.cōtra.ſolutō. onus poteſt quis ſibi inducere ex conſuetudine non honorem.ar.viij.q.i.in ſcripturis
c ¶ Priuilegio.vide qualiter argumentatur ex quo ꝑ priuilegium hꝫ vendicatur.nō ergo de iure cōmuni hꝫ poteſt vendicari quaſi ſimul non poſſet quis inniti priuilegio et iuri cōmuni.vt.xvi.q.i.huic eſt.ff.ad municipa.l.i.ff.de le.i.ſi qñ ſed certe quādoqꝫ vtitur quis priuilegio et iure communi.vt extra de conſuetu.cum dilectus.nec renunciat quis priuilegio.militari licet vtatur iure communi.vt.ff.de mili.teſta.l.iij.ſic.ff.d priuileg.cre di.l.āpenu l.xxiij.di.quanquam.in princi.ſic et iuri communi vt et conſuetudini poteſt quis inniti.vt extra de cen.c.ſopite.et.xcv.di.olim.Jo.ſed certe credo quicquid dicat Jo.non dicitur priuilegiū de eo quod cōpetit de iure communi cum priuilegium ſit lex priuata.vt.s.di.iij.priuilegia.nec illa decretalis de conſuetu.cum dilectus.contradicit.imo concordat.cum confirmatio ad priuilegium et electio ad ius commune pertinere dicatur extra de elec.cum inter.ad fi.de hoc optime.extra de ſeꝑ.auditis.in gloſa.

fulgeat ꝙ humilitas.oportet ergo fraternitatem tuam ſi honores ſuoſ ſibi quibuſlibet argumentis ſtabili propoſuit mente defendere aut generalitatis vſum ex non ſcripto ſequi.aut ex ſcriptis priuilegijs ſe tueri.Quod ſi poſtremo nichil horum eſt alijs metropolitanis huiuſmodi te prebere nolumus preſumptionis exemplum. ¶ Priuilegia quoqꝫ ſemper cum vſu pallij debent concedi. ¶ Unde i item gregorius ſiagrio epiſcopo auguſtudinenſi.

R De eodem
RAtōnis ordo omnino nos ammonet vt cum vſu pallij aliqua priuilegia largiri debeamus.ſed quoniam cum honoris augmento cura quoqꝫ ſollicitudinis debet excreſcere vt cultui veſtium actionis quoqꝫ ornamenta conueniant oportet vt enixius in cunctis ſtudijs ſe veſtra fraternitas exerceat et circa ſubiectorum actus ſit cura vigilās ¶ Idē iohanni epiſcopo prime iuſtiniane illirice

Uſus pallij concedatur et antiqua priuilegia innouentur.

PAllium vobis ex more tranſmiſimus et vices vos apoſtolice ſedis agere iterata innouatōe decreuimus ¶ Idem epiſcopis epiri. De eodem
SCriptorū veſtrorum inſinuatio fratreſ cariſſimi patefecit andre

d R Johannes. Rationis.cura qꝫ ar.ꝙ ad quē pertinet honor et onus.vt.di.lvi.dominus noſter.di.lxxxvi.fratrē.di.xiij.nerui.xl.di.ante omnia.di.xxxv.eccleſie.nam dicit lex ꝙ vtilitas ꝑ dignitatem augmentatur.ff.de iudic̄.ſi longius.in fi.ff.de dona.filiis.§.i.
e ¶ Subiectorum.di.lxxxvij.§.i.et.c.diuine
P Allium.et vices.per priuilegium fecerat eum legatum ſuum ſicut ſuus ꝑdeceſſor fuerat.vel hoc ideo dicit.quia omnes vocantur ab eo in partem.ſollicitudinis non in plenitudinem poteſtatis.vt.ij.q.vi.decreto.vel prius erat legatus ſed eſſe deſijt factus archiepiſcopus.ar.ff.de arbi.non diſtinguemus.§.i.
S Criptorum.ordinatum.a ſuis epiſcopis.nam hoc eſt regulare vt a ſuis ſuffraganeis conſecretur archiepiſcopus.lxiij.di.quanto.et poteſt perpendi ex hoc.c.et.s.e.quoniam.et.lxiij.di.quia quod metropolitanus etiam ſine conſcientia ſummi pontificis poteſt conſecrari.et ad papam non ſpectat niſi datio pallij.Alij dicunt iſtud obtinere vbi metropolitanus habet primatem.vel cum habet ex conſuetudine.hodie tamen vult papa ꝙ petatur ab eo confirmatio cum pallio vt extra de elec.quod ſicut.vt dixi.li.di.c.vlti.
g ¶ Atqꝫ.iſta priuilegia fuerunt ꝑſonalia et tranſierūt cum ꝑſona.ff.de reg.iur.priuilegium.extra de inſti.cum veniſſent.ſꝫ licet tranſeant cum ꝑſona.debent tamen concedi ſucceſſori cū petierit.et iniuria fit ei niſi concedatur ſibi.bñficiū tñ eſt ſi ei conceditur.ff.de aqua coti.et eſti.l.i.§.penul.nā ſi impetraui vt ducam aquam de flumine publico per predium meum et vendo tibi predium priuilegium non tranſit ad te.ſed tamen impetrabile eſt a te.et iniuria fit tibi ſi non conceditur.ſed tamen multa poteſt iudex et debet facere ad que compelli non poteſt.vt.ff.d iudi.non quicquid.C.quomodo et qñ iudex.l.ij.§.iniuriam Di.ci.

am nichomediane ciuitatis epiſcopum do ꝓpicio ſolemniter ordinatū cui pallium nos direxiſſe cognoſcite atqꝫ priuilegia cuncta conceſſiſſe que ꝑdeceſſores noſtri eius ꝑdeceſſoribus cōtulerunt

D CI

IN vna autem prouincia duo metropolitani eſſe non debent.ſicut in calcedonenſi concilio legitur ſtatutum eſſe

Duo metropolitani i vna eademqꝫ prouincia eſſe non poſſunt

PEruenit ad nos ꝙ quidam preter eccleſiaſticas ordinationes affectantes potentiam per pragmaticum ſacrum vnam ꝓuinciam in duas diuidant.et ex hoc inueniantur duo metropolitani epiſcopi in vna eademqꝫ prouincia eſſe Statuit ergo ſancta ſinodus deinceps nichil tale attemptari a quolibet epiſcopo.eos vero qui aliquid tale temptauerint cadere de ꝓprio gradu. ¶ Hactenꝰ de electōne clericorum tractauimus.nunc ad ſimoniacorum ordinationes tranſeamus.et vt facere liqueat quid ſuper hac hereſi ſanctorum patrum decreuit auctoritas cauſa deducatur in medium.Cuius negocium et de ſcienter a ſimoniacis ordinatis et de ignoranter a ſimoniacis conſecratis.et de ordinatōnibus que per pecuniam fiunt contineat

P Eruenit.s.di.x.c.i.circa medium
i ¶ Pragmaticū.id ē principis reſcriptum.pragma enī cauſa dicitur.vñ pragmatica ſanctio dicitur cauſa in ꝯſiſtorio principis ventilata corā ꝓceribus ſacri palacij.et cōſtitutō principis facta ex cognitione cauſe dicit̄ pragmatica ſanctio. Johannes.
h ¶ Unam.nam ex quo princeps diuidit due ſunt ꝓuincie.ff.de officio aſſeſſorum.ſi eadem
¶ In vna.quod fieri non niſi excreſcat multitudo populi.vt.s.di.xcix.nulli.Johannes
¶ Tale.ar.ꝙ licet legitimet princeps aliquem non tamen erit legitimus quo ad eccleſiam.et ita erit legitimus.quo ad vnū forum non tamen quo ad aliud.ad hoc facit.x.di.c.i.xv.q.iij.§.cum aūt.

Expliciunt diſtinctiones

UNIVERSIDADE · LIVRARIA DA

Q Vidam hñs · q̄ꝛ hic tractatur de ſimonia · videamus quid ſit ſimonia · vnde dicatur · quibꝫ modis contrahatur · quis ad accuſandum vel ad teſtificandum in tali crimine admittatur · que pena imponatur · que diſpenſacō circa tales admitatur · Simonia eſt ſtudioſa cupiditas vel voluntas emendi vel vendendi aliquod ſpirituale · vt ī · e · qui ſtudet · neqꝫ oportet addi vel annexum ſpirituali propter illud · c ī · · q · iij · ſi quis obiecerit · videtur tamen q̄ꝛ hō addi debet · ar · ex̄ de iur̄ · pa · de iure · licet q̄dam dicāt ius patronatus ſpirituale et male · Nā de fructibꝫ non ē queſtio q̄a etiā pōciſ vendi pñt · vt ex̄ ne p̄lati vices ſuas · c · vl · ī · de emp̄ · ⁊ vē · ↄſtitutus · dꝛ autē ſimonia a ſimone mago q̄ primo in nouo teſtō huius ſceleris auctor extitit · Sicut enī giezi in veteri teſtō voluit vendere ſanitatē naamā · ſic et iſte emē donū dei dꝛ · vñ giezetic⁹ dd⁹ ē q̄ vēdidit grāz · ſimoniacus qui emit · vnd̄ ſimoniaci ſūt appellandi emptores · Contrahitur autē tribus modiſ · ſ · a manu · ab obſequio · a lingua · vt ī · e · ſūt nōnulli et q̄nqꝫ ↄtrahitur ex pte dātis · q̄nqꝫ ex pte accipiētis q̄nqꝫ ex pte vtriuſqꝫ · vt notaui ī · · e · q · v · c · i · q̄nqꝫ ex pte neutri⁹ ex̄ d̄ ſimonia · ⁊ ſi queſtiones · Admittitur autē quilibet cōtra ſimoniacum ſicut in crimine leſe maieſtatis · xv · · q · iij · ſane · Si tñ clericus accuſāt᷑ · cū diſtinctōne admittitur laicus · ſ · ſi ē bone fame cōtr̄ eum · ex̄ d̄ ſimoni · p tuas · ij · q · i · in primis · in ſi · Imponitur autem eis pena quadruplex · Quandoqꝫ excōmunicacō · q̄nqꝫ in monaſteriū detruſio · vt ī · e · reperiuntur · quandoqꝫ ſpoliacō omnium bonoꝝ · vt · xxiij · q · v · de liguribus q̄nqꝫ depoſicō · vt hō et in multis · ca · clerici enī deponuntur · et ſunt infames · ī · e · q · iij · c · vl · et accepta tenentur reſtituere ex̄ de ſimo · d̄ hō ī · · e · q · iij · ſi quis dator · Diſpenſatur aūt circa tales q̄nqꝫ vt laicā habeant ↄmūionem vt ī · e · q · vij · c · i · ⁊ miniſtrāt q̄nqꝫ ↄſtituti in minoribꝫ ordinibus vt ī · q · v · c · i · q̄nqꝫ remanent in acceptis ī · e · q · vij · ſaluberrimum · Quis aūt valet diſpenſare dicetur ī · q · v ſup · c · vl · Jo · extra de renunc̄ · poſt tranſlacōnem ·

Queſtio prima ·

Q Vod aūt · ſpūalia dicuntur tribus modis · vno modo dicuntur grā virtutū et dona dei · hō nō pñt vendi vel emi quantum in eis eſt · nō enī ↄferuntur niſi gratis ī · e · q · iij · ſaluator · et hō · c · · i · Q̄nqꝫ dicit᷑ dignitas ordinis et omne ſacr̄m eccīaſticū p̄ter matrimonū · Item et oīa iura eccīaſtica ſpūaliū rerū · vt adminiſtracōnes p̄bende · ius decimaꝝ · cimiteria ordo · hō vendita traſſeūtur quo ad carecterē tantū nō quo ad vite meritū · de facto enim nō de iure ꝓcedit in talibꝫ vendicō · q̄nꝫ res ipe ſacre · vt vaſa et oia vtēſilia · hō bñ ven

Q Vidam habēs filiū obtulit eū ditiſſimo cenobio · exactuſ ab abbate ⁊ fratribuſ decē libraſ ſoluit vt filius ſuſciperetur · ipo tñ beneficō etatis hō ignorāte · Creuit puer ⁊ p incrementa temporū et officioꝝ ad virilē etatē et ſacerdotij gradū peruenit · Exinde ſuffragantibꝫ meritis in ep̄m eligitur · Interueniente obſequio et paternis p̄cibus data q̄z pecunia cuidā ex ↄſiliarijs archiepiſcopi ↄſecratur iſte in antiſtitem neſci⁹ paterni obſequij ⁊ oblate pecunie · Procedēte vero tēpore nonnullos p pecuniam ordinauit · quibuſdā vero gratis bñdictōnē ſacerdotalē dedit · tandē apud metropolitanū ſuum accuſatus et cōuictuſ ſentētiam in ſe dānacōnis accepit ¶ Hic p̄mū queritur an ſit peccatū emē ſpūalia ¶ Secūdo an pro ingreſſu eccīe ſit exigenda pecunia · vel ſi exacta fuerit an ſit p̄ſoluēda · ¶ Tercō querit᷑ an ingreſſum vel prebendas eccleſie emere ſit ſymoniacum · ¶ Quarto an iſte ſit reus criminis qd̄ eo ignorāte pr̄ admiſit · ¶ Quinto an liceat ei eſſe in eccīa vel fungi ea ordinatione quā p̄na pecunia ē aſſecutus · ¶ Sexto an illi qui ab eo iā ſimoniaco ignoranter ordiati ſunt ſint abiciēdi an non · ¶ Septimo ſi renūciās ſue hereſi ſit recipiendus in ep̄ali dig̃tate vel non ·

D I

Q Vod aūt ſpiritualia emere pccm̄ ſit probat᷑ multorū auctoritatibus ¶ Ait enī leo p̄pa Simoniaci grām non preſtant quam vendere querunt

G Ratia ſi non gratis datur vel accipitur grā non eſt · ſimoniaci aūt non gratis accipiūt · Igit᷑ grām que maxime in eccīaſticis ordinibus opatur non accipiunt · Si aūt nō accipiūt non habent · ſi autē nō habent nec gratis neqꝫ nō gratis cuiquam dare poſſunt · Quid ergo dant profecto quod habent · Quid autē habent · ſpm̄ vtiqꝫ mendacij · Quomodo hoc probamus q̄ꝛ ſi ſpiritus veritatis teſtāte ipa veritate de qua ꝓcedit · gratis accipit᷑ proculdubio ſpiritus mendacij eſſe conuincitur qui non gratis accipitur vel dat᷑ ¶ Itē gregorius ſiagrio ep̄o auguſtudinē Inanit᷑

Q ſacdos dꝛ q̄ ſimōiace ordiat᷑ Vicūqꝫ ſtudet p̄cij donacōne

dūtur clericis vel laicis ↄſlata · x · q · ij · hō ius porrectū · In ſūma ergo ſcias q̄ ꝓ ſpūalibus incorporalibꝫ · vt ſūt beneficia ⁊ ordies · quādoqꝫ mun⁹ dat᷑ aliqñ ꝓ digno · nec ē pccm̄ ſi ē munus a ligua ī · e · filiū · ſed ⁊ obſequiū tpale · dū tñ ſine pactōne · ex̄ d̄ cleri · nō reſi · d̄ cetero · d̄ ſpirituali obſequio · quin quādoqꝫ dari poſſit nō ē qō · ec ex ↄuēcōe · ex̄ de p̄bē · ſignificatū · imo ſemp p̄miū aliqd̄ dꝫ interuenire ſpūale · ſ · meritū hōis talis enim ſimonia ſpūalis non reprobat᷑ ſic̄ nec vſura ſpūal᷑ · ar · x xiiij · q · i · aduocauit · pecūia aūt nū q̄ iteruēire dꝫ · ſ · ꝓ ſpūalibꝫ incorpōalibꝫ ñ in quiqꝫ caſibꝫ In mr̄imonio ī · e · q̄cquid · et · xxxij · q · ij · honorant · in opiſ q̄s clericus non dꝫ · vt ſi ſacerdos locat operas ſuas per annū · ex̄ ne p̄la · vi · ſu · c · vlt᷑ · xij · q · ij · caritatē · idē ē et ſi debite ſunt · dū tñ ius dicat aliqd̄ dādū · ar · xx · q · iij · relatū · ex̄ d̄ ſimo · cū ſit · Itē ꝓ ſalute eterna ⁊ pccoꝝ remiſſione · de pe · di · · i · medicina · iiij · q · · ij · aīe · Itē bm q̄ſ dā ꝓ iure ↄpetente ſibi ne vexet᷑ in eo ī · e · q · iij · q̄ſitū · ex̄ de vſu · c · i · ex̄ d̄ ſimo · dilcūs · ſpūale aūt ꝓ ſpūali p mutari pt · ex̄ de rer̄ · pmu · ad qōes ꝓ ſpūalibꝫ autem corpalibꝫ pecuniā dari nō ē ſimonia vt ꝓ calice ꝓ libro · xij · q · ij · aurū · ñ ſi inueniat᷑ ꝓhibitū vt in eccīa cimiterio i criſmate

G ī · e · placuit · Ratia · i · donū ſpūs ſancti vel eccīaſtica digtas · vel ordo

b ¶ ſi non gratis · i · ſine muñe aliq° non debito

e ¶ Non · ē grā · i · cū grā · i · cū caritate · i · ñ ↄfēt grā ſi ñ g̃tis ⁊c · ↄpit · ar · ↄt̄ · xxiij · q · iiij · ille gladiū · q̄ꝛ ibi dꝛ gladiū accipere q̄ illicite accipit

f ¶ Vel accipere q̄ illicite accipit ↄſe dare q̄ nō hꝫ · i · q · vij · daſ

g ¶ Cuiq̄ dare · ar · quenq̄ non poſ bertū · ff · d̄ re · iur̄ · nemo d̄ ↄſe · di · iiij · quō ī · e · qui pfectionem · de ↄſe · di · iiij · ſolet · ↄtra · creditor diſtrahet pign⁹ cuius dñiū non hꝫ · vnde ar · ↄtra · ff · de acquir̄ · rer̄ · do · ñ ē nouū · extra de elec · ſuffraganeis · Solucō · gñale eſt · q̄ nemo de iure dare p̄t qd̄ nō hꝫ · ſed fallit in caſibꝫ · b · ↄē mendacij · q̄ꝛ illi ſunt mē

h ¶ Spm̄ · i · effectum diaboli qui pater daces cum ſint heretici · et · omnis hereticus mendax ī · e · c · ſi quis inquit · vel dic Spm̄ · i · caracterem ſine execucōne ↄgratis accepiſtis gratis date · ar · a contrarijs ·

i ¶ Teſtante · cū ait ↄtraria eni ↄtrarijs opponūtur · s · di · ix · c · i · ī · · xxv · q · ij · deceſſoꝝ ī · xxiij · q · ij · ſane q̄ ſup · xxxij · di · hoſpiciolum · de pe · di · ij · c · i · Jo · ↄdꝫ hō ergo ſola volūtas facit hominem ſimoniacū

Q Vicūqꝫ · ſtu vt ī · e · reperiūtur · et · q · iij · non ſolū · ſic̄ ſpes ſola facit hoiem vſurariū · xiiij · q · iij · c · i · Itē hō volūtas ſine effectu imputatur · ⁊ dicit baz · q̄ hmōi pccm̄ ſi non acceſſerit ad actum · ſola voluntate deletur · ſicut ea ſola voluntate ↄmiſſum ē · ar · ex̄ d̄ rgu · iur̄ · cri mis · vel intellige hō verbū ſtudet cum effectu ī · xxxvi · q · ij · ſi quis

nõ dicam · ar · ꝯtrã · xix · di · anaſtaſius · s · di · l · is vero qui · ꝯtra ꝫ · vi · q ·
· i · § · verũ · l · di · ſi quis poſt · Jo · hodie ſola pñia ſine reſignacõne acq̄-
ſitorum ſufficit · cũ ſimonia in aĩa gerebatur vtrimq; · vt ex̄ d̄ ſimo ·
· c · vlti · b · ꝯpiſcit · i · ex ſua ꝯcupiſcẽtia ſeq̄tur ut mamter dicatur ſa-
a ¶ Cõcu- certos · -am ſacerdotij · hoc verũ ẽ ſi in modũ accuſa-
P Reſbiter ſi · eti- cõnis eſt ꝯuictus · ſed ſi in modũ excepcõnis
ſecus · vt ex̄
d̄ accuſ · ſup hijs ·
Itẽ ſi in modũ in-
quiſicõis ꝯuicitur
tũc priuatur bñfi
cio et nõ ordĩe · ex̄
de ſimo · dilcũs · ij ·
dic vt in dec̄ · in q̄/
ſicõis · qñq; etiam
non priuat⁹ omni
bus bñficijs · et in
eo caſu vt ex̄ de e/
lec · p inquiſicõez ·
Itẽ r̄gulariter h̄
ſunt vera ꝙ pdit
ꝑora bñficia ſi eo
ſciente fuerit da-
ta pecunia · alias
ſine culpa ſua pri
uaretur eo q̄d eſ-
ſet legitime adep
tus · vt · xvi · q · vij ·
in vetitũ · Itẽ nec
bñficium nec ordi
nẽ pdet ſi in frau-
dẽ ipſius data fu-
it pecunia · vt ex̄
de ſimo · ſicut · ⁊ · c ·
nob̄ ꝫ · q · vi · § · vlt̄ ·
c ¶ Sanctũ · i · or-
dinem et alia offi
cia que dona ſunt
ſpũs ſancti ·
b ¶ Symoniacaz ·
ar ꝫ · e · q · iij · altare
ꝫ · e · q · c · quicunq;
ſacros · ⁊ ꝫ · e · q · v ·
quicunq; ſane ·
B Enedictõ · ad
hoc · i · qui ſic
honorẽ accipit he-
reſim incurrit · eſt
enim vt conſecuti
uum non cauſati-
uũ · vt · lxxxj · di · ꝯ
ſuluit · ⁊ · iij · q · vij ·
· § · Itẽ · et · vi · q · i ·
ex merito et eſt ſi
mile · lex ſubintra
uit vt habunda-
ret d̄lictũ · ſile · C ·
de obſe · ꝑſtã · pa-
tro · ſi manumiſſo-
ri · ⁊ · ff · ad · l · aq̄l ·
ſi ex plag · § · duo ·
· C · de iudi · ꝓperã
dum · in princi ·

ſacrum ordinem percipere ſacerdos
non eſt ſed inaniter tãtummodo di
ci concupiſcit · ¶ Itẽ in regiſtro ·

P Spolietur honore qui eccliã ꝑ pecuniã optinet

PReſbr ſi eccleſiã p pecuniã obtinuerit · nõ
ſolũ eccĩa ꝓuetur · ſed etiã ſacerdo-
tij honore ſpoliet̄ · qr altare ⁊ deci
mas et ſpm̄ ſanctũ vendere vel eme-
re ſimoniacã hereſim eſſe nullus fi-
deliũ ignorat ¶ Itẽ idẽ in eodem

B Enedictio illi in maledictõez
vertitur qui ad hoc vt fiat he
reticus ꝓmouetur · ¶ Idẽ in eodẽ ·

Partẽ habebit cũ ſimone qui ꝯtra ſimoniacũ vehemẽter nõ exarſerit ·

Q Viſquis p pecuniã ordinat̄
ad hoc vt fiat hereticus ꝓmo
uetur · Quiſquis ergo ꝯtra ſimoni-
acam et neophitorũ hereſim p offi-
cij ſui loco vehemẽter nõ exarſerit
cũ eo ſe nõ dubitet habiturũ porti
onẽ qui ꝓus cõmiſit hoc piaculare
flagitiũ ¶ Itẽ gelaſi⁹ pp̄a

Simonis dãnatio dantẽ ⁊ accipientẽ pariter inuoluit

Q Vos ꝯſtiterit
indignos meritis ſacra mer-
catus eſſe ꝑtio dignitatẽ illos ꝯui
ctos oportet arceri non ſine piculo
facinus tale ꝑpetrãtes · qr dãtẽ pa
riter ⁊ accipiẽtem dãnacõ ſimonis
quã ſacra lectio teſtatur inuoluit ·
¶ Itẽ amb · i li · paſtorali

Anathematis ſñia dãnatur q̄ cũ ſimoniaco ordinatur

R Eperiũtur ꝗ plu
rimi negociatione muneris
mercari velle grãm ſpũs ſancti · dũ
illi ꝑciũ donãt vt pontificalis ordi
nis ſublimitatẽ accipiãt · obliti ver
borũ petri qui dxit ad ſimonẽ · pecu
nia tua tecũ ſit in ꝑdicõez · quia ex
iſtimaſti donũ dei pecunia poſſidere ·
Proinde qr ⁊ vſitatum eſt tantum
malũ et maiorũ frequent̄ extat mu
crone ſuccıſũ · Nos q̄z huic vulneri
canceroſo ignitũ q̄d ſupeſt adhuc
inicim⁹ ferrũ oĩno decernentes · vt
quicũq; deinceps ꝓ accipienda di-
uini doni dignitate quodlibet p̄mi-
um detectus fuerit obtuliſſe ex eo-
dem tempe ſe nouerit anathematis
opprobrio ꝯdemnatum · atq; a pti-
cipatione corpis et ſangnis xp̄i a-
lienũ · exquo illũ cõſtat execrabile
xp̄o ꝑpetraſſe flagitiũ · Qd̄ ſi aliq̄s
eius accuſator extiterit ille q̄ huc
ordinẽ munerũ fuerit dacõe lucra
tus · et ſuſcepti honoris gradu pri
uetur et in monaſterio ſub ꝑhenni
pñia retrudatur · Illi vero qui hac
de cauſa munerũ acceptores extite
rint · ſi clerici fuerint honoris ſui a-
miſſione mulctentur · Si vero laici
ꝑpetuo anathemate cõdemnentur ·
¶ Itẽ ex ꝯci · calcedoñſi

Dãnat̄ eps̄ q̄ p pecuniã ꝯ diacõz fac̄

S I quis eps̄ p pecuniã ordia-
cõnem fecerit et ſub ꝑcio redege-
rit ſpũs ſancti grãm que vendi non
ꝑt · ordiaueritq; p pecuniã pſbruz
aut diaconẽ ã quelibz de hijs q̄ co
gnoiantur i clero · ꝓmouerit et diſ
pẽſatorẽ ã defenſorẽ vel quelibet q̄
ſbiectus ẽ regle ꝓ turpiſſimi ſui lu
cri comodo · is cui hoc attẽptãti ꝓ-
batũ fuerit · ꝓprij grad⁹ piculo ſb
iacebit · et qui ordinatus eſt nichil
ex hac ordinacõne vel ꝓmocõe q̄ ẽ
p negotiacõz facta ꝓficiat · ſed ſit
alienus a dig̃tate vel a ſollicitudie

ab ingreſſu eccleſie · ſic et exaudi ꝫ · e · qui ſtudet · et · s · e · quicũq; · xx-
niij · di · qñ eps̄ · ex̄ de ſimõia · tãta · -excuſat a crimine · s · di · lxiij · c ·
m ¶ Quia et vſitatũ · ar · ꝙ mos nõ- agathoſa ꝫ · e · q · iij · c · vlt̄ · s · di ·
· nij · deniq; ꝫ · xxxij · q · iiij · obiciũtur · -h̄ dicit qr adic penã · vel dic in
n ¶ Succiſũ p canões o ¶ Inicim⁹- icimus ⁊c̄ · i · iniectũ eſſe oſten-
p ¶ Anathematis · ar · ꝙ ipo iure ſit anathematizat⁹ clicus dim⁹ ·
ſimoniacus · vt ꝫ ·
· e · q · quicũq; · et
placuit · vel dic a-
nathematis · ſ · ſe-
paracõem a corpe
et ſangne xp̄i · vnd̄
ſubdit atq; ꝓ io
ẽ ⁊c̄ · nam poſtea
excommunicandus
eſt ꝫ · e · qui ſtudet
et · q · iij · ex multis
ꝙ eſt pro quolibz
mortali pcc̄o · ſed
ad deteſtacõz ipi⁹
dicitur ꝙ gñalit̄
intelligitur · hoc
tñ ſpẽale eſt in no
torio crimine for
nicacõis et ſimõie
qr ſuſpenſi ſũt · vt
di · xxxij · § · verum
Sz ar · tñ ẽ ꝙ ſimo
niacus nõ ſit ipſo
iure ſuſpẽſus · ex̄
eodem tue · dicas
q̄ ꝙ omis pccor
occultus ſuſpẽſus
eſt quo ad ſeipm
vt ꝫ · e · ſacerdotes ·
ſed ſimoniacus eſt
ſuſpenſus quo ad
ſe et quo ad alios
vt ex̄ de ſimo · tan
ta · et hoc verũ eſt
de illo qui emit or
dinẽ · talis eñ pe-
nitẽ nõ ꝑt cũ rem
furtiuam habeat
vt · xiij · q · vi · ſi res
q ¶ Cõdẽnatũ · a
ſtatutis patrũ ipo
iure ex gñe delict
· iij · q · vij · § · porro ·
r ¶ Exquo · quaſi
diceret ex eo tpe
ſit excõmunicatus
vel ſciat ſe cõdẽ-
natum ex quo ꝑpe
trauit crimẽ · et ẽ
ſile in crimine · le-
ma · q̄ſi diceret ex
eo tpe ſciat ipſe ſe
cõdemnatũ exquo
tps conſtat nobis
nunc ⁊c̄ · ar · C · ad
· l · iul̄ · ma · l · quiſ-
q̄ſ · v̄ · donacõs ⁊c̄ ·
et ita illud verbũ
exquo determinat
verbũ ꝑpetraſſe · et ſm̄ hũc intellectũ etiã occultus ſuſpẽſus ẽ · ſi aũt
detẽminat ꝯſtat · q̄ exquo ꝯſtat eũ ſimoniacũ · tũc deinde erit ſuſpen-
ſus · hoc vltimum dicebat martinus hiſpanus -nõ nocz ei taciturni
s ¶ Extiterit · h̄ verũ ẽ ſi ꝑt ꝓbare illud · alias- tas · vt · ij · q · vij ·
plerıq; · ſed ſi nõ ꝑt ꝓbare faciat q̄d dicit auguſti · xxij · q · v · h̄ vide
Itẽ ſi ꝓbare ꝑt et timeat ſcandalũ faciat id q̄d legitur · xxiij · q · iij ·
tã ſacerdos · xxiij · q · iiij · forte · Jo ·
t ¶ Perpetuo · ſ · quouſq; emẽdet · ſile extra de cõſti · ex lr̄is · xxvij · q · i ·
de viduis · ar · ij · q · v · quãto · Vel perpetuo · i · ꝑpetua ſepacõe a corpe
xp̄i · i · vſq; ad finẽ vite etiã ſi ante peniteat · et h̄ ẽ in criminis deteſta-
cõe · ar · ff · ꝓ ſocio · l · i · Vel perpetuo · i · ꝯtinuo · ff · de ſui · vr · ꝑ · foramẽ
S I quis · hucuſq; introduxit · c · de ſy · que ſit ab accipiente · nũc in
troducit vſq; ad · § · qr g̃ · c · tã de dante ꝗ de accipiente ordinem
vel aliud ſpũale p pecuniã ¶ Redegerit · quãtum in eo ẽ · ar · xix ·

Q Viſquis · ne
ophitorum ·
quia a neophito ſcz a ſimone ortũ habuerit · q̄ de nouo ꝯuerſus ad fi-
dẽ fuit · vel qr neophite ſolebant dare pecuniã vt cito ꝓmouerentur
quia alias non poterant · vt · xlviij · di · c · i ·
g ¶ Exarſerit · vt ꝫ · e · quicũq; · et · c · placuit · hoc verũ ẽ ſi ꝑt probare
illud · alias etiã nõ nocet ei taciturnitas vt · ij · q · vij · plerıq; · ſz ſi nõ ꝑt
ꝓbare faciat q̄d dicit auguſ · xxij · q · v · h̄ vide · Itẽ et ſi ꝓbare ꝑt et
timetur ſcandalũ faciat tũc id q̄d legitur · xxiij · q · iiij · forte ·
h ¶ Piaculare · ideo dicitur piac̄ · qr ſm̄ legẽ ꝯpatur ei qui morte ex
piatur · xv · q · iij · ſane · v · q · vi · delatori · -rio ſenſu ꝫ · e · q · iij · ſaluator
Q Vos ꝯſtiterit · hic vacat ar · a ꝯtra- ibi ꝓpter lucra ſua · ar ꝫ · e ·
· q · c · ſi q̄s eps̄ · ar · s · di · lxi · miram -cunia tua tecũ ſit in ꝑditio
k ¶ Teſtatur · actuũ aploꝝ cũ dicit pe- nẽ ꝫ · e · r̄periunt̄ · ⁊ · c · petr⁹
R Eperiũtur velle · et ita ſola volũtate ſimoniacus ẽ · h̄ intelligo
de volũtate ad aliquẽ actũ exteriorẽ ꝓducta · alias ñ ẽ ſuſpẽſus

di·c·vl·ff·de recept᷑·celſus·de ꝯſe·di·iiij·queris·
a ¶ Defenſorē·i·aduocatū vel iudicē vel caſtaldū·hic collige ꝙ ca
ſtaldiam emere eſt pc̄c̄m·nam diſpēſationem religioſe domus emere
eſt peccatum· =·i·iconomū vel quēlibet ecc̄iaſticarꝝ rerꝝ admiſtra
b ¶ Diſpēſatorē= torē·vt ꝑpoſitū iconomū et vicedn̄m ·vt·s·e· q̄s
ꝯſtiterit·ꝭ·e·q·iij·ſaluator· c ¶ Quēlibꝫ·i·archipꝛ̄bꝛ̄ū archidiaconū
et monachum vel
quēlibꝫ officiū ec=
cleſiaſtico mācipa
tū·vt dices·ꝭ·e·q·
·iij·ſaluator·hꝰ ex
audi p id qđ legi
tur·xviij·q·ij·q̄dā
in aut᷑·ꝺ ſanc·ep̄·
·§ ſed neqꝫ·
b ¶ Sꝫ ſit·ſ· a pla
e ¶ Vel tura·
ſollicitudine·i· ad
miniſtracōne

f ¶ Mediator·
Itē nota infamie
iſti ꝑcellūtur·ut·ꝭ·
·c·q·iij·c·vlt᷑·hij
oēs ſimoniaci ſunt
nec recipiuntur in
teſtimoniū· vt ex
tra ꝺ teſti·veniēſ·
hmōi aūt media=
tor dū tn̄ nō ꝑtici
pauerit recipitur
teſtis in crimine
ſimonie extra ꝺ ſi·
ꝙuis ·qđ tn̄ exau
di cū vita accuſa/
ti ante talis exti=
terit ·ar· ij·q·i·in
ꝑmis·in fi·in alijs
aūt cōtractibꝫ non
recipit᷑ in teſtimo
niū interuētor ni
ſi de volūtate par
tiū·in aut᷑·ꝺ teſti·
·§· qm̄ vero· nota
ꝯ ꝙ in criminibuſ
non exceptis·ſ·ad
ulterij homicidij ⁊
hmōi quicūqꝫ ad
mittitur ad accu
ſandum ⁊ ad teſti
ficandū·vt·iiij·q·
·iij·c·i· ar·a ꝯtra/
rio ſenſu·nā tm̄ in
tegre fame admit
tunt᷑ in illis n̄ ꝑpā
iniuriā ꝓſequant᷑
·iiij·q·vi·oībꝫ in quo caſu nō admitterent᷑ in teſtimoniū·ex̄ de teſti·
de cetero·et ſm̄·h·eadē ſeruatur regula in excepcōībꝫ·q: nec ad ac
cuſandū nec ad teſtificandū admittutur teſtes niſi ſint integre fame
n̄ accuſatus male antea extiterit opiniōis·ar·ij·q·i·in ꝑmis·ꝫ lex ca
nonica ſecus dicit in exceptis· nā admittit infamē ad accuſationē con
tra quēlibet clericū qui praue extiterit opinionis·ar·ex̄ de ſimo·tāta·
ꝫ nō ad teſtificandū·niſi aliq̄ ꝑcedente preſūptione·ar·ex̄ ꝺ ſimo·licꝫ·
ibi ꝑſerti cū alia ⁊c̄·nā teſtes in hꝫ crimibꝫ torquēdi ſunt·vt·iij·
·q·iij·§·Itē in crimine·ꝟ·Itē ſi res·v·q·v·illi qui·in aut᷑·de teſti·§·ſi
vero ignoti·ſed tormēta ſine ꝑſūpcōne nō ſūt infligēda·ex̄ ꝺ reg·
iur᷑·cū in ꝯtemplacōe·ff·de queſti·l·i·C·e·ti·milites·§·oportꝫ· Et tn̄
nota·ꝙ n̄ eē ꝑcedēte ꝑſūptione admittit᷑ crimnoſus teſtis·in excep
tis·nō tamē q̄libet·q: nō inimicus·nō ꝯſpirator·ex̄·de ſi·lꝫ·in fi·lꝫ age
retur ibi nō crimīaliter ꝫ denūtiatie·ibi eē exaudi tales nō fuiſſe ad=
miſſos ꝺ rigore iur᷑·ꝫ ſcđm ꝑpantiā equitatis·ꝑterea ibi accuſatꝰ ex
cipiebat de minoribꝫ crimībꝫ ꝯtra eos ꝙ de qͦ ipi teſtificabātur·max
ime cū iā eſſent de crimie emēdati·ex̄ de ſimo·p tuas·de hꝰ dixi·ij·q·i·
in primis·in fi·et·xv·q·iij·ſane =quilibet ordo ecc̄iaſticus intelligi=
Q ¶ Vi ſacerdotio·cuius noie= tur et ꝑſerti ſacer·vt·s·di· lxxxi·ſi
q̄ſpiā·xxiij·q·iiij·guilliſarius·§· i·et expone a ſacerdocō·i·ab ad
miniſtracōne tpaliū·h· =niacus in ordine non poſſit remanē·ꝫ talis
Q ¶ Vi·C·dꝛ ꝙ ſimo= a ꝯiōne eſt remouēdus·et ꝙ ꝗue ſit pecca
tū ꝓbat exēplo giezi iude ſimōis·et dn̄i q̄ vēdentes eiec̄ ꝺ tēplo
i ¶ Studet·cū effectu·verba eīn cū effectu ſūt accipiēda·ex̄ ꝺ cl̄i·nō

quam pecunijs acquiſiuit· Si quis vero mediator tā turpibꝫ et nefandis datiſ vel acceptis extiterit·ſi q̄dē clericus fuerit a ꝓprio gradu decidat· Si vero laicus anathematizetur· ¶ Item ex octaua ſinodo·

A ſacerdotio ſit alienus qui per pecuniā ordinat vel ordinatur

Qvi p pecuniā quēꝗ ꝯſecrauerit vel ab alio ꝯſecratꝰ ē a ſacdocō ſit alienus· ¶ Itē calixtus papa·

Neqꝫ ordinari neqꝫ ꝓmoueri in eccleſia dei per pecuniā aliquis valet

Sanctoꝝ pr̄m exempla ſequētes et officij nr̄i debito innouātes·ordinari quēꝗ p pecuniā in eccleſia dei vel ꝓmoueri auctoritate ſedis apoſtolice modis omnibuſ ꝓhibemus· Si quis vero in eccleſia ordinationem vel ꝓmotionem taliter acquiſierit ·acq̄ſita prorſus careat dignitate· ¶ Item gregorius nazazenus· De eodem·

Qvi ſtudet donum dei precio mercari in ſacro ordine nulla racōne decetero ꝑmanere aut reuocari poſſe dubium non eſt· talis a ꝯmunione modis omnibus abſcidatur Nam ſancti ſpiritus donum precio comparari·quid aliud eſt quam capitale crimen et ſimoniaca hereſis· quod ꝗꝙ deteſtabiliter in vtroqꝫ teſtamēto vindicatum ſit multorum exemplis facile apparet·giezi gratiam ſanitatis naaman ſyro vendidit· Eandem gratiam ſanitatis eliſeo vindicante leproſus factus amiſit· Iudas omniū redemptorem vendidit·mox laqueo ſuſpenſus eādem redemptoris gratiam non obtinuit· Et merito· q̄a nemo poteſt retinere quod vendidit· Symon etiam magus cum eandem gratiam ſpiritus ſancti emere vellet damnationis ſue ſententiam a petro audiuit· Pecunia tua tecum ſit in perditionem·quia donum dei exiſtimaſti pecunia poſſidere· Dominus etiam vt vendentes et ementes huiuſ gratie expertes oſtenderet cūctos peccatores per gratiam in templo dimiſit· Singulariter vendentes et ementes increpans ⁊ flagellans ꝺ templo eiecit·in quo venditores et emptores ſuos gratia ſancti ſpiritus conſtat deſtitutos eſſe et vacuos· Quos enim xp̄us eiecit de templo nūquid ſpiritus xp̄i faciet ſibi templum· ¶ Item gregorius

Simoniaci ſacerdotes eſſe nō pn̄t·

Qvicunqꝫ ſacros ordines vendunt aut emūt· ſacerdotes eſſe non poſſunt· Vnde ſcriptum eſt· Anathema dandi et anathema accipiendi hoc eſt ſimoniaca hereſis· Quomodo ergo ſi anathema ſunt

reſi·relatū··vel ſuffic̄ ꝙ det ꝯpam =quis emit ordinē non ꝑt diſpēſa
k ¶ Ordine·bn̄ dicit ordine·q: ſi= ri circa ipm·vt·ꝭ·e·erga·et ex̄ de
ſimo·nob̄ i ſi·n̄ a pr̄e ſuo ignorāte eo emptus eſſet ordo tūc diſpēſari
poſſet·i·q·v·c·vl·ſed ſecus ē in ep̄cōe bn̄ficiōꝝ·cū eīn renūciat quis
bn̄ficiō empto ꝑt in illo vel in alio tolerari·vt·ꝭ·e·q·v·c·i· et ex̄ de ſi
mō·ex inſinuacōne· illa tn̄ dec̄·loquit᷑ cum a pr̄e eo ignorāte ꝯmiſſa
ē ſimonia·
l ¶ Permanē ꝭ·
·e·q· ſi q̄s neqꝫ·n̄
ex diſpenſacōne ꝭ·
·e·q·v·pn̄tium
m ¶ Cōmunione·
nūquid ꝓ ſola vo
lūtate excōicādꝰ
ē quis cū ſit ſimo
macus·certe non·
q: in voluntate ec
cleſia nō ſcādali=
zatur n̄ ꝓdierit i
actū·ar ·xxiij ·q·
·iij ·deus q̄ ·et di·
·xxxij· erubeſcāt·
⁊ intellige a ꝯiō
ne· ſ·fideliū· ꝫ ab
alia ipō iure ſepa=
tus ē eē occultus
qđ tenendū ē·ex̄
de ſimo·tanta·qđ
forte hodie corre
ctū ē ex̄ de tēp·or·
·c·vlti·
n ¶ Capitale·id
ē mortale· vel di=
gnū depoſitionis·
o ¶ Naaman ſiro
vendidit · nota ꝙ
dicit· vendidit ·et
tamē iſte qn̄do ex
egit munēa iā ille
ꝗtiā fuerat ꝯſecu
tus·et ſic ē ar· ꝯ᷑
eos qui nō exigūt
ante collacōnē be
neficij·ꝫ pꝰ ar·ꝭ·e·
·c·eoſ·⁊ q·iij·ſi q̄s
obiecerit·ff·de ca
lump·l·i ·§· quod
aūt· tn̄ dicūt qui=
dā giezi dāpnatū
nō ꝓ uēdicōe ꝫ ꝓ
mēdaciō quod mi=
chi nō placet
p ¶ Sanitatis·nū
q̄d ꝗͦ licitū ē medi
co ꝛ̄cipe pecūiam
ꝓ ꝯferēda ſanitate·ſic·q: illud potius dꝛ honoꝛ ꝙ ꝑciū vt·xiij·q·v·
nō ſane· vn̄ nō recipit pecuniā ꝓ danda ſanitate cū illud ſit gr̄a ꝫ ꝓ
labore ſuo·ſic magiſter non recipit pecuniā ꝓ ſcia quā dat· ꝫ ꝓ labo
re vel ꝓ honore ſic ꝓpha ꝛ̄cipit·ut·ꝭ·e·q·iudices·ſic deꝰ ꝛ̄cipit ꝺcias
ꝓ honore ꝫ nō ꝓ ꝑcio·vt·xvi·q·i·decime =ꝙ quilibꝫ ꝓpt̄ morta
q ¶ Dimiſit·ar·ex̄pſſum ꝯtra baꝫ·dicētem= le pc̄m erat ꝑuatuſ ab
introitu ecc̄ie·vt de pe·di·i·qui ſanctus ſacerdos·xxxiij·q·iiij· vir cū
ꝓpria ·nā dn̄s ſolos ſimoniacos de corpe ecc̄ie eiecit relictis alijs pec
catoribꝫ· intellige tn̄ hꝰ de illis qui ſimoniā ꝯmittunt in ordine acce=
pto·lꝫ auc̄tas gn̄aliter loqui videatur·vn̄ dic cū ·b·et·m·ꝙ nec ta=
lis ſimoniacus nec publicus fornicator dꝫ ecc̄iam ante pn̄iam intra=
re·de hac materia·xxxiij·q·iiij·vir cū ꝓpria ·Io· t·dicit et eē michi
ſepe rn̄dit·ꝙ pc̄or quilibꝫ etiā excōmūicatuſ ꝑt intrare ecc̄iaꝫ cā orā
di dūmō nō interſit ꝺinis officijs cū ꝓhibitū nō inueniatur·extra de
r ¶ Iudas·ſed nūquid iudas ꝯmiſit ſimoniā·certū ē ſen·ex·nup·
et quidē plagiū cōmiſit q: liberū hoiēz vendidit·ff·ad·l·faui·ꝺ pla·
·l·i·ſimoniam·eo ꝙ rē ſacrā vendidit·vn̄ dicit·b· ꝙ dominus non ꝑt
vendere ſeruū iam ordinatū·ꝯmutare tn̄ poterit vel alio gn̄e ꝯtractꝰ
alienare·dicūt tamē quidā ꝯtra·liiij·di·gn̄alis·
Q s ¶ Tua·hoc in ꝯteſtacōꝫ criminis dictū ē·i·q·iiij·ecōtrā·ar·cōt̄
Vicūqꝫ ſacros·ſacerdotes·i· digne exercere officiū ſacerdotis·
q: ſi p pn̄iam recōcilietur qđ tn̄ p pecuniā acquiſierunt retinere non
pn̄t·vel quātū ad impꝛ̄cacōnū eſſcīn· =accipit ab alijs vt ordinetur
t ¶ Vn̄ ſcriptū eſt·qui offert alijs vel= excōicatus ē hꝰ·ꝭ·e·platum·

a ¶ Simoniaca·i·ſic dare vel accipere eſt ſimoniaca hereſis·b·

Cum liqueat·ante om̄ia·ↄtra de ↄ·di·ij·prima·ſed hoc verum ē poſt reſurrectionē·vel ante·i·p̄ om̄ib9 alijs·

c ¶ Origine·nota q̄ dicit oregie h̄ verū non ē quo ad nouū teſtamētū·nā iudas añ cō miſit·vel dic ſatis fuiſſe in origine·quia quãcito h̄ fecit damnatus fuit ĩ·c·cito·

Cum ordinaretur·lepra·i·pc̄ci vlcē ſe infectū reddidit·

Gratiam·nō meruiſti·ar·xxi·q·iiij·c·vlti·

Quito turpem·inexpiabil̄·quo ad ordis executionem vel in deteſtacōnem criminiſ dicitur ſicut culpa diſcordie q̄ forte nec paſſione purgatur·vt·s·di·xc·neqȝ ad caim·vel q̄a penitet vſqȝ ad mortem·vt·ĩ·e·q·ſi quis·

g ¶ Moabite·et amonite ydolatre erāt et cū redirēt filij iſrahel de captiuitate egipciaca cum ſcirent iſti q̄ ſitim patiebantur obuiauerunt eis cum pane ſine potu ducentes balaam ſecum ariolum vt eis male diceret ꝓpter qd̄ pc̄m precepit dominus ne eos factos ꝓſelitos reciperēt in ec̄cia dei vſqȝ in ſeptimam generacōnē·licet ſc̄dm aliā tranſlacōnē dicatur vſqȝ in decimā·ſed non ↄtradicūt ſibi·nā deſcendentes per ſexū maſculinū recipiebat᷑ vſqȝ in ſeptimā p̄ femminū vero vſqȝ in decimā·ȝ hebre9 dixit·q̄ nichil aliud erat r̄cipe eos ad ec̄ciam dei niſi dare eis nuptui filiaſ ſuas·hiſtoriam de illis moabitis habes·xxxv·di·ſexto·

h ¶ Vſqȝ in terciā·i·niſi habeāt fidē trinitatis·et quatuor generavirtutū·⁊ q̄tuor euāgelioꝝ

i ¶ Multiplicis·ar·culpā vel dolum purgari ꝓceſſu tp̄is·ar·ij·q·i·in primis·vt·xxxv·q·viij·in gradibus·ff·de h̄e·vel act·ven·l·vendi tor·ff·de acti·et obli·is·qui·vt ex̄ de filijs p̄ſbi·p̄ totū ex̄ qui matri·accuſa·poſ·inſup·ar·ↄtra ĩ·e·ventū·et·ff·depoſiti·l·i·§·ſi rē·ff·d̄ cō dicōe·fur·q̄ furtum·et·l·vlti·Sed rei veritas eſt quod licet nō poſſit purgari ꝓceſſu tp̄is quo ad p̄ntem caſū purgatur p̄ ec̄cie diſpenſacō nem·vt·in·c·ↄſuluit·et·xxiij·q·iiij·ipā pietas·v̄ eſt enim vn̄·Compoſito late fetenti queſo ciba te·Qui putas excluſum crimen per tēporis vſum·de ↄſue·quanto·in glo·ſolam conſuetudinem·

k ¶ In quartam·hic nō ꝓſequitur ambroſius noſtrā interp̄tacōeȝ ſed ſeptuaginta interp̄tum·vel dic q̄ refert ſe hic ad miſticuȝ intellectum·i·donec habeat fidem trinitatis et quatuor euangeliorum·

l ¶ Durior·et quis dubitat ſceleratius eſſe ommiſſum qd̄ duri9 ē vindicatum·vt ĩ·xxiij·q·i·non afferamus in fi·quod ꝑpetuū eſt·licet ꝓprij vxoris interfector grauius punīatur·vt·ĩ·xxxij·q·ij·āmonere·q̄ matricida vt·ĩ·xxxiij·q·ij·latorē·qd̄ tn̄ ſp̄ale ē·⁊ ob frequētem cauſam fem̄·⁊ ob ꝓnā in vxores ſuas maliciam refrenādā·talia q̄ ſpecialia ſunt ad ↄſequētiam trahi non debent·vt·xxvij·q·i·nuptiaꝝ·et di·xxvij·ſi·vir·

m ¶ Preſerti·reſpicit id quod dixerat durior vel incipit ibi verſus et r̄ſpic̄ ad lr̄aȝ ſeq̄ntem·ſ·cur g̃·⁊c̄·

n ¶ Per lauacri·ſine qua nemo hȝ vitam eternam·niſi quis ꝓ xp̄i nomine fuerit baptizatus ſanguine vt·xv·q·i·§·vt ita·cȝ·c·firmiſſime·

o ¶ Vt vicōrum·ſophiſtice argum̄tatur·nam idem ē in idolatria·ſed i p̄ocis nō cōſiderat n̄ lr̄alem intellcm̄

⁊ ſancti non ſunt ſanctificare alios poſſunt·et cum in xp̄i corpe nō ſūt quomodo xp̄i corp9 tradere vel accipere poſſunt·qui maledictus eſt bn̄dicere quō p̄t· ¶ Idem de eodē·

Cum liqueat hanc hēſim āte oīa radice peſtifera ſubrepſiſſe atqȝ in ip̄a ſua origine ap̄lica eſſe deteſtacōne damnatā·cur non cauetur·cur nō p̄pēditur·q̄ꝛ bn̄dictio illi in maledictionē ↄuertitur qui ad hoc ut fiat hēticus ꝓmouetur ¶ Itē ambroſius de miſterijſ

Qui p̄cio ordinat leprā non officiū confert

Cum ordinaretur epus qd̄ dedit aurū fuit·qd̄ ꝑdidit anima fuit·cū aliū ordinaret·quod accepit aurū fuit quod dedit lep̄ fuit· ¶ Idem de eodem·

Gratiā cū ordiareris nō ſuſcepiſti·q̄ꝛ gratuito eā nō meruiſti ¶ Itē idem d̄ giezi·De eodē·

Quito turpē ſeq̄tur lepra mercedē·et pecunia male acquiſita corpus animāqȝ ↄmaculat·Vides q̄ facto auctoris ſucceſſio damnatur hēdis·Inexpiabilis eſt em̄ vēditi culpa miniſterij et vindicta g̃e celeſtis tranſit in poſteros·De niqȝ moabite ⁊ ceteri nō intrabūt in ec̄ciam dei vſqȝ in tertiā ⁊ quartā gn̄acōꝝ·tādiu videlicȝ vt ſimplicius interp̄temur donec culpam auctoꝝ multiplicis ſuceſſio gn̄acōis abolēt·ſed cū illi qui in deū idolatrie errore deliq̄rūt i terciā ⁊ in q̄rtā gn̄acōem videātur eſſe mulctati·profecto videtur durior eſſe ſententia qua giezi ſemen vſqȝ in eternū p̄ cupiditate habēdi ꝓp̄hcia auctoritate dānat᷑·p̄ſtim cū dn̄s noſter ih̄s xp̄us p̄ lauacri regn̄acōeȝ dederit om̄ib9 remiſſionem pc̄corū·Cur ergo giezi ſemē in eternū dānatur niſi vt vicōꝝ magiſ q̄ generis ſemē intelligas·Sicut em̄ qui filij ꝓmiſſionū ſunt exiſtimantur in ſemen bonū·ita etiā qui erroriſ ſūt exiſtimantur in ſemen malū·Nā ⁊ iudei ex p̄re diabolo ſunt non vtiqȝ carnis ſucceſſione ſed criminis·Ergo om̄es cupidi om̄es auari ſp̄ualem giezi leprā cū diuitijs ſuis poſſident·et male queſita mercede non tā facultatē p̄rimonij q̄ thezaurū criminū cōgregarūt eterno ſupplicio et breui fructu ¶ Quia ergo auctōitate leonis p̄pe ſimoniaci nō niſi ſpm̄ mendacij accipiūt ſm̄ g̃g̃·apud ſimoniacos ſacerdotiū nō ſb̄ſiſtit·bn̄dictio eoꝝ in maledictōeȝ ↄuertit᷑·manet apud eoſ anathema dādi et accipiēdi cū ſancti non ſint nec in xp̄i corpe ↄſtituti·cū ſint maledc̄i nec ſanctificare alios poſſunt nec xp̄i corp9 tradē vel accipe nec bn̄dicē alijs valēt·Sc̄dm ambroſium vero anathatis opprobrio condēnāt᷑ atqȝ a participacōe corpis ⁊ ſanguinis xp̄i alienatur·Cū accipiatur aurū et lepra det᷑ cū inexpiabilis ſit culpa venditi miſterij ſecūdum calcedonenſe ↄciliū ex tali ordinacōe nichil ꝓficē iudicātur·ſȝ ſc̄dm gelaſiū ſimonis damnatione inuoluūtur·ſc̄dm greg̃·nazāzenuȝ in ſacro ordine ꝑmanere atqȝ renouari nulla racōne poſſunt·ab heliſeo ꝓp̄heta lepra perfunduntur·a petro in perditione dānantur·a criſto vero de tēplo eiciunt᷑·quid aliud ſimoniacus ſimoniaco in ſua ordiacōne poteſt conferre niſi q̄ innocētius de ceteris hēticis teſtatur ita dicēs

Qui p̄fectōꝫ ſp̄ūs nō h̄nt ip̄aȝ dāe nō p̄nt

Qui p̄fectio nem ſp̄ūs quā acceperāt perdiderūt non dare eius plenitudinē poſſunt que maxime operatur in ordinationibus quam per ſuā p̄fidiā

p Qui perfectionem·plenitudinem·ſ·executionem ordinis·et h̄ interſerit magiſter de ordinibus·hereticoꝝ·et quicq̄d·Io·et·m·et alij d̄ hac materia dixerunt illud eſt tenēdū·q̄ q̄libet epus ſiue catholic9 ſiue hēticus·ſiue in ec̄cleſia ſiue extra ec̄cleſiā cōferat ordinem dummodo tamē ↄferat ordinem ſm̄ formam ec̄cie et recipit ordinatus ordinē licet n̄ recipiat executionē ordinis·ſimiliter ſit taliter ordinati alios ordinent idem ē·et ſic in infinitū·vt·ĩ·e·q̄ quidā·ix·q·i·ordinacōnes·Idem dico in oficiendo corpe xp̄i·vt·ĩ·e·dominus declarauit·et·c·non nocet·et·ĩ·de ↄ·di·iiij·non in vobis·loquitur ergo principium·ca·de hijs qui in forma eccleſie receperint ordinem·ſecunda pars·ſ·de illis qui ex̄ formam illi nichil recipiunt nec aliquid conferunt·vt·s·c·i·et·ĩ·q·vij·daybertum·

Ventum eſt·tres namqȝ macedones ep̄i quib9 h̄ ſcripſit Innocētius inter alia fecerunt q̄ones·Prima erat vtrū quis ducēs viduam poſſet ꝓmoueri·vel factus clericus ꝓpter h̄ debeat deponi·cuius determinacōem ponit·s·xxxiij·di·ſi quis viduam·Secunda erat vtrum dicēdus eſſet bigamus qui ante baptiſmū habuit vnam et poſt baptiſmum alteram·cuius determinacōem ponit·s·di·xxvi·deinde·Tercia

queſtio erat· an remanerent clerici·i·an caracterem reciperent ab he=
reticis ordinati· vel an deberent ad altiora ꝓmoueri· et dic̄ ꝙ nun=
q̄·et hanc in h̄ caplo explicat·
a ℭ Que pro ſui·q2 fuit q̄ſitū·ſi ordinati=
reuerſi recipiātur in honorē clericatus
b ℭ Caput·i·aiam culpe macla vulne=
c ℭ Vneratū·i·

ab heticis accepiſſent ho=
norem· et ſi ad eccleſiam
=ratā·nā et aīa ponit̄ pro ho=
mie·de con·di·v·ne tales·

vel q̄ncūq3 aliq̄s ordinat· o ℭ Sȝ nr̄e·ſ·occidētalis·h̄ ē tercia racō·
p ℭ Lex·i·ꝯſuetudo·C·de eman·li·l·i·alibi ponitur ꝓ regula·ꝗ·e·q·
·vij·c·ij·alibi ponitur ꝓ rōne·di·i·ꝯſuetudo·alibi ꝓ canone·s·di·
·xxxi·niceña =cōnem·q·di·non ſolū qui ab hereticis ordinati fūt non
q ℭ Impoſi= pn̄t habere honorē in ecc̄ia ȝ etiā qui apud eos bap=
tizati ſunt tm̄ ita ꝙ nō ordinati·vt·ꝗ·e·q·vij·qui in qualibet·

ꝑdiderūt· Et iterū· Qui honorem
non habuit honorem dare non po=
tuit·nec ille aliquid accepit·q2 ni=
chil erat in dante· ſed damnacōnē
quam habuit ꝑ prauam manuſ im
poſitionē dedit· ℭ Jdē Simōia
cus ꝑ ꝑuā manus impoſicōȝ nō ꝯſe
crationē ſed damnationē preſtat·

VEntū eſt ad tertiā queſtionē
que pro ſui difficultate lōgi
orē exigit diſputacōȝ·cū nos dici=
mus ab hereticis ordinatos vulne
ratū ꝑ illā manus impoſicōnem ha
bere caput·vbi vulnus infixū ē me
dicina eſt adhibenda qua poſſit re=
cipere ſanitatem q̄ ſanitaſ poſt vul
nus ſecuta ſine cicatrice eſſe non po
terit· atq3 vbi pn̄ie remedium ne=
ceſſariū eſt illic ordinacōnis hono=
rem locū habē nō poſſe decernimuſ
Nam ſicut legitur ꝙ qui tetigerit
imundū immūdus erit quō ei tribu
etur ꝙ mundicia et puritas conſue
uit accipe· ℭ Sed econtra aſſeri=
tur eū qui honorē amiſit honorē da
re nō poſſe· nec illum aliquid acce=
piſſe q2 nichil in dante erat qd̄ ille
poſſet accipe· acquieſcimus et verū
eſt certe· q2 qd̄ nō habuit dare nō
potuit· Dānacōnem vtiq3 quā ha=
buit ꝑ prauā manus impoſitionē d̄
dit·et qui particeps factus ē dam
nati quomodo debeat honorē acci=
pere inuenire non poſſum· ſed dici=
tur vera et iuſta legitimi ſacerdotiſ
bn̄dictio auferre p̄t omne viciū qd̄
a vicōſo fuerat iniectū·Ergo ſi ita
eſt· applicētur ad ordinacōeȝ ſacri
legi atq3 omiū criminū rei·q2 bn̄di
ctione ordinacōnis crimina vel vi=
cia putantur auferri ·nullus ſit pe=
nitentie locus·q2 id p̄ſtare p̄t ordi
nacō qd̄ lōga ſatiſfactio p̄ſtare cō
ſueuit· ſed nr̄e lex ē ecc̄ie venīetib3
ab hereticis qui tamē illic baptiza
ti ſūt ꝑ manus impoſicōnē laicā tā
tū tribuere ꝯūionē cōſueuit· nec ex

hijs aliquem in clericatus honorē
vel exiguū ſubrogare ℭ Sȝ obici
tur alij heretici a ſide exorbitant·ſi
moniaci aūt ꝛ ſi grām ſpiritus ſan
cti venalē putent tn̄ a ſide non ſunt
alieni· atq3 ideo qd̄ ab eodē innocē
tio de ceteris hereticis decernit̄·nō
valet ꝯſequenter de illis intelligi·
Hijs ita r̄ndetur· Simoniaci et ſi ſi
dem videantur tenere· inſidelitatis
tamē ꝑdicōni ſubiciūtur· ℭ Unde
beatus ambroſius in primo libro d̄
pn̄ia ad nouacianū ſcribens ait·
Simoniaci ſidei itegritatē nō hn̄t

PEtrus cum ſimon magice ar
tis ꝯſuetudie deprauatus pu
taſſȝ ꝙ grām xp̄i ꝑ impoſicōnē ma
nus et infuſionem ſpūs ſancti pecu
nia cōpararet·ait·non ē tibi ſors a
liqua neq3 ꝑs in hac ſide q2 cor tuū
non eſt rectum apud deū · vides ꝙ
hunc magica arte blaſphemantem
in ſpū ſancto auctoritate apoſtoli=
ca odēnat·et eo magis ꝙ purā ꝯſci
ētiā ſidei nō habebat· ℭ Jtē gre
gori9 i regiſtro Simōiacus i ſide
lis eſſe probatur

CVm ois
auaricia idolorū ſit ſeruitus
quiſq̄s hanc maxime in dandis ec=
cleſiaſticiſ honorib3 vigilanter non
p̄cauet· inſidelitatis ꝑdicōni ſubici
tur· etiā ſi tenere ſidem quā negli=
git videatur· ℭ Jtē ex ep̄la thara
ſij ꝯſtantinopolitani ep̄i miſſa pape
adriano· Simoniacoꝝ hereſis
ceteris damnabilioꝛ probatur·

EOs qui ꝑ pecunias man9 im
poſuerūt vel imponunt petrus
diuinus ap̄lus cuius cathedrā ſor=
tita ē ſanctitas vr̄a tāq̄ ſimonem
magū d̄ponit· Tolerabilioꝛ eīn eſt
macedonij et eoꝝ qui circa ip̄m ſūt
ſancti ſpūs impugnatorum hereſis
impia · Jlli enim creaturam ꝛ ſuū
dei p̄ris et ſilij ſpiritū ſanctū delirā
do fatētur· iſti vero ſuū eundē ſpm̄
ſanctū efficiūt ſuum ſeruū· Omnis

capitalem ꝛ ſacra
mentalē dignita=
tem cum vulnere
·i· cū odēnatione
recepta tenere
d ℭ Vulnus· vbi
enim malū cōtin=
git·ibi moriatur·
·ij·q·i·ſi peccauēit
e ℭ Medicina·h̄
videtur ſic expo=
nendū·i·reiteran=
dum eſt in hijs ſa
cramtū ꝗ·e·q·vl·
ꝑ illicitā·h̄·n·vi=
det̄ itelligēdū ſi o
miſſa fuit forma·
ar·i·q·vl·baptū
vbi hoc inducitur
f ℭ Cicatrice·q̄a
et ſi peniteant tn̄
irregularitas ma
net que non abo=
letur ꝑ penitenti/
am vt·xxv·di·pri
mū·et·l·di·illud·
ꝛ·ꝗ·q·vij·ſi q̄s oēȝ
g ℭ hr̄e·ꝗ·xxiij·
·q·iiij·ip̄a pietas·
ꝯtra· ȝ ibi de ordi
natis a catholicis
ꝛ poſt in hēſim la
bētib3·h̄ d̄ hijs q̄
bus hētici impoſu
erūt manus·vel h̄
de rigore illud de
miſericordia
h ℭ Tribuet· ar·
ꝙ vxor nō tenet̄
reddē debitū viro
leproſo·ar·ꝯt̄·xx
xij·q·vij·omēs·ꝛ·
·q·v·ſi vxorem·
i ℭ Accepiſſe·a
lias accipe·et ſup
ple id non debet
ei nocere quin or=
dinari poſſit·quaſi
diceret id quod ni
chil eſt non debet
p̄ſtare impediinē=
tum·vt ex̄ de iur̄·
patro· qd̄ autem
ꝯſulis·i ſi·ſed hoc
fallit extra de ſpō·
ad audientiam·
k ℭ Damnacōeȝ·
·i·ſacr̄m quod dā
nabiliter habuit
damnabiliter de=
dit·et ita factus ē
particeps damna
cōnis ꝗ·e·q·vij·ſi
qui ꝗ·e·q·iiij·cum
ergo·d̄ conſe·di·
·iiij·ab antiqua
l ℭ Non poſſum·
de mero iure·nam cum diſpenſacōne poſſum ꝗ·q·vl·ꝯuenientibus·
m ℭ Sȝ dicitur·i·obicitur·et h̄ erat ſcd̄a obiectio que ſiebat innocen=
tio·p̄ma fuit ibi·ſed ꝯtra =ab hereticis rediens reconciliatur eccle=
n ℭ Benedictio· que ē cū= ſie· vel que erat ſcd̄m illos contra quos
agit hic innocentius q̄n reuertentes ad ecc̄iam iterum ordinabantur

r ℭ Jn clericat9·
ſecus ē in orienta
li ecc̄ia que i llos
ꝑ vnctōeȝ criſma=
tis reformat·vt·ꝗ·
de ꝯ·di·iiij· ab an
tiq̄ ꝗ·e·q·iiij·pla=
cuit·ꝯtra· ȝ ibi de
infantib3 ·h̄ de ad
ultis et diſcretis·
s ℭ Hijs ita·deciſ
a ſe·nā ipſi ſibi op
ponit ꝓpter cōpa
tionem inter ſimo
niacos ꝛ hēticos·
i·ȝ·q2·s·i ſi·et ita
ſb̄ altnacōe vēiet
vſq3 ad ȝ·ꝯſtat ḡ
PEtrus depua
tus·ſiſt dicit
·c·de ſaule ꝙ dep̄
uatus cā pc̄ci ad
ſe traſtulit que p̄
dampnauerat· xx
vi·q·v·nec mirū·
vltra medium
u ℭ Impoſicōem
·ſ·vt cuicunq3 im
ponēt manū acci=
peret ſpm̄ ſanctū
et ei informaretur
ſpūs ſanctus
x ℭ Fide· ſ·nr̄a ca
tholica·ſed in acti
bus ap̄loꝝ habe=
tur in ſimone iſto
vt·ꝗ·e·eos qui·vn̄
p̄t dici in hac ſide
tua·i·i hoc ꝙ cre
dis obtinere· ſ·vt
per te infundatur
ſpiritus ſanctus in
hoc facit ad pro/
poſitum·g·q2 dicit
non eſt tibi pars
in hac ſide· et ita
ſidelis ergo et he
retic9· et ſic ex au
di·c·ſequēs·l·
y ℭ Quod purā·
que etiā ad actuȝ
ꝓgreſſa eſt·ſic ex
audi·de pe· di·i·ſi
cui etiam non con
tingat·
z ℭ Fidei·et in h̄
facit ad ꝓpoſitū·
CVm ois·aua
ricia·ideo d̄r
auaricia ſeruitus
ſp̄aliter idolorum
q2 tāq̄ deo exhi=
bet nūmo reuerē=
tiā ꝗ·xi·q·iij·pau=
b ℭ Idolo per
rū·vi·q·i·quero
c ℭ Perdicōni·ꝛ
ita eſt hereticus
ſcd̄m ꝓpoſitū·g· =potius eīn vocat̄ q̄ ſit ꝗ·xxiiij·q·ij·ſane ꝙ ꝗ·xxij·q·
d ℭ Subicitur= ·v·cauete ꝗ·viij·q·i·ſciēdū·et·xxiij·q·iiij·forte·io·
e ℭ Os qui·d̄inus·in bona ſignificacōe a deitate ſumitur vel a diuini
tate·ſic·s·xxxviij·di·omnes·nō a d̄inacōne·vt·ꝗ·e·nunquā·
f ℭ Et eoꝝ·i·ſeq̄ntiū eius g ℭ Efficiūt·ſ·quantum in ſe eſt ſicut

vendere et emere dicuntur · vt ꝟ · e · q · ſaluator · b ·

a ¶ Si vult · nichil enim tam ɔſonum et ɔuemens ⁊c̄ · vt inſti · de rer · di · § · p tradicōem · C · de ɔtrahen · emp · dudum · niſi vbi lex inhibet · et ex̄ de iure · pa · de iure · C · de reb; ali · l · vl · imo et qn̄z ɔpellit᷑ quis vē dere · C · de ɔ · ē · ma · l · i · ff · ƀ religi · ſi qs ſepulcrū · C · ɔm̄i · di · l · i · § · vlt · emere aūt nō ɔpellitur quis · C · de iure deliberan · l · nec emere · ar · ɔtra · C · de donac̄ · ſanctimus ·

b ¶ Per p̄ciū · naz p̄ciū i pecunia numerata ɔſiſtit · inſti · de emp · ⁊ ven · § · Itē p̄ciū · ar · ex̄ ƀ rer · pmu · ad qō nes · naz vbi aliud pro alio datur in ſpecie pmutacō ē ff · ƀ ɔtrahē · emp · · l · i · ʒ tamē h̄ emptio large et pecunia ſiſt̄ large accipitur · vt ꝟ · q · iij · p totum ·

c ¶ Detrahūt eq̄liter · ſicut em̄ illi miraculoꝝ opationem tribuebant diabolo q̄ p ſpiritū ſanctū fiebant · ita iſti ordines qui ſunt dona ſpiritus ſancti p dyabolum ſibi acquirunt ·

d ¶ Cū ḡ · melius diceret · cū em̄ ⁊c̄ · ƀm q̄ poſt ſequit᷑ in lr̄a ·

e ¶ Sanctorum · ſi quis ep̄s p̄ſƀr aut diaconus p pecuniā obtinuerit dignitatē · et ip̄e et ordīator ei⁹ modis oībus a ɔmūione abſcindant᷑ · ſicut ſimon mag⁹ a petro · facit ad h̄ ꝟ · q · iij · ſi qs ep̄o et · c · ſi ·

f ¶ Et terci⁹ · vbi dicitur ƀ roboam · q̄ quicunq; volebat impleuit manum ſuā et fiebat ſacerdos excelſorum et propt̄ hāc cauſam peccabat dom⁹ ieroboam et euerſa eſt et deleta eſt de ſuperficie terre ·

g ¶ Et quartus · vbi de giezi agit̄ ·

h ¶ Accipe · ar · in electiōib; et aliēnacōibus vt firme ſint ex cōſenſu poſt ſequēte ſic̄ et ex priore · ꝟ · xxix · · q · i · § · hijs ita ꝟ · x vi · q · i · c · vl · et · q · · vij · decimas · ⁊ · c · ecc̄ias extra de iure patro · cura paſtoralis · xxiij · di · c · vltimo

em̄ dn̄s quod habet ſi vult vendit · ſiue ſeruum ſiue aliquid aliud eorum que poſſidet · Similiter et qui emit dn̄s eius volens eſſe qƀ emerit p p̄cium pecunie illud acquirit Ita et qui hanc iniquaz actionem operātur detrahūt ſpiritui ſancto equalit̄ peccātes hijs qui blaſphemauerūt dicētes xp̄m in beelzebub eicere dominiū · atq; vt verius dicamus iude ɔpātur ꝓditori qui iudeis dei occiſorib; xp̄m vendidit · Cū ergo ſpūs ſanctus cōſubſtantialis ſit xp̄o eiuſdem ip̄i porcōnis erunt et ꝓculdubio i eis nō eſt gr̄a ſpūs ſancti id ē ſacerdotij ſanctitas · Nā qƀ nō acceperunt non habēt · Ait enim petrus ſimoni · non eſt tibi p s neq; ſors in ſermone iſto quia exiſtimaſti donum dei pecunia poſſideri Nam viceſimuſnonus canō ſanctorum apl̄oꝝ et actus eorūdē · et tercius et quartus liber regnoꝝ alienum omīno a ſacerdotio ꝓnuntiāt eū qui aliquādo dederit vel acceperit pecuniā in aliquo tp̄e ſiue ante manus impoſicōnem ſiue poſt impoſicōem · accipe em̄ eſt qn̄cumq; accipere · ¶ Itē ex ɔci · bracareſi · ij ·

Et qui dat et qui accipit vt ſacri ordines preſtentur anathema ſit ·

Placuit vt de ordinacōe clericoꝝ nulla ep̄i munera ſuſcipiant · Sʒ ſic̄ ſcriptū ē qƀ ḡtis donante deo accipiūt gratiſ dent · non aliquo p̄cio dei gratia ⁊ impoſicō manuū venūdetur · q2 antiqua diffinitio patrū ita de ecc̄iaſticis ordinacōnibus ſtatuit dicens · anathema ſit danti et accipienti · Propterea q2 aliquāti multis ſcelerib; obruti ſancto altario idigne miniſtrātes · nō hoc teſtimonio bonoꝝ operum · ſʒ ꝓ effuſione munerū obtinent · oportet nō p gratiam munerū ſed p diligentem p̄us diſcuſſionē deinde p multoꝝ teſtimoniū clericoſ ordinare ¶ Ex hac auctoritate beati ambroſij et gregorij patʒ q̄ ſimoniaci ſicut ⁊ alij heretici a fide exorbitant · et ideo ɔūiter de illis intelligitur · quod etiam de alijs decernitur · ¶ Item opponitur q̄ ꝓphetia donū ſpūs ſancti eſt · h̄ aūt in veteri teſtamento a ſanctis ꝓphetis vēdi ɔſueuerat · vnde ſaul ad ſamuelē ꝓ vaticinio expetendo non niſi cum munere ire p̄ſūpſit · vxor etiā ieroboā ad hominē dei non niſi cū munere acceſſit · Itē xp̄s a iuda venditus auriculam ſerui ſanauit Exemplo itaq; ſaulis et vxoriſ ieroboam patet q̄ donū ſpūs ſancti emere vel vendere non ē pec̄m · Exemplo criſti liquet q̄ ſpūs ſanctus et ſi iniuſte a ſimoniacis venalis putet᷑ · virtutis tamē ſue nō obliuiſcitur nec deſinit effcm̄ ſue gratie etiā venditus p̄ſtare · ſʒ de ꝓphetia btūs ieronimus in michea competent̄ ſoluit malos tantū accepiſſe et nō bonos denūtians

Mali ꝓphete non boni ꝓphetiam vendebant · Rubrica

Iudices inquit eius in muneribus iudicabāt · ſacerdotes eius in mercede reſpondebant · et ꝓphete eius in pecunia diuinabant et ſup dominū requieſcebant dicētes · Nonne dominus eſt in nobis · non veniet ſuper vos malū · idcirco ꝓpter vos ſyon q̄ſi ager arabitur · et ieruſalē vt cuſtodia pomerij erit Nemo ambigat ieruſalē ꝓpter ſcelera que in hoc capitulo leguntur fuiſſe ſubuerſam · Et paulo poſt · poterat petrus ſimoni mago vendere quod petebat imo poterat ſimulate vendere · ſpiritus em̄ ſanctus nec vendi nec emi poteſt ſed oblatā pecuniam cum offerente damnauit · Nec moueat quēquam illud quod in p̄mo regnoꝝ libro legim⁹ ſaulē volentem ire ad ſamuelē dixiſſe puero ſuo ad eum ſe ire nō poſſe quia

i Placuit · aliquanti · ar · ꝓpter indignos hanc ꝓhibicōnem fuiſſe inſtitutam · porrigitur tamen ad omnes · ꝟ · e · q · iij · puenit ꝟ · xx ·

l ¶ Per multorum · s · di · lxvij · reliqui · in ſi · cōtra · xxiij · · q · ij · due · di · lector · contra ꝟ · xx · q · ij · oportet · ſimile · s · di · lxxv · c · iij · ſolucō · hic appellantur multi · duo vel tres vel h̄ intellige cū c̄lici ſint ignoti ·

m ¶ Opponitur ei · ſcʒ q̄ ꝓpoſitū eſt principaliter · ſcilicet q̄ vendere ſpūalia ſit pec̄m · vel q̄ ordo venditus non habʒ gratiā ſpūs ſancti ·

n ¶ Xp̄s a iuda · huius obiectionis ſolutionem ponit · ꝟ · m · § · cum ḡ primo · m · c · iudices ·

o Iudices · verba michee ꝓphete · C · quidā cū rep̄hēderentur de ſimoniaca excuſabant ſe exemplo quorūdam in veteri teſtemento · quos Iero · ponit in hoc capitulo · Primo ergo ponit verba michee ꝓphete · et exponit ea oſtendens propter huiuſmodi ſimoniacos ieruſalem fuiſſe deſtructam · ſecundo ibi poterat petrus · ponit v̄ba petri · cū oblata pecunia ſimonem condemnantis · tercio excuſat ſamuelem ƀ quarta parte ſicli a ſaule oblata · q̄rto excuſat achiā de panibus ſibi ab vxore ieroboā oblatis · quinto elyſeū de pecunia q̄ azael nuntius benedab ſibi obtulit quia non eſt veriſimile q̄ acceperit ·

o ¶ Eius · populi iudaici · Io ·

p ¶ Requieſcebāt · ille dicitur requieſcē ſuper dn̄m qui obtentu prophetie vel ſacerdotij nō viuit luxurioſe · et expone req̄eſcebant · id ē gratiam eius habebant ſecum ſecundum opinionez ſuam ·

q ¶ Non inuenient · quaſi impunitatē ſibi promittebant ·

r ¶ Mala · que minantur nobis prophete ·

s ¶ Arabitur · hoſtili aratro · i · deſolabitur et eſſe deſinet · ar · ff · quibus mo · vſufruc · amit · l · ſi vſufruc · ⁊ hoc factum eſt a romanis ·

t ¶ Pomerij · cuſtodia em̄ pomerij collēcis pomis deſeritur · et ideo h̄ dic ·

u ¶ Sed fac · i · pone · et ita ƀm ea poteſt ſupponere falſum de conſe · di · iiij · ſanctum ·

k ¶ Accipe · ſimilit̄ ipendere ē qn̄cūq; impendere · vt ꝟ · q · iij · ſaluator · et ꝟ · e · ſi quis p̄bendas · et · c · ſi quis obierit · et eſt ſimile · ff · de calūp · · l · i · § · qui autem · Eſt ergo ſimoniacus qui racōne ordinis vel beneficij · collati aliquid dat vt dixi de giezi · s · e · qui ſtudet · io ·

a ¶ Sint quinqȝ obli·argu·in delicto quantitatē rei attendi ꝫ·xiij· ·q·vi·c·vi·et·xvij·q·iiij·quicunqȝ ꝫ·xvij·q·vi·queſti ſunt·
b ¶ Qui vtinam·et hoc negatiue leges ·i· vtinam non plus accipe= ret·ſimile vtinā·xxiij·q·iiij·ſi ea·xxvi·q·v·epiſcopi· et ideo hoc for= te dicit quia ſi plus non deberet accipere nullus eſſet qui vellet ſy= moniam omittere· vel ideo forte quia quāto qs minus acciperet tan to minꝰ peccaret· ſcđm ꝙ dicitur de abigeo minus pu nitur ꝓ porco vel ꝓ oue ꝙ̄ ꝓ boue ·ff·de abigeis·l·i· ſͣn·i· vel poſſet i telligi ſecūdū illā extra de ſimo·et ſi queſtiones· ar·cō tra·xxiij·q·vlt·c· ·vi·xvij·q·iiij·q̄= cūqȝ·i·ex̄ de ſimo· ex tue·ſꝫ h̄ ɔtraria hn̄t locū qn̄ mens corrumpitur
c ¶ Ad hominē· ſcilicet achiā qui ei pdixit mortē fi= lij abie·et qui pec cata ſua exprobra ret et ſuam vltio= nem pdiceret · vt ꝫ·c·ſi quiſ inquit· dic vt·xxiij·q·vi· ·c·vi·
d ¶ In ſūptus·ad ſumptus enim et ſuſtentacōnem ac cipere licet·extra de ſimo·cum ſit·x xiij·q·v· dicat·ff· de offi·ꝓ cōſu·ſo lent·et ꝺ offi·pſi= di·plebiſcito·ꝛ ita pſbr ſi pauper eſt accipere pt ꝓ ce= lebratione miſſe· ex̄·de preben·ſig nificatū niſi ſit ꝓ prius ſacerdos·de ɔſe·di·i·ſufficit
e ¶ Eliſeus · qui miſit lignum in a qua ꝛ natauit fer rum ꝫ·ꝺ conſe·di· ·ij·reuera
f ¶ Azaelem· ſua rum rerum diſpen ſatorem·
g ¶ Bona·i ·aliq̄ ꝺ omībus bonis·i· ꝺ omni genere bo norum·ff·de reg· iur·aliud ꝗ·referē·
h ¶ Obtulit· ar· in eod̄ facto ſcđm diuerſitatē inten= cōnis alterum pec care alterū nō· vt ·xxxij·q·v·ꝓpoſi=
i ¶ Viuit h̄· to· iuracō erat in ve= teri teſtamento·x xij·q·i·et iurabūt
k ¶ Faceret· ar· ɔtra cathalanos·
l Vnqꝙ̄·i·raro ꝓ maiori eñ pte dcm̄ eſt aliter falſum eſt·vt·s·e· eos qui·
m ¶ Prophetia·

pciū nō eſt i manu mea ·ꝛ adiecit· quarta pars ſicli in manu mea eſt hāc dabo viro dei et ānunciabit no bis viā noſtrā·Nō eñ ſcriptū ē ꝙ ſamuel acceperit aut ꝙ illi obtule= rit qui potius paſcūtur a ꝓpha· ſꝫ fac eū accepiſſe·Stipes magis eſti mande ſunt tabernaculi quā mune ra ꝓphe·ſiclus enim viginti obolos habet· quarta pars ergo ſicli quin qȝ ſunt oboli·Noſtri ergo ſacerdo= tes ſi volunt vendere ꝓphetiam ꝛ co lumbam in cathederis ſuis ꝓpone= re quas dn̄s flagello ſubuertit qui qȝ tantū obolorum ſint mercede cōtē ti·qui vtinā non preciū villarum·ſed quinqȝ obolos acciperēt · Hoc ipm ſonat in tercio regnorū libro de vx ore ieroboam ad hominē dei pergē tem que non niſi decem panes ob= tulit et cruſtulam ꝛ vas mellis · h̄ magis in ſūptus ꝓphe ꝙ̄ in mune ra ꝓphetie reputanda ſunt·licet po tuerint hij qui ad ariolos ire con= ſueuerant ex mala eorum ɔſuetudie idipm exiſtimaſſe de ꝓphetis·ꝛ no= luiſſe ſanctis viris offerre qđ diui= nis offerre ɔſueuerant·Vn̄ in quar to libro regū legitur·ꝙ heliſeus ve nit damaſcū ꝛ benadab rex ſirie e= grotabat·nunciauerūtqȝ ei dicen= tes·venit vir dei huc·ait rex ad aza elem· Tolle tecum munera ꝛ vade in occurſum viri dei ꝛ ɔſule dominū p eum dicens· ſi euadere de infirmi tate hac potero· iuit ꝗ azael in oc curſum eius hn̄s ſecum munera et omīa bona damaſci onera quadra ginta camelorum· ſed non eſt creden dū accepiſſe ſicut de eodem heliſeo legitur ꝙ naaman mundatus a le= pra obtulit ei munera dicens· ob= ſecro vt accipias benedictōez a ſer uo tuo·at ille rn̄dit· viuit dn̄s āte quem ſto quia nō accipiā·Cūqȝ vi facēt penitus nō adquieuit·¶ Idē

Nunqꝙ̄ ꝺmacō in ... in eodem· bonam partem accipitur·vi= debatur ſibi quidē eſſe ꝓphe· ſꝫ q̄a pecuniam accipiebant·ꝓphetia eo= rū facta eſt diuinacō ¶ Cū ergo ſcđm ieronimū boni ꝓphe non mu= nera ꝓphetie accipiebāt ſꝫ ſtipes ta bernaculi· mali aūt qui accipiebāt

hoc eſt impoſſibile ꝙ diuinacō ſit ꝓphetia· expone ergo ſic facta ē di= uinacō·i·ꝺmacō eorum que eredebatur eſſe ꝓphetia declarata ē nō eſ= ſe ꝓphetia·
Oſom ergo· et ita docȝ nos magiſter reſiſtē·ar·a ſiſi·xxvij·q·i·nuptiarum· ff·de ɔdi·inde·ſi reꝰ·xxxij·q·vij·apſtiſ· pterea rn̄deri pt p id qđ notaui·s·e·eos·
o ¶ Item obicitur· in defenſionē ſimoniacorum vſqȝ ad·ꝗ·ſed nichil et ibi ſtatim incipit impugnare eos·
p ¶ Supplantacō nem·tn̄ factam do mini inſtinctu·vij· ·q·i·ꝙ̄ piculoſum
q Principatus· extorſit·ſili= tudo exempli ipſa habetur · et ratio exempli nonnulla ſiquidem in cano= nibus operantur· multa enim repro bantur ne ſint per nicioſa exemplo q̄ poſſent tolerari ꝫ· ·xi·q·iij·precipue ·s·di·l·de hijs ve ro nobis·s·di·lxx xij· plurimos· s· di·xcvi·bn̄· ar·x= xi·q·ij·ſi quis iam ·ar·xxvij· q·i·nec aliq̄· ar· xxvij·q· ·ij · inſtitutū eſt·
r ¶ Non offende= rit·ſic· xiiij·q · v· neqȝ·
s ¶ Difficile· i · nunqꝙ̄ ꝫ·e·ſi qs ne= qȝ·qn̄qȝ ꝓ vix ſu mitur·di·xlvij·q̄n tumlibet·
t ¶ Bono· ſic·xii ij·q·v·neqȝ· ar·ɔ tra· ex̄ qui ſi· ſint le·tanta·ꝛ de ma trimonio contra= cto poſt votum de futuro·
u ¶ Principio · ar·iniciū ſpectādū et quantum vale at bona fides ab in itio collige ex hijſ ·ar·iij· q·x· pla= cuit·xx·q·iij·pro poſitum·lxi·di·mi ramur· xcij·di· ſi quis epus·extra ꝺ elec·auditiſ·extra de cen·pueniit· ff· de rei ven·ſi in rē· et·ff·de publiē·de precio· ff· de hijs qui notantur iſa· quid igitur· et de orig·iur·l·i·ar·ɔ tra·ff·de le·ñ om nium ꝫ· xvi· q·iij· ·ꝗ·pt·s·di·xvij·c· regula ꝫ·xiij· q· vi·neqȝ·ꝫ·xvi·q·i· ·c·vi·ꝛ·q·iij·ſi ſa cerdotes·extra de iure patrona·cura paſtoralis· ſi quis ſemper habet ma lā fidē nūquid ha bebit exitum bo= num ſecus in cōtra rijs·b·

ꝓphetia que dei erat donum in diui nacōnē que diabolica ē cōuerteba tur·quid aliud colligitur niſi qꝛ ſy moniacis qđ ſupius dcm̄ eſt nulla ſpūalis gratia cooperatur·Cū eñ in ſacramentis neqȝ qui plantat ne qȝ qui rigat ſit aliquid ſꝫ qui incre mentum dat deus·quiſ operatur in eis ſi dn̄s qui incrementū dat in eiſ non lucet ſed eſt ocioſus·¶ Item qđ dicitur de xp̄o ꝙ ſicut xp̄s ven= ditus reſtituit auriculam malco ꝛ fecit miracula·ſic ꝛ ſpūs ſanctꝰ poſ ſit vendi et in ip̄a vendicōne grām ſuam opari·nō valet h̄ ſimilitudo· non eñ h̄ opatur ſpūs ſanctus ſpi= ritualiter in pfidis mercimonijs a uaricie qđ xp̄us geſſit corporaliter certi miſterij cauſa ad exemplū pa tiētie·Si eñ oiphaꝛia ē ſimilitudo cum credatur poſſe vendi vt xp̄us· credatur etiā et ſpūs ſanctus poſſe crucifigi·qđ impoſſibile eſt·Poteſt etiā intelligi vt a ſilitudine nō re= cedamus·ꝙ ſicut xp̄us vēditus nō venditori vel ementi· ſed eis qui ne ſcientes aderāt dona ſue grē con= tulit ꝓ quibus etiā in cruce ſuppli cauit·ſic ꝛ ſpūs ſcūs nō vendēti vł ementi·ſed hijs qui de manibus e= orum ignorātia ducti ſacra dn̄ica ac cipiūt ſue gratie effcm̄ largiri pro bat· ¶ Itē obicit ꝙ ꝛ ſi malū ſit eccleſiaſtica emere tn̄ ſepe ſiniſtra principia ad felices puenīāt exitꝰ vt iacob p ſupplantacōez pueīt ad bn̄dictōnem· vt ſeges que leproſa manu ſeritur munda tn̄ metit· vt ex adulterino ɔcubitu pulcra ſobo les naſcitur·ſic et pecunia que per ſimoniā acquiritur felicē habꝫ exi tū·cū pauperibꝰ ꝓfutura erogat ¶ Sꝫ nichil horum ſimōiacis pꝛocia tur ¶ Ait eñ leo ad mauroſ epos
q̄ malo inchoātur pn̄· nō bono pa= gūt exitu

Principatus quē aut ſedicō extorſit aut ambi tus occupauit etiā ſi moribus atqȝ actibꝰ non offenderit·ipiꝰ tn̄ inicij ſui ē pnicōſus exēplo· ꝛ difficile eſt vt bono pagantur exitu que malo ſūt inchoata principio ¶ Itē ġġ· antioceno epo
Nō ſupedificat bonū opꝰ vbi xp̄s fundamētū nō ē·

C Vm paulus·fundamētū· ar· ↄtra debile principiū melior fortu
na ſequetur·ar·non baptizatū non ſuſcipe ordīe ·xxiij·q·i·vbi
ſana.ʒ.liiij·di·ſi quis pſ·ʒ.e·ſi q̄s p ignorantiā·et ʒ.e·ſi quis ↄfugerit
extra de pſbro non bapti·veniens·et·c·ſi quis·

N On eſt putanda·C· in pma pte pbatur triplici auctoritate q
de illicite acquiſitis nō eſt elimoſina facienda·Prima auctoritas ē illa
hoſtie impiorū ꝛc·
Secunda· honora·
deū·tercia·qui of
fert ſacri ꝛc·In ſe
cunda pte dicitur
q ſi aliqs ad ho
norem debet acce
dere pri9 vires ſu
as cōſideret ·et eč
ſi ſe ſufficientē vi
deat cum timore
accedat·alias nul
lo mō accedat·

¶ Ex illicitis re
bus·h dicit q de
male acquiſitis n
debet fieri elimoſi
na quod verū eſt
cū dominiū non ē
tranſlatū vel ſi ē
eius repeticō ↄpe
tit·vt dixi in ſum·
·xiiij·q·v· ſed vbi
non cōpetit repe
ticō bn̄· vnd ꝛ me
retrix pt facē eli
moſinā ꝫ nō latro
ar·ff· de con di·ob
turpē cām· idē·§·
quoc·ſed quid ſi d
pecunia ſimonia
ca fundata eſt ec
cleſia·dico q non
demollietur·xiiij·
·q·vi· operimus·
·xij·q·ij·aurū· Sꝫ
quid de iure pa
tro· dic q illud d
tur eccleſie cui eſt
facta ignomia ext
de ſimo·de h aūt·
in aut·d ſanc·ep·
·§· p omībꝫ·ff·de
calūp· gn̄aliter·§·
illud· Itē quid ſi
ex pecunia ſimoni
aca quis emit vi
neā nūquid de fru
ctu faciet elimoſi
nā· Rn·non·q̄a eo
dē iure ceſetur cū
pecunia·tamē fru
ctus in locum pe
cūie ſuccedūt·ar·
ex de vſur· cū tu·
i ſi·ff·de legi·l·ij·
impator·§·vl·ꝛ·l·
ſequenti·s·xcuij·
di·c·ij·ar·ↄ·ff·d
fur·l·q̄·vas §·ul·

¶ Ex rapina· ꝫ
oppomitur· fac ti
bi amicos de mā
mona iniquitatis·
ſic expomt·id ē de
diuicijs ſollicitudi
nibꝫ ꝛ laboribꝫ ac
quiſitis· vel quibꝫ abſtuliſti ſua reſtituas·vel eoꝝ parentibꝫ· vel il
lis mortuis ſacerdotibꝫ offeras· et iſti omēs facti tibi amici orabūt p
te ad dn̄m·licet dictū ſit· que in malū acquiſiuiſti in bonum expende·
non tn̄ id tibi patrocinabitur· h·male acquirere ꝓpter elimoſinam·
et id in bonū expendere nichil aliud eſt q filiū in ↄſpectu pr̄is macta
re·xiiij·q·v·immolas· Aliter aūt acquiſitū vt amore filioꝝ et in bo
nū expēſum·tamen id tibi patrocinabitur ad pmium·h·

¶ Vires·ſumite materiā vr̄is qui ſcribitis equā·viribꝫ ꝛc·ar·ff·
de excuſa·tu·pauptas·idem dicit lex in mulione·ff·ad·l· acquili·itē
iuris·§·i·et·l·qua actione·in·§·ij· indignū pfatū ſtati q male ſit
¶ Exiſtimat·h pſumitur ↄtra electus·ar·a ↄtrario ſenſu·lxi·di
miramur·v·nec putandus eſt honor ꝛc·

C Vm paulus dicat fūdamētū
aliud nemo pt ponē pter id
qd poſitū eſt qd eſt xp̄us iheſus·cō
ſequenter pbatur q2 vbi xp̄us nō
eſt fundamētū nullū boni opis ſu
peredificiū ē· ¶ Itē ſiagrio epo

Nō pt fieri elimoſina d pecūia ſimo
miace acq̄ſita

N On eſt putan
da elimoſina ſi pauperibꝫ diſ
penſetur qd ex illicitis rebuſ acqui
ritur· quia qui hac intencōne ma
le accipit vt bene diſpenſet grauat
potius q iuuetur· Vnde etiam cer
tū ē quia et ſi monaſteria vel zeno
dochia vel aliquid aliud ex pecunia
q̄ p ſacris ordinibꝫ datur cōſtruā
tur nō pficit mercedi· Ne ergo ſb
obtentu elimoſine cū pcc̄o aliquid
ſtudeamus accipe phibet ſcriptu
ra dicēs·hoſtie impioꝝ abhomiabi
les ſūt que offerūtur ex ſcelē· Quic
quid enim in dei ſacrificō ex ſcelere
offertur omnipotentis dei non pla
cat iracūdiam ſed irritat· Hic rur
ſus ſcriptū eſt·honora dn̄m de tuis
iuſtis laborib9· Qui ergo male tol
lit vt quaſi bn̄ pbeat·ↄſtat ſine du
bio q2 dn̄m nō honorat ·Hinc ꝙ p
ſalomonem dicitur·qui offert ſacri
ficiū d ſba paupis idem ē ac ſi victi
met filiū in ↄſpectu patris ·Quan
tus aūt ſit dolor pr̄is ppendam9 ſi i
eius ↄſpectu fili9 victimetur· ꝛ hic
facile ↄgnoſcitur quātus apud de
um dolor exaſperatur qn̄ ei ſacrifi
ciū ex rapina tribuit· Nimis ergo
declinādū ē ſub obtentu elimoſine
pcc̄a ſimoniace hereſeos ppetrare·
nam aliud ē ꝓpter pcc̄a elimoſinas
facere ꝛ aliud ꝓpter elimoſinaſ pec
cata ppetrare·ꝛ poſt pauca· Quiſ
q̄s igit ſacerdotiū nō ad elacōnis
pōpā ſed ad vtilitatē adipiſci deſide
rat·pus vires ſuas cū eo qd ē ſubi
turuſ onere metiatur·vt ſi ē impar
abſtineat ꝛ ad id cū metu etiā cui
exiſtimat ſe ſufficē accedat ¶ Idē
theodorico ꝛ theoberto regib9 frā
corum

Paſtor ſimōiac9 nullā oui
b9 pbet medelā

F Ertur ſimo
niaca hereſis q̄ pma ↄtra dei
ecc̄iam diabolica ſupplantacōe ſb
repſit· ꝛ in ipo ortu ſuo zelo aplice
vltionis pcuſſa atqꝫ dānata eſt· in
regni vr̄i finibus dn̄ari cū in ſacer
dotib9 fides ſit eligēda cū vita Si
enim vita deeſt fides meritum non
habet·beato iacobo atteſtante qui
ait· Fides ſine opibus mortua ē· q̄
enim opera eſſe valeant ſacerdotiſ·
qui honores tanti ſacramenti con
uincitur obtinere p pmium· Et p9
pauca· Hinc igit non ſolum in or
dinatoris ꝛ ordiati aiaꝫ letale vul
nuſ infligitur· verū etiā excellentie
veſtre regimē epōrum vroꝝ culpa
quorum magis interceſſionib9 iu
uari debuerat pgrauatur · Si em̄
is dign9 ſacerdocō creditur cui nō
accuſacōiſ mēita ſed pmioꝝ copia
ſuffragatur·reſtat vt nichil ſibi in
ecc̄iaſticis honorib9 grauitas nichil
ſibi defendat induſtria ·ſed totum
auri pfanus amor obtineat·et dū
vicia honor remunerat in locū vl
toris is fortaſſe q̄ fuerat vlciſcen
d9 adducit· atqꝫ hic ſacerdotes nō
pficere ſꝫ perire potius iudicātur·
vulnerato nanqꝫ paſtore q̄s curā
dis ouibus adhibet medicinā· aut
quō pplm oracōnis clipeo tueatur
qui iaculis hoſtiū ſeſe feriendū ex
ponit· aut qualem fructū de ſe pdu
cturus eſt·cuius graui peſte radix
infecta eſt· Maior enim metuēda
ē iocis illis calamitas vbi tales in
terceſſores ad locum regiminis ad
ducūtur qui dei in ſe magis iracū
diā puocant q p ſemetipſos pla
care debuerāt· ¶ Cū g ſcdm leo
nem ſimonia nō bono pagatur ex
itu· ſm gg ·nullū boni opis ſeq̄tur

F Ertur ſimo
niaca· notat
greg· primo d ne
gligentia reges
iſtos frantie eo q
damnat ſimonia·
in regno eoꝝ· Se
cundo dicit q ipo
rū platoꝝ culpa
in eoꝝ regno re
torquatur· Tercō
dicit timendū eſſe
de eis qui taleſ ha
bent apud deū in
terceſſoreſ qui ad
ſe puocāt irā dei
q placare debent·

¶ Ortu·quo ad
nouū teſtamentū
ꝛ intellige poſt re
ſurrectionē · et ſic
non eſt ↄtra·de ↄ·
di·ij·prima·

¶ Fides· pfeſſi
onis·ſcꝫ·

¶ Opibus·exte
rioribus·

¶ Mortua eſt·ſi
tēpus dat vel lo
cus·d pe·di·iij·c·
vltimo·

¶ Excellentie·
ecce q cremē ali
cuius nocet inno
cēti·ar·di·lxi· mi
ramur·v·nam to
tius·ar·ↄtra.ʒ·e·
·q·dn̄s·ↄtra·ar.ʒ·
·e·q·iiij·c·i·ar·ↄ
tra·lxxxi·di·ſi q̄ p
ſbiteri·ar·di·xxx
viij·§·ue itaqꝫ·ar·
d ↄ·di·i· in ſancta
·ar·xxiiij·q·i·non
turbat· ar·vi·q·
·i ·ex merito·ar·
di·xlviij·§·i·ar·
·ij·q·vij· c·ſicut·
·ij·ar.ʒ·e· q·multi
ꝛ eſt ar· q res int
alios acta alios p
iudicet.ʒ·d pe·di·
·vi· c·i· ff· de re·
iudi·ſepe· Iohan·
h breuiter tene q
res inter alios ac
ta alijs non nocet
generalit ·nec cri
men alterius alij
nocet·in caſib9 ta
mē ſpecialibus fal
lit qui in iure ex
preſſi inueniūtur·
extra de re· iudi·
quis·et· vi·q·i·§·
verū·ar·xv·q·iij·
·§·cū autem·

¶ Suffragatur ·nam dicit lex qualiter quiſqꝫ meretur non quātum
dare ſufficiat eſtimetur C·de epi·et cle·ſi quenq̄·ſed queritur quare
papa ſcribit regi cū nō habeat ptātem ſup hijs·xi· q·i·ſacerdotibꝫ·
ideo q2 rex particeps erat · vel q2 erāt incorrigibiles·vt.ʒ·e·q·vlc·
·vl·xvij·di·nec licuit·extra de iudi·cum non ab homine·

¶ Vltoris·i·prelati·qui vicia alioꝝ debet vlciſci·

a ¶ Ulciſcendus.i. ꝓpter peccā puniendus =plicauit. et ita etiam ex
b ¶ Prouocant. in ſe nō in illos ꝓ quibꝫ ſup= audi.iij.q.vij.i qui
SIcut eunuchus. putiphar q̄ pmo habuit vxorē bus. Jo.
filiā pharaonis cū poſtea fuit ordinatus ſacerdos eliopolis fuit
exſectus. vel vt quidā dicunt dn̄s ſiccauit gēitalia eius quia ad tur
pes vſus emerat Joſeph. b ¶ Semē.boni opis.

c ¶ Ignis.miſſus a ieremia ī puteo qui tn̄ poſt nunq̄ fuit inuentus. ſed aqua pinguis la= pidi ſuppoſita il= lum cōburebat. d' iſto igne. habes d' pe.di.iij.inter hec hircum. et puteꝰ erat in valle ioſa= phat. vbi rex per ſarū fecit fieri tē= plū et appellatū ē a ieremia neptu= ra qđ interpreta= tur purificacō.
f ¶ Non lucē.s. di.lxxxi. ſi q̄. ar. oꝫ di.xxviij.c.vl. ↄtra.ꝭ.e.dominus
g ¶ Anthioco.i= ſte anthiocus gre cus fuit et multū iudeos oppreſſit. et vēdidit ſacerdo tiū tēpli.⁊ ē h' ar. q' in ve.te.ſimōia erat ordinē emere
h ¶ Sꝫ obicit'.in defenſione ſimoni acoꝝ ꝓbando q' hn̄t effectū ſacra ab eis collata. S I iuſtus. ab iſto.c. vſqꝫ ad il= lud.ſ. etiā corde. oſtēdit magiſter q' ſacra heretico= rum vera ſūt ⁊ ve re ab eis conferū/ tur ſi in forma ec= cleſie ↄferant'.nō tn̄ quo ad virtutē cū diſtinctione tn̄ q2 ſacra nccītatis ſi in nccītate quis ſumat ab heretico vel etiā ſi ignoran ter ſumit virtutē et veritatē quidē accipit ſacri.ſi ve ro nō nccītate vel ſcien' accipit. ve= ritatē quidē acci= pit ſacri n̄ ↄtutē. ſi tn̄ ficte accipit. et poſt agat peni tentiā habebit v= trumqꝫ. d' ↄſe.di. .iiij. tunc valere. et.ꝭ..§.ſed notan= dū. In ſacro vero dignitatis in ordine diſtigue ſm̄ illam diſtinctōez que ha bet'.ix.q.i. ordia

edificiū.nec eſt putanda elimoſina que ex p̄cio ſimonie erogatur pau peribꝫ. vulnerato paſtore medicia non adhibeatur curandis ouibus. de infecta radice fructus non pro= ducitur. maioꝛ etiā calamitas ī fu turo metuitur. de tam ſiniſtro prin cipio q̄s felix exitus ſperat' ¶ Hic etiā auguſtinꝰ ait Simoniacoꝝ ſacramenta effectu gratie carent.

SIcut eunuchꝰ fuit q̄ ioſeph ↄpauit ita qui grām merca= tur viuū ſemē nō habet ſiccis ge= nitalibus. ſic qꝫ ignis ſacrificij qui p ſeptuaginta ānos babilonice ca ptiuitatis ſub aq̄ vixerat. extinctꝰ eſt anthioco iaſoni vendente ſacer dotiū. quod ſignificauit ignē ſpūs ſancti nō lucere ī ſimoniacis ſacr̄is. ¶ Quid in hijs ſilitudibꝫ btūs au gu. notare voluit. niſi q2 ſacra ſimo niacoꝝ ſic̄ et ceteroꝝ hereticoꝝ li cꝫ ſint vera quantū ad formā. in a= nia tn̄ ⁊ falſa ſūt q̄ntum ad effcm̄. cū nō poſſint in cordibus hoim gi= gnere vel accendere celeſtē grām. ¶ Sꝫ obicitur illud auguſti. ↄtra hereticos Siue bonus ſiue malus ſit miniſter. per vtrūqꝫ effectꝰ grē offertur

SI fuerit iuſtus mi niſter ↄputo eū cū paulo qui gloriam ſuā nō querit dicens. ego plantaui appollo rigauit. deus aūt incrementū dedit. Qui vero ſuper= bus fuerit miniſter cū zabulo ↄpu tatur. ſed nō ↄtaminatur donū xp̄i q2 p illū purus fluuius trāſit et ve nit ad fertilem terrā. Scio q2 la= pis ex aqua fructū ferre nō p̄t.⁊ ſi p lapideos cānales trāſit aqua ad areolas. in cānali lapideo nichil ge neratur. ſed ortus plurimū fructū affert. Spūalis em̄ virtus ſacr̄i vt lux pura ab illuminādis excipitur. ſed p immundos tranſiens non com quinatur ¶ Item ad vincentiū do

cōnes et in ſumma ibi poſita. in ſacramēto eucariſtie dicimꝰ q' de ma nu hētici ſumendū nō eſt.xxiiij.q.i.c. vl. ſi tamen accipitur verū eſt corpus ſi in forma eccleſie ē ↄfectū. licet quidā dicūt q' ipi non con= ſiciūt.xxiiij.q.i.ſciſma. k ¶ Plātaui.p̄dicādo. l ¶ Rigauit. baptizā
m ¶ Tranſit.ꝭ.e.ſic ꝓphis.ↄtra.So. h' de ſacr̄is nccītatis q̄ ſemp do.
habent effectū niſi culpa ſuſcipiētis impediat. et ibi de ſacro digni=

tatis. vel hic de ordinatis ab hijs quos eccīa tolerat. vel dic q' ſūt pol
Aluta quantum ad illos. vt.xlix.di.c.vl.xv.q.vl.c.ſi.
Ex catholica. in h' et duobus.c. ſequētibꝫ videt' q' vera ſunt ſa=
cramēta hereticoꝝ que in forma eccīe celebrantur.
o ¶ Oīa.i.oim ſacr̄oꝝ veritas ⁊ forma =licā ſꝫ expone.i.ex̄ formā
p ¶ Habebātur.ar.ↄtra.ꝭ.e.extra catho= catholice eccīe.s.e.§.q' in
hijs. vel dic vt ibi

SIc aūt.deus d2 adeſſe ta= libus ſacramētis ut veritas ſubſiſtat et vt virtus p̄ſtet' ei q̄ accip̄ ignorā ter.s.c. ſi fuerit.
r ¶ verbis.⁊ ita verba neceſſaria ſūt.ar.ꝭ.e d'trahe.
SAcramenta. que non mu= taſtis.i.n̄ ex̄ formā eccīe tradidiſtis.
t ¶ Iniuriaꝫ.ar. q' ꝓpter alterū n̄ d3 alteri iniuria ſi eri.de ↄ.di.iiij.o= ſtenditur. Jo.
SIcut ficti.ſꝫ nunquid dā dum ē bap̄ma ei q̄ ficte accedit. dic ſic ſed poſt cōpel= lendus eſt fidē ob ſeruāe.ar. xlv.di. d' iudeis. vtrū aūt baptizet' ignorās vel inuitꝰ vel dor miens. hēs ex̄t de bap. et eius effec. .c.maiores.§. Itē queritur.
u ¶ Non emenda mus.ꝭ.de ↄ.di.iiij. oſtendit'.et.c.ſo= let queri.ꝭ.e.q.e. ſi quis inq̄t.ↄt ꝭ. .e.q.e.ſic̄ vrgeri. ſꝫ hic de fictiōe ac cipiētis que nō im pedit ibi de fictio ne dantis que im/ pedit vel qn̄ nō in forma eccīe.xxxij. di.§.verum.
NEqꝫ. malo. .ſ.tolerato ī nccītate.⁊ ſic non ē ↄtra.s.di.xxxij. nullꝰ.⁊.c.p̄ter h'.
NOnne. vult ꝓbare aug. in h'.c. q' apud he reticos ſunt vera ſacra. et q2 erāt a pud iudeos q̄ pe= iores erāt ſodomi tis. Itē ⁊ alia racō ne. q2 ſi gentiles a liq̄d boni habue= runt h' ſancti viri nō reprobauerūt. q' autem apud iu deos eſſēt vera ſa cramēta ꝓbat ex

Anaſtitam. ¶ De eodem
Ex catholica eccīa ſūt oīa ſa cramenta dn̄ica q̄ ſic habetis et da tis ſicut habebātur et dabātur pri uſq̄ inde exiretis ¶ Item ad dōa tiſtas. ¶ De eodem

SIc aūt deus adeſt ſacramen= tis et verbis ſuis p quoſcūqꝫ admi niſtrentur quorū et ſacr̄a ⁊ verba recta ſunt ſicut mali homines qui= bus nichil ꝓſunt vbiqꝫ puerſi ſunt id ē intus et foris. Itē nec foris ḡ nec intus quiſq̄ qui ex parte dya= boli ē p̄t in ſe vel in quoq̄ maclare ſacr̄m qđ xp̄i eſt ¶ Itē ad emeri tū Sacr̄a q̄ nō mutant' catholicis et hereticis cōmunia approbantur

SAcramenta que nō mutaſtis ſicut habetis approbant' a no bis. ne forte cū vr̄aꝫ prauitatē coꝛ rigere volumus illis miſterijs que in veſtra prauitate deprauata non ſunt ſacrilegam faciamus iniuriā. Neqꝫ ſaul deprauauerat vnctionē quā accepat. cui vnctōi dauid piꝰ ſepe exhibuit tm̄ honorē ¶ Item ad donatiſtas. De eodem.

SIcut ficti veracit' et nō ficte recipiūt neqꝫ eoꝝ bap̄ma ꝛ̄pꝛoba= tur. ſic et illa que ſciſmatici et here tici nō aliter habent nec alit' agūt q̄ vera eccīa dū ad nos veniūt non emendamus ſꝫ potius approbamꝰ. ¶ Idē ↄtra petilianū Nō effugian tur ſacr̄a a quocūqꝫ miniſtrantur.

NEqꝫ in homie bono aliquis dei ſacr̄a fugiat neqꝫ in homine malo. ¶ Idem in libro de bap̄mo. Hoim malicia ſacr̄a nō ꝓfanātur.

NOnne ſodomite et ethnici e= rant id eſt gētiles peiores er go iudei quibus dn̄s dicit tolerabi lius erit ſodomis in die iudicij quā vobis. et quibꝫ ꝓpha dixit. iuſtifica ſtis ſodomam id ē ↄpacōne vr̄i iu= ſta facta ē. Nunquid tn̄ ideo ſacr̄a

emplo dn̄i et zacharie. zacharias tn̄ fuit bonus. vnde racōne perſone nulla eſt ꝓbacō. ſed iſte eodē modo ſacrificabat quo et alij iudei.
z ¶ Peiores.ꝭ.xxiiij.q.i.nō afferamus. q2 illi tm̄ naturalem legē ſunt trāgreſſi. iudei etiā ſcp̄turā. illi p̄dicatores nō habuerūt. ipi etiā xp̄m. apud illos nulla miracl'a fcā ſūt. apud iſtos mlt'a fcā ſūt.⁊ p̄terea iſti xp̄m crucifixerunt. de pe.di.i.periculoſe. a ¶ Iuſta.i.iuſta videtur.

id ē minus mala·ar·viij·q·i·verior· vnde dic iuſtificaſtis compacōne
melioris vite·non prāte iudicij· ⁊lis ſacrificans ꝯ·e·dn̄s declarauit
a ¶ Talia·i·tale ſacrificiū ē qua⸗ ·v·Item nos dicimus·
b ¶ Dn̄s·ſ·vt circūciſionē qn̄ cū hoſtijs in templo fuit pſentat⁹·de ↄ·
di·iiij·ꝓprie·v·ſi· c ¶ Et ad ea·ecce p bonos oñdit ſacrificiū fuiſſe
inter iudeos d ¶ Rectū·ar·ꝓpter pſone deteſtacōez nō reprobari di
cta illius ·s·xxxv
ij·di·ſi quid·et·c·
turbat ꝯ·xxiij·q·
·iiij·quid ḡ·ꝯ·e·q·
·i·dn̄s declarauit·
·s·xix·di·ſcdm ꝯ·
·xxvi·q·ij·ſi de a/
rea·cōtra·ix·di·ſi
ad ſacraſ·ↄtra·di·
·xvi·canones·
M Vlte·opati⸗
ones·i·mul⸗
ta ſūt dona·q̄ ſpi⸗
ritus ſanct⁹ opera
tur·xxx·q·i·pueit
f ¶ Quodaz·i·in
epl̄a·i·ad corinthe⸗
os·h·l·
g ¶ In ſaul·et in
cayphā·expedit
vt vnus moriat᷑·
⁊c̄·ꝯ·e·q·ꝓphauit
h ¶ Bom·i·p gra
tiam inhabitantē
ꝯ·xxiiij·q·iij·de il
lis qui·
R Emiſſionem·
auari non dant ·i·
indigni ſunt dare
de cō·di·iiij·quo⸗
modo ·vel intelli⸗
ge de p̄ciſis q᷑ nō
dant in veritate
niſi ſacramētum ⁊
in nccitate et eius
etiam virtutem·
k ¶ Auari·i·idola
tre·xxviij·q·i·ido
latria·
l ¶ Per orōnē·q᷑
facilius precib⁹ iu
ſtoꝝ qui ſūt i ec
cleſia optietur re
miſſio·vt·xxiij·q·
·iiij·optineri ·vel
q᷑ p vinculum ca⸗
ritatis eccīe dimit
tuntur pccā·vt·ꝯ·
de cōſe·di·iiij·ec⸗
cleſie caritas·
m ¶ Foris·ſi intel
ligas·c·de tolera
tis·dic foris ·id ē
ex ecciam que con
plectit᷑ tātū gra/
na·ſed ſi de p̄ciſis
dic foris ·i·extra
eccleſiā militantē
q̄ cōplectitur ḡna
cū paleis·vij·q·i·
·§·cum vero·
n ¶ Apte·cū xp̄i
an⁹ ſit impugnāſ
eccleſiā manifeſte
ſiue pturbat eccle
ſiam occulte ·xxx
ij·q·iiij·recurrat·
verſus finem· o ¶ Si ergo reſpicit illud·c·ſi iuſtus·
p ¶ Non inania·verū eſt h̄ in ſacr̄o nccitatis·xxiiij·q·i·ſi quē forte
q ¶ Notandū·ſ·ↄtra ſimoniacos·rn̄det em̄ p diſtictionē ſequentē ſue
concluſioni·ſacr̄m male acceptū dupliciter caret ſuo effectu ·aut q̄a
in eo preſtito nō percipitur gratia ſed arguitur malicia recipientis·
et hoc omnibus ſacris eſt ↄue·vel quia negatur execucō· qd̄ ſpēale ē

diuina que apud iudeos erant ta⸗
lia erant quales ⁊ ipi erant que do
minus q̄z ipe ſuſcepit et ad ea cele
branda leproſos quos mundaue⸗
rat miſit et ea zacharie miniſtrāti
aſtitit angelus eūq̄z in tēplo ſacri⸗
ficantē exauditū eſſe nūciauit· hec
eadē ſacr̄a ⁊ in bonis hominib⁹ illi
us tpis erāt et in malis peiorib⁹ q̄
ſint ethnici·qn̄quidē in malicia ſo⸗
domitis ſūt plati·erāt tn̄ illa ſacr̄a
in vtriſq̄z integra et d̄ina·Nā et ipi
gētiles ſi quid diuinū ⁊ rectū in do
ctrinis ſuis habere potuerūt nō im
pbauerunt ſci nr̄i·q̄uis illi p ſuas
ſupſticōes ⁊ idolatriā ⁊ ſupbiā ce⸗
teroſq̄z pditos mores deteſtādi eſ⸗
ſēt ⁊ niſi corrigerētur d̄ino iudicō
puniēdi·¶ Idē Sacramēta mali
habere pn̄t·licet ꝟtutem ſpūs hr̄e
non pn̄t
M Vlte aūt opacō⸗
nes ſūt ſpūs ſancti quas idez
apl̄s cū quodā loco ↄmemoraſſet
ita ↄcluſit·Omīa aūt h̄ opat̄ vnus
atq̄z idē ſpūs diuidens ꝓpria vnicu
iq̄z put vult·Cum ergo aliud ſit ſa
cramentum qd̄ hr̄e etiā ſimon ma⸗
gus potuit·aliud ꝓphetia que i mal
homib⁹ etiā fieri ſolet·vt in ſaul·a⸗
liud opacō eiuſdē ſpūs quā niſi bo
ni habē nō pn̄t id ē caritas Quod
libet horum heretici ⁊ ſciſmatici ac
cipiūt·caritas q̄ opit multitudinē
pccoꝝ ꝓpriū donū ē catholice vni⸗
tatis ⁊ pacis nec ḡ eius donū in oi
bus ē q᷑ nec oēs ſunt eius·¶ Idē
Licet ſacr̄a mali miſtrent·remiſſio
nē tamē pccoꝝ non preſtāt·
R Emiſſionem peccatoꝝ auari
nō dant q̄ p oracōem p colūbe ge⸗
mitū datur quicūq̄z baptizet·ſi tn̄
ad eius pacē illi ptinēt quib⁹ dat᷑·
nō enim raptorib⁹ et feneratorib⁹
dicit dn̄s·ſi cui dimiſeritis pccā di
mittūtur illi·ſi cui tenueritis tene⸗
bunt᷑·Foris quidē nec ligari aliq̄s
p̄t nec ſolui vbi nō ſit qui aliū liga

re poſſit aut ſoluere·ſ3 ſoluitur qui
cū columba fecerit pacē ⁊ ligatur
qui cū colūba nō habet pacē·ſiue
apte foris ſit ſiue intus eſſe videa⸗
tur·¶ Cū ergo ſacr̄a i modū lucis
ab immūdis coinquinari nō pn̄t ſi
in morē puri fluuij p lapideos can
nales ad fertiles areolas pueniūt
patet q̄ ſimoniaci ſacr̄m vnctōnis
ſiquidē inutiliter ⁊ pnicōſe habent·
Alijs aūt vtiliter et ſalubriter ean
dē vnctionē adminiſtrāt·Sic ergo
ſūt vera ſacr̄a hereticoꝝ quātū ad
formā ita ſunt vera ⁊ nō inania q̄n
tū ad effcm̄ ¶ S3 notādū eſt q̄ ſa
cramētoꝝ·alia ſūt dignitatis alia
nccitatis·Quia em̄ nccitas nō ha⸗
bet legem ſed ipa ſibi facit legem·
Illa ſacr̄a que ſaluti ſūt nccr̄ia q̄a
iterari non pn̄t cū ſint vera auferri
vel amitti nō debēt·ſ3 cū pn̄ia rata
eſſe pmittūtur Illa vero ſacr̄a que
ſūt dig̃tatis niſi digne fuerit admi
ſtrata ita ut digni digne a dignis
puehantur dignitatis eſſe deſinūt
non vt minuatur veritas ſacri ſ3 vt
ceſſet officiū adminiſtrādi vel loco
vel tpe vel pmocōe·¶ Loco vt ait
leo De hijs qui a pſeudo epiſcopis
ordināt
S I qui a pſeudo epis
ordiati fuerit in hijs eccījs q̄
ad ꝓprios epos ptinebāt et ordia
tio et ↄſenſu et iudicō pſidētiū fcā
eſt p̄t rata haberi talis ordinatio·
ita vt in ipis eccījs pſeuerēt aliter
vana habenda eſt talis ordinatio·
q᷑ nec loco fundata ē nec auctate
mutata ē· ¶ Ecce aliquis a pſeu⸗
do epis ordinatus ſi locū ſui ordia⸗
cōis mutauerit vana ē·et ſine ad⸗
miniſtratione erit talis ordinatio·
¶ Tēpore·vt ait innocēti⁹ de or
diatis a bonoſo q̄ p nccitate ↄce
dūtur eadē ceſſante ceſſabūt
Q Vod p nccitate tēporis ſta/
tutum eſt ceſſāte neceſſitate d3 ceſ
ſare pariter qd̄ vrgebat q᷑ aliud

in ſacr̄is dignitatis· ⁊tatis ſūt quinq̄z ſacr̄a·baptiſmus confirma⸗
r ¶ Neceſſitatis·nccī⸗ tio·pn̄ia·vltima vnctio·corp⁹ xp̄i·circa ba
ptiſmū tn̄ h̄ ē ſpēale q̄ in ſumma neceſſitate accipi p̄t a quocūq̄z·et
circa penitentiā nā ↄfiteri poſſum cuicūq̄z in nccitate·de pe·di·i·quē
penitet·circa alia ſacr̄a neceſſitatis vel circa iſta duo cū non inſtat ne
ceſſitas h̄ eſt attēdendū q̄ cū peccat quis accipiendo acta penitentia
rata intelligunt᷑ q̄
ad effcm̄ In ſacra
mētis vero dig̃ta
tis h̄ eſt d̄ iure q̄
nō habeat execu⸗
cōem ec ſi penite⸗
at n̄ cū eo diſpēſe
tur· et ſacr̄a dig⸗
nitatis ſūt ordo·q̄
ideo d᷑ in plurali·
q᷑ plures ſunt or⸗
dinis ſpēs·et dicū
tur dig̃tatis·quia
a digniorib⁹·id ē
epis ↄferunt᷑·vel
q᷑ nō niſi dig·aſ⸗
ſumendi ſunt vide
tur etiā q̄ baptiſ⸗
mus non ſit nccita
tis ſacramētū·ar·
de cōſe·di·iiij·ba
ptiſmi vicem·
s ¶ Illa·hic aſſi⸗
gnat vnam d̄ram
inter baptiſmum
et alia ſacr̄a·aliaz
ponit in ſequenti·
·§·ecce ſi clericuſ·
aliam in illo ·§·ec⸗
ce cum honoris·
S I q̄s a pſeu⸗
do·i·non ca⸗
nonice electis·to⸗
leratis tn̄ ſic·lxij·
di·c·i·ar ↄtra·xij·
·q·ij·alienacōnes
t ¶ Eccījs·ꝯ·e·q·
·v·c·i·ↄtra Solu·
ibi ꝓpter ſcanda⸗
lū in eccīa quaz p
manifeſtam adep
tus eſt ſimoniam
non permittit᷑ mi
niſtrare hic econ⸗
tra ꝓpter ſcanda⸗
lum vitādū vt oc
cultetur d̄lictū in
eccleſia cui intitu
latus eſt et nō in
alia ſuſcipitur·vel
h̄ cū emit ordiem
illud cum dignita
tem vel bn̄ficium·
ꝯ·e·erga·
Q Vod p nccā⸗
tate·ceſſāte·
diſpēſacō d3 ceſſa
re·
v ¶ Qd̄·i·que diſ
pēſatio vrget·vel
qd̄ ē accuſatiui ca
ſus·qd̄ nccitas vr
gebat·i·inducebat
x ¶ Vrgebat ar·
ↄt·ꝯ·xix·q·ij·due·
ibi ꝓpter crimino
ſos·h̄·So·ibi de cauſa impulſiua·hic de finali·ff·de poſtul᷑·l·i·
S I quis·hoc·ca·non loquitur de mero iure pmocōnis·
b ¶ Omīs ſpe·xxxiiij·di·p̄cipim⁹·¶·depoſiti·ſi depoſiti·de hoc em̄
gratificari deb3 vt ibi c ¶ Inuenitur·n̄ in caſib⁹ notatis·ix·q·i·in ſi·
b ¶ ·Ecce·oſtendit magiſter in h̄·§·differentiā inter ſacramenta di
gnitatis·et alia et cauſam differentie·